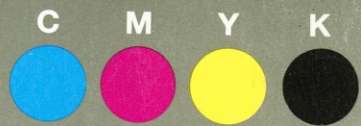

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

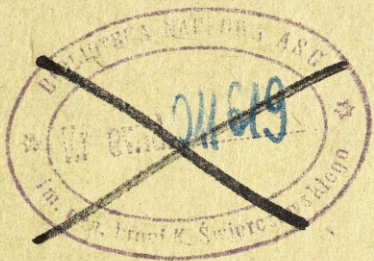
Łojze

(17)

Wocem (271)

69

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

KAJNE

Egz. Nr 6

ZESZYT TAKTYCZNY
2(9)

2.

036928

REMBERTÓW

Luty 1966

BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

036928

54. (197) N

7

100 str

Colour Chart #13

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

Inches
Centimetres
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

DANES-PICTA.COM

Łojce

(15)

Wocian (271)

69

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. ŚWIERCZEWSKIEGO

DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

TAJNE

Egz. Nr 6

ZESZYT TAKTYCZNY
2(9)

2.

036928

REMBERTÓW

Luty 1966

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. ŚWIERCZEWSKIEGO

~~036928~~

57.0197N

7

100 str

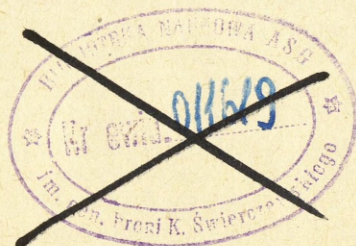
Kierownictwo Szt. Gen.

Zat. _____ Nr _____ do pisma

02/16

Prot. przekl. 12657

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

DO DĘTKO
SŁUŻBOWEGO

LAJNE

Egz. Nr 6

ZESZYT TAKTYCZNY
2(9)

REMBERTÓW

Luty 1966

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
IM. GEN. BRONI K. SWIERCZEWSKIEGO

36928

2

Materiał do niniejszego zeszytu został opracowany przez:

1. Część pierwsza — zespół oficerów w składzie: ppłk dypl. Stanisław BARTUSZEK, ppłk dypl. Władysław DAWIDOWICZ, ppłk dypl. Jan GRZELECKI, ppłk dr Stefan MICHALAK, ppłk dypl. Bronisław PIŁAWSKI, mjr dypl. inż. Jerzy SZYMCZAK, mjr dypl. Jerzy WOJCIK.

2. Część druga — zespół oficerów w składzie: ppłk dr Adolf BAK, ppłk dypl. Jan GRZELECKI, ppłk dypl. Bronisław PIŁAWSKI, ppłk dr Czesław WALCZAK, mjr dypl. Józef KIEŁB, mjr dypl. Longin MUCHA, mjr dypl. inż. Jerzy SZYMCZAK.

SPIS TREŚCI

Str.

Część pierwsza: Rozwiązanie zadania taktycznego dotyczącego forsowania przeszkody wodnej przez pz (zamieszczonego w zeszycie taktycznym nr 7 (1965).

1. Wypracowanie przez dowódcę 4 pz decyzji o forsowaniu przeszkody wodnej	5
2. Ocena sytuacji artyleryjskiej 4 pz	17
3. Ocena sytuacji inżynierskiej 4 pz	26
4. Ocena sytuacji chemicznej 4 pz	39
5. Ocena sytuacji łączności 4 pz	46
6. Ocena sytuacji tyłowej 4 pz	50
7. Ocena sytuacji technicznej 4 pz	57

Część druga: Obrona pułku zmechanizowanego w warunkach użycia broni masowego rażenia.

1. Ogólne zasady obrony pułku zmechanizowanego w warunkach użycia broni masowego rażenia	63
2. Założenie ogólne	77
3. Sytuacja artyleryjska 16 pz	79
4. Sytuacja inżynierska 16 pz	81
5. Sytuacja chemiczna 16 pz	84
6. Sytuacja łączności 16 pz	87
7. Sytuacja tyłowa 16 pz	91
8. Sytuacja techniczna 16 pz.	93

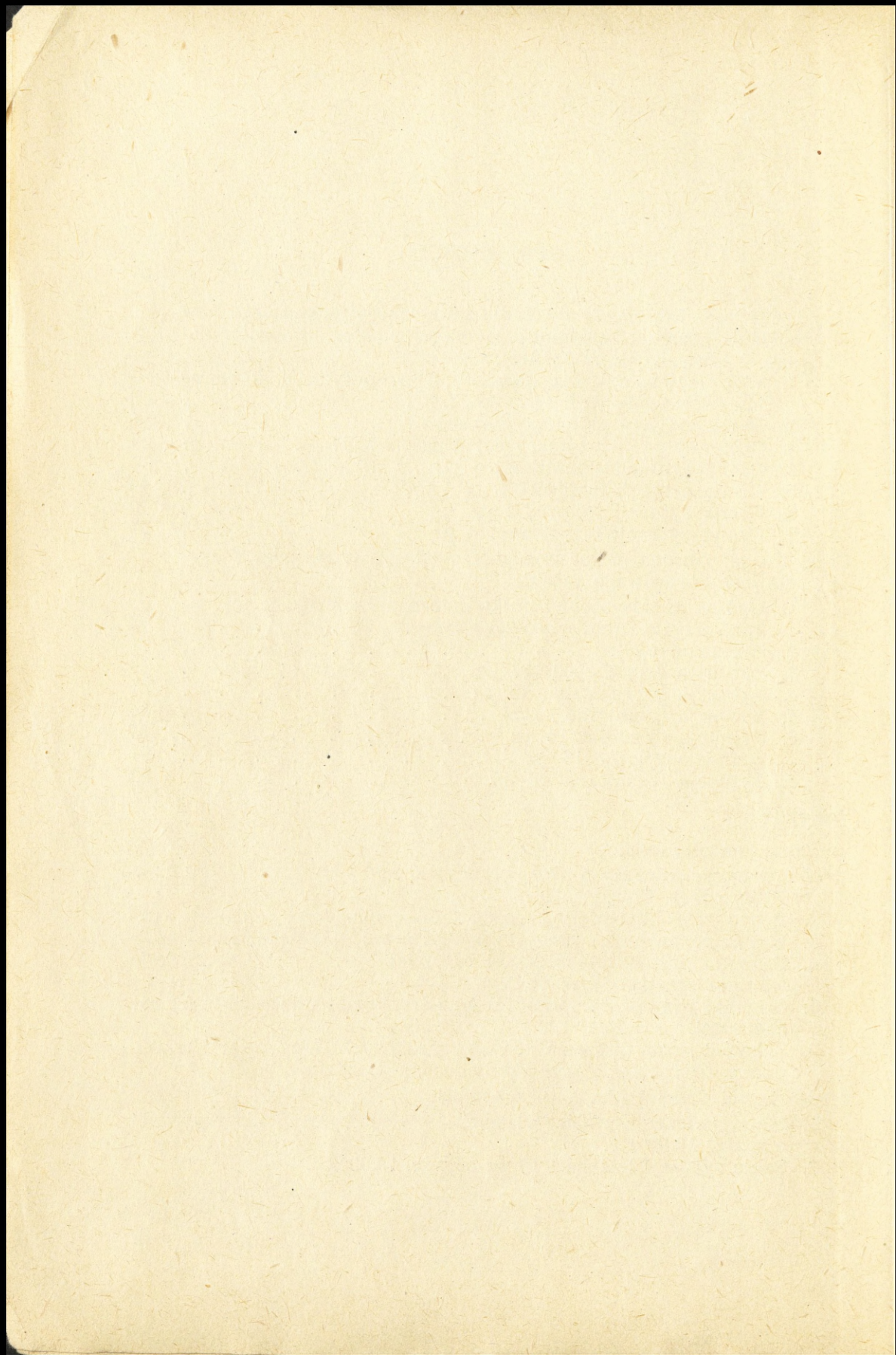
Załączniki:

a) Do części pierwszej:

1. Decyzja dowódcy 4 pz z położenia o 5.00 9.6. REW przez 4 pz.
2. Propozycje inżynierskiego zabezpieczenia forsowania rz. NA-
3. Grafiki forsowania i przeprawy 4 pz przez rz. NAREW.
4. Schemat organizacji łączności radiowej 4 pz w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej.
5. Schemat organizacji łączności 4 pz środkami radioliniowymi i ruchomymi.
6. Schemat rozmieszczenia środków radiowych 4 pz na przeprawie podczas forsowania przeszkody wodnej po dnie.

b) Do części drugiej (mapa — schemat):

1. Mapa położenia wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o godz. 10.00 6.8.
2. Szkic sytuacji łączności 16 pz o godz. 10.00 6.8.

Część pierwsza

(patrz szkic decyzji — załącznik nr 1).

WYPRACOWANIE PRZEZ DOWÓDCĘ 4 pz DECYZJI O FORSOWANIU PRZESZKODY WODNEJ — Z JEDNOCZESNYM KIEROWANIEM WALKĄ POBODDZIAŁÓW PUŁKU

A. ANALIZA ZADANIA

Z położenia ogólnego oddziałów dywizji wynika, że dowódca 2 DZ pierwotnie zakładał pobicie 41 DZ nieprzyjaciela skoncentrowanym uderzeniem głównych sił dywizji (5 i 6 pz), na kierunku: ROZAN, MAKÓW MAZOWIECKI, przy jednoczesnym działaniu częścią sił dywizji (4 pz) na kierunku OSTROW MAZOWIECKA, WYSZKÓW. Jednak wskutek niepomyślnego rozwoju sytuacji na dotychczasowym kierunku natarcia dywizji (odcięcie sił 5 pz i zatrzymanie 6 pz przed rz. NAREW) dowódca dywizji przenosi główny wysiłek natarcia na kierunek OSTRÓW MAZOWIECKA, PUŁTUSK, płd CIECHANÓW. Jednocześnie zamierza uderzeniami broni masowego rażenia opóźnić podejście świeżych sił nieprzyjaciela, a po sforsowaniu z marszu rz. NAREW na odcinku: GNOJNO, SEROCK — rozbić te siły i opanować rejony: płd CIECHANÓW, płd NOWE MIASTO. Do wykonania tego zadania na kierunku głównego uderzenia dowódca dywizji przewiduje użyć 4 pz działający w pierwszym rzucie oraz wprowadzić do walki 2 pcz. Na pozostałym kierunku zamierza oddziaływać aktywnie siłami 5 i 6 pz. Wynika z tego, że 4 pz w dalszym ciągu nacierać będzie w pierwszym rzucie dywizji na jej lewym skrzydle i wspólnie z 2 pcz będzie odtąd działać na kierunku głównego uderzenia dywizji. W związku z tym wynika konieczność skupienia głównego wysiłku pułku na prawym skrzydle i utrzymywania w toku natarcia ścisłego współdziałania z 2 pcz.

Po wprowadzeniu do walki 2 pcz dywizja będzie ugrupowana w jeden rzut. Szybkie sforsowanie rzeki NAREW oraz rozbięcie podchodzących odwodów nieprzyjaciela zależeć będzie w dużym stopniu od zdecydowanego i szybkiego działania 2 pcz i 4 pz. Pozostałe oddziały (5 i 6 pz) będą w dalszym ciągu likwidować pododdziały 41 DZ nieprzyjaciela.

Zadanie bliższe 4 pz polega na wzbronieniu nieprzyjacielowi wycofania swych pododdziałów za rz. NAREW, sforsowaniu jej w pasie szerokości ok. 15 km, rozbić przeciwnika na jej zach. brzegu i opanowaniu rejonu na głębokość ok. 35 km. Zadanie następne pułku polega na rozwinięciu natarcia na głębokość ok. 25 km. Szerokość pasa natarcia umożliwia użycie 3 batalionów w pierwszym rzucie pułku. Jednak dość głą-

5

— 6 —

bokiem zadanie (ok. 60 km) wskazuje na potrzebę zachowania przez pułk możliwości potęgowania uderzenia.

Z zamiaru dowódcy 2 DZ oraz roli, jaką ma spełnić 4 pz w ramach ugrupowania dywizji, wynika, że najistotniejszą sprawą w natarciu pułku jest osiągnięcie możliwie wysokiego tempa natarcia oraz szybkie sforsowanie rz. NAREW. W tym celu powinno się między innymi uniknąć angażowania w przewlekłą walkę z punktami oporu nieprzyjaciela na podejściach do rzeki i stworzyć pododdziałom pułku korzystne warunki do sforsowania jej z marszu. To ostatnie można osiągnąć poprzez wysłanie niewielkiego oddziału wydzielonego z zadaniem opanowania mostu w rejonie WIERZBICA.

Wnioski:

- 4 pz naciera w pierwszym rzucie dywizji na jej lewym skrzydle, na kierunku głównego jej uderzenia;
- główne uderzenie pułku należy wykonać prawym skrzydłem;
- ugrupowanie pułku w czasie forsowania rz. NAREW — dwa rzuty;
- w czasie wykonywania zadania ściśle współdziałać z 2 pcz;
- dla stworzenia dogodnych warunków forsowania rz. NAREW z marszu, wysłać oddział wydzielony w celu opanowania mostu w m. WIERZBICA.

B. KALKULACJA CZASU

Obecnie jest godz. 4.00. Podejście pododdziałów do rz. NAREW możliwe jest za 2,5—3 godz. (odległość od rzeki — ok. 25 km; zakładane tempo natarcia — 8—10 km/godz.). W tym czasie należy wypracować decyzję, przekazać zadania wykonawcom i zorganizować forsowanie. Aby to osiągnąć, trzeba postawić zadania w miarę możliwości przed meldowaniem decyzji, a potem ewentualnie je sprecyzować. W związku z tym, czas przeznaczony na organizację działań należy wykorzystać następująco:

— ocena położenia i wysłuchanie propozycji dowódców rodzajów wojsk	do godz. 4.20
— sprecyzowanie decyzji	od 4.20 do 4.30
— postawienie zadań	od 4.30 do 5.00
— meldowanie decyzji	od 5.00 do 5.10
— danie wytycznych do współdziałania i zabezpieczenia działań (sprecyzowanie zadań)	do godz. 5.30.

C. OCENA POŁOŻENIA

1. Nieprzyjaciel

Z różnych źródeł rozpoznania wiadomo, że wojska własne walczyły dotychczas z oddziałami 41 DZ nieprzyjaciela. Dywizja ta poniosła znaczne straty, wynoszące ok. 60% stanu. Główne jej siły są zaangażowane

w walce na kierunku: RÓŻAN, MAKÓW MAZ., pozostałe siły na kierunku: OSTROW MAZOWIECKA, PUŁTUSK.

Wykorzystując dogodne warunki terenowe, nieprzyjaciel może zniszczyć nasze oddziały walczące z głównym zgrupowaniem jego wojsk oraz zahamować tempo natarcia pozostałych sił dywizji na kierunku: OSTROW MAZOWIECKA, PUŁTUSK celem ostatecznego załamania natarcia na rubieży rz. NAREW.

41 DZ posiada na swoim prawym skrzydle 125 BZ ugrupowaną w jednym rzucie i rozrzuconą na froncie blisko 40 km (płd RÓŻAN, WYSZKOW). Brygada poniosła znaczne straty, jednak dość skutecznie hamuje natarcie naszego pułku. Jej poszczególne bataliony bronią się prawdopodobnie w rejonach:

- 1/125 BZ: płd RÓŻAN, DROZDOWO (5030), (wył.) BORUTY (5624);
- 2/125 BZ: SIECZYCHY (4232), c. 111,6 (3834), PORZĄDZIE-KOLONIA (4028);
- 3/125 BZ: SUPERAT (3430), WYSZKÓW, LESZCZYDÓŁ STARY (3226).

Ożywiony ruch drobnych kolumn na płn WYSZKÓW w kierunku zachodnim szczególnie po drogach bitych, wskazuje na to, że nieprzyjaciel wyprowadza część swoich sił dla organizowania oporu na kolejnej rubieży terenowej. Ruch drobnych kolumn w rejonie SIECZYCHY przemawia za tym, że nieprzyjaciel wyciąga 2/125 BZ do odwodu i rozmieszcza go prawdopodobnie w rejonie SZELKOW STARY (5414), ZAMBSKI-KOŚCIELNE (4614), GNOJNO (5010).

W tej sytuacji należałoby jak najszybciej przełamać opór nieprzyjaciela na zajmowanej rubieży, unikając szczególnie przewlekłej walki o punkt oporu WYSZKÓW i obchodząc rejon skazony środkami chemicznymi. Na siły znajdujące się w m. WYSZKÓW należy wykonać nawałę ogniową środkami chemicznymi, aby w ten sposób zwolnić własne siły walczące w tym rejonie i zapobiec niebezpieczeństwu grożącemu pułkowi. Należy śledzić ruchy nieprzyjaciela oraz zorganizować działanie pododdziałów rozpoznawczych w celu zlikwidowania wyrzutni rakietowej w rejonie płd ŁCSINNO (3224).

Obecnie rz. NAREW nie jest obsadzona przez nieprzyjaciela. Jedynie drobne jego grupy odchodzą po drogach: WYSZKÓW, PUŁTUSK, i WYSZKÓW, SERCCK. Mogą one przystąpić do organizacji obrony na zach. brzegu rz. NAREW za 2—3 godziny. W rejonie mostów znajdują się prawdopodobnie pododdziały wydzielone do bezpośredniej ochrony tych obiektów w sile od plutonu do kompanii. Fakt ten świadczy o konieczności zwiększenia tempa natarcia pułku i wydzielenia części sił dla uchwycenia mostu stałego w rej. m. WIERZBICA. Dla wykonania tego zadania należałoby zorganizować i wysłać oddział wydzielony w sile wzmocnionej kompanii piechoty zmotoryzowanej. Jest to konieczne również i dlatego, że w miarę upływu czasu nieprzyjaciel może mieć coraz więcej sił na zach. brzegu rz. NAREW. Mogą to być zarówno siły, z którymi pułk walczył dotychczas, jak również siły podciągnięte z głębi,

Główne siły pułku podchodzące z kierunku zach. mogą się znaleźć nad rzeką nie wcześniej jak za 3—4 godz. Istnieje jednak możliwość przetrzucenia na śmigłowcach stosunkowo niewielkiej ilości sił w rejonie najbardziej dogodnie do forsowania.

Analizując kierunek podchodzenia odwodów nieprzyjaciela w pasie działania pułku, można przyjąć, że siły te mogą wynosić do brygady zmechanizowanej lub pancernej. Mogą one uprzędzić nasze siły w podejściu do rzeki i zorganizować obronę. Jest to jednak mało prawdopodobne. Należy raczej przyjmować, że siłami tymi nieprzyjaciel będzie wykonywać kontrataki w celu niedopuszczenia naszych wojsk do forsowania rzeki NAREW lub rozbicia ich na zachodnim jej brzegu. Najbardziej prawdopodobne drogi podejścia odwodów nieprzyjaciela: NOWE MIASTO (3674), WINNICA (3494), PUŁTUSK i NOWE MIASTO, SEROCK. Kierunki kontrataków: wsch. WINNICA, WIERZBICA i POBYŁKOWO-DUŻE (2400), GZOWO (3206).

Broń masowego rażenia powinno się wykorzystać na nieprzyjaciela obsadzającego zachodni brzeg rzeki NAREW w rej.: DZIERZENIN lub KARNIEWEK albo na podchodzące kolumny w wypadku, gdy nie zdąży on obsadzić rzeki.

Wnioski:

- jak najszybciej pokonać opór nieprzyjaciela na rubieży SIECZYCHY, WYSZKOW;
- przejść do pościgu, poprzedzając działanie sił głównych pułku działaniem oddziału wydzielonego dla uchwycenia mostu w rejonie m. WIERZBICA;
- zorganizować zasadzkę na wyrzutnię „HONEST JOHN” siłami samodzielnego patrolu rozpoznawczego pułku w rejonie las (3418);
- główne uderzenie wykonać lewym skrzydłem pułku;
- ściśle współdziałać z 2 pcz.;
- posiadać znaczne siły w drugim rzucie;
- śledzić podchodzące odwody nieprzyjaciela i opóźniać je.

1. Sąsiedzi

Na prawo działały dotychczas główne siły dywizji, z których część w dalszym ciągu zabezpiecza wykonanie zadania przez 4 pz. Aktywne i skuteczne prowadzenie walki z oddziałami 41 DZ nieprzyjaciela przez 5 i 6 pz zmusza przeciwnika do angażowania znacznych sił na tym kierunku, a tym samym ułatwia wykonanie zadania 4 pz. Ze względu na znaczne oddalenie tych sił i działanie na innym kierunku, nie może być mowy o bezpośrednim oddziaływaniu na korzyść pułku.

O wiele większe znaczenie mieć będzie działanie 2 pcz po wejściu do walki dla wykonania wspólnie z 4 pz głównego zadania dywizji. Początkowo główny ciężar osłony wejścia do walki pułku czołgów spoczywać będzie na 4 pz. W tym okresie należy uzgodnić szereg zagadnień

dotyczących terminów zwolnienia dróg, zapewnienia regulacji ruchu. nawiązania łączności, ustalenia znaków rozpoznawczych itp. Rozpoczęcie działania przez 2 pcz już na podejściu do rzeki NAREW ubezpieczy działanie 4 pz z prawego skrzydła i zapewni szybkie rozbicie 3/125 BZ nieprzyjaciela, a ponadto umożliwi prawie jednoczesne forsowanie rzeki na szerokim froncie. Nieprzyjaciel, zmuszony interweniować na szerokim froncie, nie będzie w stanie stawiać skutecznego oporu na poszczególnych kierunkach. W ten sposób działanie 2 pcz będzie miało korzystny wpływ na wykonanie zadania przez 4 pz. Działanie po sforsowaniu rzeki będzie polegało w dalszym ciągu na ścisłym współdziałaniu z 2 pcz.

Na lewo działa 12 pz z 4 DZ. Brak przepraw na rzece ogranicza możliwość współdziałania z nim. W związku z tym jego działanie nie będzie wywierać większego wpływu na wykonanie zadania przez 4 pz.

Wnioski:

- pomyślne działanie 2 pcz znacznie ułatwi wykonanie zadania przez 4 pz;
- w czasie działań należy ściśle współdziałać z 2 pcz;
- działanie 12 pz nie ma istotnego wpływu na wykonanie zadania przez 4 pz.

3. Siły własne

Obecnie pułk ma zaangażowane wszystkie siły w pierwszym rzucie. Zgodnie z wnioskami uzyskanymi w wyniku analizy zadania i oceny nieprzyjaciela należy jeden z batalionów przewidzieć do drugiego rzutu.

W obecnym położeniu przed pułkiem stoi problem szybkiego pobicia nieprzyjaciela w punktach oporu i rozwinięcia natarcia w maksymalnie wysokim tempie w kierunku rzeki. Siły nieprzyjaciela znajdujące się bezpośrednio przed frontem liczą blisko batalion; aby więc zapewnić ich szybkie rozbicie, trzeba działać całością sił pułku. Z chwilą przejścia pododdziałów pułku do pościgu zaistnieją korzystne warunki odtworzenia drugiego rzutu.

Na prawym skrzydle naciera 2/4 pz. Głównym celem jego działania powinno być pokonanie oporu nieprzyjaciela w lesie pld.-zach. SIECZYCHY (4232) i wyjście w rejon WIELĄTKI NOWE (3422) w celu zwolnienia drogi dla 2 pcz. Batalion ten poniósł ogromne straty, wymaga obsługi technicznej i znalazł się w stosunkowo niekorzystnych warunkach terenowych. Nieprzyjaciel, wykorzystując zawały, zasieki i różnego rodzaju niszczenia, może w poważnym stopniu hamować tempo jego natarcia. Ze względu na specyficzne warunki terenowe przed frontem 2/4 pz, a także skomplikowaną sytuację w całym pasie natarcia, pułk ma trudności w udzieleniu batalionowi pomocy ogniowej. Zdany jest on więc raczej na własne siły. Jedynie pomyślny rozwój natarcia pozostałych batalionów może wpłynąć dodatnio na działanie 2/4 pz.

1/4 pz wchodzi właśnie do walki. Uderzenie chemiczne nieprzyjaciela wykonane na 3 kmot w znacznym stopniu skomplikowało dalszy ruch

sił głównych batalionu, jak również poszczególnych elementów pułku. W tych warunkach konieczne jest dokonanie manewru w celu obejścia rejonu skażonego i rozwinięcia powodzenia w kierunku rzeki. Brak punktów oporu nieprzyjaciela na kierunku działania 1/4 pz stwarza dogodne warunki do osiągnięcia wysokiego tempa bez potrzeby dodatkowego wsparcia ogniowego ze szczebla pułku. 3 kzmot poniosła znaczne straty — ok. 50% stanu osobowego, a reszta jej sił wymaga odfkażenia i może być użyta do dalszych działań za ok. 2,5—3 godz. Wynika z tego, że 1/4 pz — w wypadku użycia go do dalszych działań w pierwszym rzucie — będzie posiadał podczas forsowania tylko 2 kompanie

3/4 pz napotkał na silny opór nieprzyjaciela, a jego natarcie w zasadzie jest zahamowane. Posiada on co prawda drugi rzut — 8 kzmot, lecz brak mu dogodnych warunków do wprowadzenia jej do walki. Wznowienie ruchu batalionów możliwe jest pod warunkiem zniszczenia środków ogniowych nieprzyjaciela, szczególnie w rejonie północnego skraju m. WYSZKÓW oraz południowego skraju lasu (3230). Do osiągnięcia tego celu należy wykorzystać większość artylerii pułku i moździerz 2/4 pz. Możliwe jest również wykonanie krótkiej nawały ogniowej amunicją chemiczną na północny skraj m. WYSZKÓW, lecz z uwagi na fakt, że może ulec skażeniu węzeł dróg, niezbędny do wykorzystania przez wojska własne, celowo jest ograniczyć się do zwykłych środków. Po wznowieniu natarcia przez czołowe kompanie będzie on w stanie wprowadzić do walki 8 kzmot, którą należy przewidzieć do działania jako OW w celu opanowania mostu na rz. NAREW w rej. WIERZBICA. Jako wzmocnienie 8 kzmot należy przewidzieć plez. pl. moździerzy 120 mm i pl. ppanc.

W związku z rozprzestrzenianiem się obłoku środków chemicznych w kierunku południowo-zachodnim zachodzi konieczność przesunięcia do przodu OInż, 8 kzmot i ewentualnie jednej baterii artylerii; pozostałe siły (OPpanc, SD, 2/2 pa i tyły) należy przesunąć za 1/4 pz.

W tej chwili czołowe pododdziały pułku są oddalone od rzeki około 25 km. Uwzględniając konieczność dokonania manewru w celu obejścia rejonu skażonego oraz wznowienia natarcia przez 2/4 pz, odległość tę mogą one pokonać za około 2,5—3 godz. W wypadku opanowania przez OW mostu, należy wykorzystać go do przeprawy sił głównych pułku. Częścią sił — ze względu na niebezpieczeństwo, jakie istnieje na skutek dużego skupienia sił na jednej przeprawie — konieczne jest forsowanie rzeki na prawym skrzydle pułku.

Z położenia poszczególnych batalionów i ich możliwości dalszego natarcia wynika, że najcelowiej jest forsować rzekę NAREW dwoma batalionami w pierwszym rzucie, mając na prawym skrzydle 1/4 pz oraz na lewym skrzydle 3/4 pz. 2/4 pz po wyjściu w rejon WIELĄTKI NOWE przewidzieć do drugiego rzutu.

W dotychczasowym działaniu pułk jest wzmocniony artylerią w sile dywizyonu (2/2 na), która dysponuje osobiście, zaś organiczna bateria haubic przewidziana jest do 2/4 pz. Na okres forsowania pułk dodatkowo wspierać będzie 1/1 ABAA. W związku z tym na okres forsowania należy wykorzystać artylerię następująco: wzmocnić czołowe bataliony

(każdy jedną baterią) oraz wesprzeć działanie każdego z nich siłami baterii. Wspierający 1/1 ABAA mieć do swojej dyspozycji. Głównym zadaniem artylerii w obecnej sytuacji jest obezwładnienie npla przed frontem 2/4 pz, a następnie zabezpieczenie sforsowania z marszu rz. NAREW przez czołowe bataliony oraz osłona, szczególnie prawego skrzydła, pułku przed ewentualnym kontratakiem podchodzących sił nieprzyjaciela.

4 pz, oprócz organicznej ksap., dysponuje 1 k 2 bsap. Dotychczas organiczni i przydzieleni saperzy wykorzystywani są jako wzmocnienie poszczególnych batalionów oraz tworzą takie elementy, jak OInż i OZR. Wydaje się, że ten podział należy zachować na okres dalszego natarcia. Na okres forsowania pułk otrzymuje 1 kabdp (bez pl PTG), tj. 16 PTG. Jednocześnie na korzyść pułku dywizja organizuje przeprawę (4 promy) pod obciążenie 50 t. Ponieważ istnieje możliwość zerwania przez nieprzyjaciela mostu, przydzielone środki desantowe i promowe należy wykorzystać do zorganizowania dwóch przepraw desantowych i dwóch promowych.

Poszczególne bataliony pułku posiadają jako wzmocnienie po kompanii czołgów. Ponieważ sprzęt techniczny 2/4 pz (w tym czołgi) wymaga obsługi technicznej przed sforsowaniem rzeki, celowe jest pozostawienie powyższego podziału czołgów na okres dalszych działań pułku. Z uwagi na dużą ilość sprzętu wymagającego przeprawy na promach, zachodzi konieczność przeprawy czołgów pod wodą. Potrzeby szybkiego przeprowadzenia czołgów wymagają zorganizowania dwóch przepraw podwodnych; jednak z uwagi na ograniczone możliwości w zakresie technicznego zabezpieczenia należy się ograniczyć do jednej przeprawy na kierunku głównego uderzenia.

(Szczegółowa ocena działań rodzajów wojsk zawarta jest w oddzielnych opracowaniach specjalistycznych.)

Wnioski:

- na czas forsowania posiadać w pierwszym rzucie 1 i 3/4 pz;
- nakazać niezwłocznie dowódcy 3/4 pz zorganizować i wysłać oddział wydzielony w sile wzmocnionej 8 kzmot celem opanowania mostu na rz. NAREW w rejonie WIERZBICA;
- wydać natychmiast zarządzenie przesunięcia do przodu OInż, baterii artylerii i tyłów 3/4 pz w celu uniknięcia skażenia; pozostałym siłom nakazać obejście rejonu skażonego za 1/4 pz;
- zachować dotychczasowy podział sił i środków, podporządkowując 1/4 pz 4 bhb 4 pz oraz 3/4 pz — bhb z 2/2 pa;
- zorganizować dwie przeprawy desantowe i promowe oraz jedną przeprawę po dnie;
- przyjąć następującą kolejność przeprawy sił i środków pułku w wypadku zniszczenia mostu: 1 i 3/4 pz, OPpanc (na prawym skrzydle), OInż, OZR i SD pułku (na lewym skrzydle), artyleria

pułku (na dwóch przeprawach promowych), 2/4 pz (na prawym lub lewym skrzydle) oraz tyły pułku.

4. Teren

Analizę terenu, w którym działa 4 pz, najłatwiej jest przeprowadzić przy następującym jego podziale:

- rzeka NAREW;
- teren na wschód od rz. NAREW;
- teren na zachód od rz. NAREW.

Najważniejsza jest rzeka, która stanowi poważną przeszkodę podczas realizacji zadania bojowego przez 4 pz. Znaczna szerokość rzeki (od 400 do 900 m) powoduje, że oddziały forsujące ją będą dość długo odsłonięte i narażone na silny ogień nieprzyjaciela. Charakter dna w większości nie sprzyja organizacji przeprawy podwodnej dla czołgów, ze względu na zamulenie, zakrzaczenie oraz częste występowanie pni ściętych drzew. Tylko na zawężeniach koryta rzeki, gdzie szybkość prądu uniemożliwia tworzenie się zamulenia dna, istnieją warunki do organizacji przepraw podwodnych. Do takich rejonów należą miejscowości: HOLENDRY (3003) i GĄSIOROWO MŁ. (2406).

Istniejący wał ochronny na wschodnim brzegu rzeki z jednej strony umożliwia skryte zajęcie stanowisk i prowadzenie ognia na wprost, z drugiej zaś strony stwarza konieczność dokonania szeregu przekopów w celu umożliwienia dojazdu do linii odbijania. Należy także uwzględnić zmiany, które mogą zajść w wypadku uszkodzenia wałów sztucznego koryta, zniszczenia tamy sztucznego jeziora w rejonie DEBE, uszkodzenia lub pozbawienia energii przepompowni wód w rejonie KOPANIEC.

Istnienie szerokiej podmokłej doliny, a nawet częściowo zabagnionej, wymagać będzie w wielu wypadkach dodatkowego wzmocnienia dróg. Utrudni to w jakimś stopniu rozwinięcie sił i środków przeprawowych pułku. Przewyższenie zachodniego brzegu nad wschodnim o 5 do 20 m spowoduje trudności pokonania go po wylądowaniu, a co za tym idzie — konieczność wykonania odpowiednich wyjazdów. Poza tym nieprzyjaciel ma dogodne warunki obserwacji i ostrzału sił i środków znajdujących się na lustrze wody. Szczególnego znaczenia nabiera organizacja ognia na wprost do wykrytych punktów obserwacyjnych i środków ognio-owych nieprzyjaciela. Oceniając charakter rzeki należy przypuszczać, że najdogodniejszymi odcinkami do jej sforsowania są: STRZYŻE (3206), KARNIEWEK (2808) i DZIERŻENIN (2603), (wył.) SEROCK. Pojemność tych odcinków umożliwia forsowanie rzeki jednocześnie dwoma batalionami w pierwszym rzucie. Jeśli dwoma batalionami odbywać się będzie forsowanie, to najcelowiej zorganizować następujące przeprawy:

- desantowe na kierunku działania poszczególnych batalionów;
- promowe pod obciążeniem 50 t: jedna — w rejonie HOLENDRY, druga — w m. KOPANIEC (2003);
- podwodną dla czołgów w rejonie GĄSIOROWO MŁ. (2406). Warunki terenowe umożliwiają organizowanie dwóch takich przepraw, ale ze względów technicznych jest to niemożliwe.

Teren na wschód od rz. NAREW jest dogodny dla prowadzenia działań przez wszystkie rodzaje wojsk, posiada dobrze rozwiniętą drożnię i warunki maskowania. Najtrudniejszym odcinkiem do pokonania przez nacierające pododdziały jest rubież: PORZĄDZIE (4023), WYSZKÓW. Nierzyjaciel umiejętnie wykorzystał tu istniejące warunki terenowe, skupiając większość swoich sił w tym rejonie. Od pokonania oporu nieprzyjaciela na tej rubieży zależy czas podejścia pododdziałów pułku do przeszkody wodnej. Jeszcze gorsze warunki natarcia ma 2/4 pz, który prowadzi walkę w lesie. Pokonanie oporu nieprzyjaciela na głębokość około 10 km może potrwać w tych warunkach około 3 godzin. Powiększenie się terenu odkrytego za zachód od WYSZKOWA będzie ułatwiało realizację zadania przez pułk.

Podejście do rzeki jest raczej korzystne. Las i zarośla ciągnące się wzdłuż wschodniego brzegu rzeki stwarzają warunki skrytego podejścia nacierających pododdziałów bez osłony ogniem artylerii na odległość do 500 m od lustra wody. Pokonanie tej odległości oraz forsowanie rzeki na desantowych środkach przeprawowych powinno być osłonięte ogniem artylerii.

Najdogodniejszy kierunek wyprowadzający do rz. NAREW to kierunek WYSZKÓW, WIERZBICA. Tu należałoby wykonać główne uderzenie pułku. Poszczególne bataliony powinny działać:

- 2/4 pz w kierunku SIECZYCHY, WIELĄTKI-NOWE (3422), zajmując rejon wyjściowy do forsowania wzdłuż drogi na odcinku: WOLA MYSTKOWSKA (3220), (wył) skrzyżowanie dróg zach. OCHUDNO (3626);
- 1/4 pz BIEDASZEWO (3632), LESZCZYDÓŁ, PGR ZATORY, mając rejon wyjściowy do forsowania (wył.) BORSUKI STARE (3403), HOLENDRY, DRWAŁY (3212);
- 3/4 pz płn WYSZKÓW, WIERZBICA, mając rejon wyjściowy do forsowania L. STAWINOĞA (2810), ŁACHA (2203), WIELEĆCIN (2612);
- artyleria: SO w ogólnym rejonie: ZATORY, WIELEĆCIN, płn SOMIANKA (2420);
- tyły w lesie płn WYSZKÓW.

Teren na zachód od rz. NAREW jest dogodny dla działania wszystkich rodzajów wojsk; główne uderzenie najcelowiej jest wykonać na kierunku: WIERZBICA, płd NASIELSK, WRONA STARA (2472). Działanie 1/4 pz rozwijać na kierunku: GZOWO (3005), WINNICA, ANDZIN (2878). 2/4 pz wprowadzić do walki w kierunku: MIESZKI — KULIGI (2396), płd NASIELSK, WRONA STARA. 3/4 pz powinien prowadzić działania na kierunku: WIERZBICA, POPOWO-BOROWE (2492), BŁĘDOWKO (2076). Lewe skrzydło pułku jest osłonięte naturalnymi przeszkodami wodnymi (BUGO-NAREW, WISŁA). Pod koniec wykonywania zadania może zaistnieć konieczność forsowania rz. WKRA, którą trzeba znacznie wcześniej rozpoznać.

Wnioski:

- najtrudniejszym problemem w czasie wykonywania zadania przez 4 pz jest forsowanie rz. NAREW;
- najdogodniejszy odcinek do forsowania: DZIERŻENIN, WIERZBICA.
- teren na wschód i zachód od rz. NAREW dogodny do działania wszystkich rodzajów wojsk;
- stan dróg dofrontowych i rokadowych — dobry;
- główne uderzenie wykonać w kierunku: płn WYSZKÓW, WIERZBICA, płd NASIELSK, WRONA-STARA;
- ugrupowanie bojowe w czasie forsowania — w dwa rzuty;
- kierunki działania dla batalionów, rejonu i rubieże dla pozostałych elementów ugrupowania pułku oraz przepraw — jak wyżej.

Uwaga: ocena warunków meteorologicznych, medycznych i materiałowo-technicznych zawarta jest w opracowaniach specjalistycznych.

D. SPRECYZOWANIE DECYZJI

(Możliwy wariant — patrz szkic decyzji, załącznik Nr 1 do cz. I)

1. Przed frontem 4 pz działają rozbite pododdziały 3/125 BZ wchodzącej w skład 41 DZ nieprzyjaciela, które wykorzystując dogodny do obrony teren skutecznie hamują tempo natarcia pułku. Należy przypuszczać, że do czasu podejścia pododdziałów 4 pz do rzeki, nieprzyjaciel może obsadzić jej zachodni brzeg częścią wycofanych sił oraz ewentualnie wzmocnić jej obronę częścią sił przerzuconych z głębi na śmigłowcach. Natomiast podchodzącymi odwodami może z marszu wykonać uderzenie w celu rozbicia naszych czołowych pododdziałów na przyczółku i nie dopuścić do dalszego forsowania.
2. W tej sytuacji zdecydowałem całością sił pułku pokonać opór nieprzyjaciela przed frontem i przejść do pościgu wykonując główne uderzenie w kierunku: WYSZKÓW, POBYŁKOWO MAŁE (2402), płd NASIELSK, WRONA STARA (2472). Wykorzystując skutki broni masowego rażenia i walkę oddziału wydzielonego, siłami dwóch batalionów w pierwszym rzucie z marszu sforsować rz. NAREW uprzedzając podchodzące odwody nieprzyjaciela w obsadzeniu jej zachodniego brzegu. Następnie wprowadzając do walki drugi rzut rozbić podchodzące główne siły nieprzyjaciela i współdziałając z 2 pcz opanować rejon nakazany w zadaniu następnym.
3. W tym celu:
 - 2/4 pz niszczy nieprzyjaciela na kierunku: SIECZYCHY (4232), WIELĄTKI NOWE (3422), po czym ześrodkowuje się w rejonie: WIELĄTKI NOWE, WOLA MYSTKOWSKA (3220), (wył.) ŁOSINNO (3224), gdzie uporządkowuje się oraz uzupełnia zaopatrzenie i dokonuje obsługi technicznego. Następnie działając jako drugi rzut jest gotów wejść do walki na zachodnim

- altwa 14
- brzegu rz. NAREW w kierunku: ŁOSEWO (2898), WRONA STARA;
- 1/4 pz likwidując skutki uderzenia chemicznego głównymi siłami obchodzi rejon skażony od północy i rozwijając pościg w kierunku: LESZCZYDÓŁ (3223), ZATORY (3012), POKRZYWNICA (3200) z marszu forsuje rz. NAREW, niszczy nieprzyjaciela na jej zachodnim brzegu i osłaniając prawe skrzydło pułku opanowuje rejon: WINNICA (3496), REBKOWO (3494), DOMOSŁAW (3296). Następnie rozwija natarcie w kierunku: WINNICA, ANDZIN (2878);
 - 3/4 pz wykorzystując skutki ognia artylerii pokonuje opór nieprzyjaciela w rejonie WYSZKOW, po czym wysyła wzmocnioną 8 kzmot jako oddział wydzielony w celu opanowania mostu w rejonie WIERZBICA. Siłami głównymi rozwija pościg wzdłuż szosy, przeprowia je po moście lub w wypadku zniszczenia mostu — forsuje rz. NAREW na kierunku: GĄSIOROWO (2406), POBYŁKOWO MAŁE (2402), niszczy nieprzyjaciela na zachodnim brzegu rzeki i opanowuje POPOWO BOROWE (2492). Następnie rozwija natarcie w kierunku POPOWO BOROWE, GOŁAWICE (2078);
 - artyleria obezwładnia środki ogniowe nieprzyjaciela, szczególnie przed frontem 3/4 pz, zabezpiecza forsowanie z marszu rz. NAREW przez 1 i 3/4 pz oraz osłania prawe skrzydło pułku, wzbraniając kontratak nieprzyjaciela na kierunku: WINNICA, DZIERŻENIN (2604);
 - odwód przeciwpancerny przesuwa się za 2/4 pz, po czym osłania forsowanie rz. NAREW, z rubieży zachodni skraj HOLENDARY (3008). Następnie jest w gotowości do walki z czołgami nieprzyjaciela na kierunku WINNICA, DZIERŻENIN lub POBYŁKOWO MAŁE, GZOWO (3003);
 - Olnz przesuwa się za 3/4 pz w gotowości do wykonania prac związanych z zabezpieczeniem forsowania rz. NAREW;
 - OZR utrzymuje pułkową drogę dowozu i ewakuacji.
4. Pozostawić dotychczasowy podział sił i środków, z tym że na okres forsowania podporządkować batalionom pierwszego rzutu po jednej baterii artylerii.
5. W wypadku opanowania mostu w rejonie WIERZBICA przeprowadzić po nim siły główne pułku w następującej kolejności: 3/4 pz, odwody, SD 4 pz, artyleria, 2/4 pz i tyły. Czas przeprowadzenia — około 1 godz. Jednocześnie siłami 1/4 pz forsować rz. NAREW na kierunku: ZATORY, POKRZYWNICA.
- W razie zniszczenia przez nieprzyjaciela mostu forsować rzekę na dwóch kierunkach, mając zorganizowane dwie przeprawy desantowe i promowe oraz jedną przeprawę po dnie. W tym wypadku kolejność przeprowadzenia będzie następująca:
- na prawym skrzydle: 1/4 pz, OPpanc, część artylerii pułku, 2/4 pz, tyły pułku;

— na lewym skrzydle: 3/4 pz, Olnz, OZR, SD 4 pz, część artylerii i tyły 4 pz.

Ogólny czas przeprawy będzie wynosił:

— batalionów pierwszego rzutu — około 1 godz.;

— czołgów — około 1,5 godz.;

— całości sił pułku — około 4 godz.

6. Główną uwagę rozpoznania inżynieryjnego skoncentrować na ustaleniu miejsc dogodnych do organizowania poszczególnych przepraw. Wszystkimi siłami i środkami rozpoznania ustalić kierunki wycofywania się pododdziałów nieprzyjaciela i rejony obsadzenia przez niego zachodniego brzegu rzeki oraz kierunki i siłę podchodzących z głębi odwodów nieprzyjaciela.
7. W wypadku wyjścia kontrataku nieprzyjaciela na kierunku WINNICA, DZIERZENIN osłonić się siłami 1/4 pz, OPpanc i ogniem artylerii, a siłami głównymi wykonywać otrzymane zadanie. W razie wyjścia kontrataku na kierunku: POBYŁKOWO MAŁE, POGORZELEC (2804) główną rolę w osłonie sił głównych będzie spełniał 3/4 pz wraz z OPpanc i artylerią. W razie niesprzyjających warunków forsowania rz. NAREW, na kierunku: GAŚSIOROWO, POBYŁKOWO MAŁE przewidzieć manewr części tych sił na prawe skrzydło.
8. Na okres forsowania rz. NAREW mieć rozwinięte stanowisko dowodzenia w rejonie HUTA PODGÓRNA (2410), skąd kierować działaniem pododdziałów w tym okresie. Po sforsowaniu rzeki przez pierwszy rzut, część dowództwa pułku przejdzie w rejon wzg. 136,0 (2202), skąd będzie kierować walką pododdziałów na przyczółku, pozostała część z szefem sztabu będzie w dalszym ciągu kierować przeprawą reszty sił pułku.

OCENA SYTUACJI ARTYLERYJSKIEJ 4 pz

1. Ocena nieprzyjaciela z punktu widzenia użycia artylerii

Potrzeby w zakresie ognia oraz sposób użycia artylerii będą w dużej mierze zależały od sił, jakich nieprzyjaciel użyje do obrony rzeki NAREW. Ogólnie ma on trzy możliwości organizowania obrony:

- a) pododdziałami wycofanymi z przedpoła 4 pz;
- b) świeżymi siłami podciąganymi z głębi;
- c) siłami przerzuconymi drogą manewru z rejonu PULTUSK.

Wydaje się, że najrealniejsza jest możliwość pierwsza. Obsadzenie rzeki NAREW świeżymi siłami podciągniętymi z głębi jest stosunkowo mało prawdopodobne — ze względu na planowe przeciwdziałanie wojsk raketowych i lotnictwa na podchodzące kolumny nieprzyjaciela będące w tej chwili w odległości około 45—50 km od rzeki NAREW. Podobnie mało prawdopodobna jest możliwość trzecia.

Należy się więc liczyć z tym, że rzeka NAREW zostanie obsadzona częścią sił w trakcie wycofywania się pododdziałów nieprzyjaciela. Ilość tych sił i środków nieprzyjaciela będzie uzależniona od tempa natarcia 4 pz oraz od siły oddziaływania ogniowego tak na wycofujące się pododdziały, jak i na samą przeprawę na rzece. Wydaje się, że rz. NAREW na kierunku działania 4 pz może być broniona siłami do dwóch kompanii z 7—10 środkami przeciwpancernymi (czołgi i wyrzutnie ppanc) wspartymi ogniem około 10 dział i moździerzy. Przyjętymi powyżej siłami nieprzyjaciel może zorganizować 4—5 plutonowych punktów oporu, przy czym teren wskazuje, że będą one najprawdopodobniej położone bezpośrednio nad lustrem wody. Ze względu na czas należy się liczyć z doraźnie zorganizowaną obroną. Z chwilą podejścia pododdziałów nieprzyjaciela z głębi należy się liczyć z pogłębieniem obrony poprzez wydzielenie ruchliwego odwodu nastawionego na wykonywanie kontrataków.

2. Ocena terenu z punktu widzenia użycia artylerii

Większość sił i środków nieprzyjaciel skupił dla zamknięcia najdogodniejszych podejść 4 pz do rz. NAREW. Przygotowana do obrony duża (o zwartych zabudowaniach) miejscowość WYSZKÓW — wraz z rejonem obrony obejmującym południowy cypel masywu leśnego na północ WYSZKÓW — stanowi poważny ośrodek oporu, którego opanowanie stworzy warunki do uzyskania wysokiego tempa natarcia przez 1 i 3/4 pz. Na kierunku działania tych batalionów nie ma bowiem żadnych przeszkód terenowych aż do rubieży rzeki. Wa-

17

runki dla manewru zarówno ogniem, jak i sprzętem artylerii są zupełnie dobre.

Warunki natarcia 2/4 pz są o wiele gorsze ze względu na konieczność walki o kolejne drogi i przesieki w lesie przy poważnych trudnościach wsparcia ogniowego. Należy się liczyć z powolnym tempem natarcia tego batalionu i poważnym zużyciem amunicji przez działające na tym kierunku artyleryjskie środki ogniowe (14 dział i moździerzy).

Podejście do rzeki NAREW jest stosunkowo korzystne. Las i zarośla ciągnące się wzdłuż wschodniego brzegu rzeki stwarzają warunki zamaskowanego podejścia piechoty i czołgów bez osłony ogniem artylerii na odległość 400—600 metrów od brzegu. Od tej rubieży zarówno podejście do rzeki, jak i sama przeprawa pododdziałów na drugi brzeg — włącznie z jego uchwyceniem — muszą być bezwzględnie osłonięte i wsparte ogniem.

Wał przeciwpowodziowy ciągnący się na wschodniej linii brzegowej stwarza dogodny warunki zamaskowanego rozmieszczenia środków ogniowych do strzelania na wprost. Dojazdy do rzeki dla sprzętu artylerii są stosunkowo dobre. Należy porozumieć się z szefem saperów pułku co do projektowanych przepraw dla artylerii celem właściwego wyboru stanowisk ogniowych na wschodnim brzegu rzeki. Teren po zachodniej stronie rzeki NAREW wyraźnie góruje nad przeciwległym brzegiem, a istniejące zabudowania — w połączeniu z konfiguracją terenu — stwarzają nieprzyjacielowi dogodne warunki organizacji obrony bezpośrednio nad lustrem wody.

Prawdopodobne dogodne rejony obrony nieprzyjaciela: GZOWO (3006), KARNIEWEK (2806), DZIERŻENIN, KLUSEK (2404), WIERZBICA.

Szczególnie dogodne warunki prowadzenia ognia przez nieprzyjaciela zapewniają rejony DZIERŻENIN i WIERZBICA. Warunkiem pomyślnego forsowania przez 4 pz i opanowania przyczółka będzie należyte obezwładnienie sił i środków w wyżej wymienionych rejonach, a zwłaszcza w rejonie DZIERŻENIN oraz WIERZBICA. Należy się liczyć z działaniem 1—2 baterii artylerii nieprzyjaciela oraz dwóch plutonów moździerzy, których wykrycie i obezwładnienie może mieć poważny wpływ na powodzenie forsowania. Właściwości terenu na głębokość zadania następnego pułku nie będą stwarzać specjalnych trudności dla wykonania zadań przez artylerię.

3. Ocena możliwości i sposób realizacji zadań stojących przed artylerią

a) Wsparcie natarcia pułku w czasie podejścia do rz. NAREW.

Główny wysiłek ognia artylerii należy skupić przede wszystkim na kierunku: WYSZKOW — WIERZBICA oraz JASZCZUŁTY — ZATORY. Istniejące w pułku środki oraz ich ugrupowanie umożliwiają:

— ogniem dwóch baterii artylerii 2/2 pa (bez 6 b) obezwładnić punkt oporu w rejonie południowego występu cypla lasu na

północ od WYSZKOWA w celu dokonania wyłomu w obronie nieprzyjaciela i umożliwienia obejścia punktu oporu WYSZKÓW;

- ogniem wszystkich moździerzy 3/4 pz (82 i 120 mm) obezwładnić punkt oporu w północnej części WYSZKÓW;
- siłami OPpanc pułku z rubieży północno-wschodnich krańców miejscowości WYSZKÓW blokować ogniem punkt oporu WYSZKÓW i umożliwić tym samym obejście go przez 9 kpzmot;
- 5 b 2/2 pa wspierać walkę 1/4 pz na kierunku jego działania w gotowości do osłony forsowania rzeki NAREW;
- 2/2 pa (bez 6 b) wspierać walkę 3/4 pz;
- w wypadku wysłania przez pułk oddziału wydzielonego, dla wsparcia jego działania wydzielić 5 b ze składu 2/2 pa;
- 4 b hb wspierającą walkę 2/4 pz, wspólnie z moździerzami batalionu, zapewnić wsparcie walki w lesie, po czym po dokonaniu manewru po drodze: SIECZYCHY, STARA WIEŚ (3828), WOLA MYSTKOWSKA (3220), ZATORY (3012), wykorzystać ją do osłony forsowania 1/4 pz i wsparcia jego walki na przyczółku.

W czasie podchodzenia do rz. NAREW w miarę możliwości pododdziały artylerii należy przesuwac bezpośrednio za pododdziałami piechoty i czołgów, a w razie konieczności (oraz jeśli pozwoli sytuacja), poszczególne baterie (plutony moździerzy) wysłać do przodu w celu terminowego zajęcia stanowisk ogniowych nad rzeką i przygotowania ogniem sprzyjających warunków do podejścia wojsk do rzeki i forsowania.

- b) Osłona bezpośredniego podejścia do rz. NAREW oraz wsparcie forsowania.

W celu zapewnienia powodzenia forsowania należy:

- zwalczać wykryte taktyczne środki napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- zwalczać artylerię i moździerze nieprzyjaciela przeciwdziałające pokonywaniu rz. NAREW przez pododdziały pułku;
- obezwładnić poszczególne punkty oporu nieprzyjaciela położone nad lustrem wody na kierunkach forsowania poszczególnych kompanii batalionów pierwszorzutowych;
- zniszczyć ogniem na wprost źródła ognia nad linią brzegową.

Powyższe zadania można realizować w następujący sposób: środki napadu jądrowego oraz artylerię nieprzyjaciela można zwalczać siłami czasowo przydzielonego 2/2 ABAA. Z chwilą stwierdzenia nieprzyjaciela broniącego rzeki, z marszu rozwijać poszczególne baterie działające na kierunkach wspieranych pododdziałów, wykonując na żądanie dowódców batalionów (kompanii) nawaly ogniowe na poszczególne (będące obiektami ataku) punkty oporu nieprzyjaciela.

Nawaly ogniowe należy wykonywać w różnym czasie na poszczególnych kierunkach podejścia do rzeki NAREW, w miarę go-

towości artylerii do otwarcia ognia i na sygnał dowódców batalionów (kompanii). Ogień należy prowadzić do momentu podejścia wspieranej piechoty (podpłynięcia) do rubieży bezpiecznego oddalenia od wybuchów pocisków i na sygnał dowódcy wspieranego pododdziału przenosić w głąb obrony nieprzyjaciela.

Orientacyjny czas trwania NO może wynosić (z taktycznego punktu widzenia) 6—10 minut zależnie od możliwości zamaskowanego podejścia pododdziałów piechoty i czołgów do linii brzegu. Np. na lewym skrzydle natarcia pułku rz. NAREW ma szerokości ok. 800 metrów. Uwzględniając pas bezpieczeństwa (300 m), należy prowadzić ogień w czasie pokonywania przez czołowe fale rz. NAREW na głębokość 500 metrów, co przy szybkości desantowych środków przeprawowych (ok. 10 km/godz.) wymaga około trzech minut.

Warunki terenowe na tym kierunku pozwalają na skryte podejście piechoty i czołgów na odległość około 400 m od lustra wody, co również stwarza konieczność osłony wojsk przez artylerię w ciągu ok. 2,5 minut. W sumie na kierunku działania $3/4$ pz czas trwania NO może wynosić około 6 minut ($3 + 2,5$ min.). Na kierunku $1/4$ pz NO może być dłuższa ze względu na gorsze warunki zamaskowanego podejścia do linii brzegu.

Należy uwzględnić także konieczność zapewnienia dostatecznego obezwładnienia sił żywych i środków ogniowych nieprzyjaciela, które mogą razić ogniem podchodzące i przepływające się pododdziały. Jeżeli czas niezbędny na obezwładnienie obrony nieprzyjaciela będzie krótszy od czasu niezbędnego na osłone, wówczas ten ostatni będzie czasem ogniowego przygotowania forsowania. W przeciwnym wypadku ogniowe przygotowanie musi być rozpoczęte odpowiednio wcześniej.

Ze względu na teren i prawdopodobieństwo oparcia obrony nieprzyjaciela o miejscowości, należy się liczyć z tym, że poszczególne plutony piechoty będą obsadzały odcinki w granicach 4 ha (regulamin armii NRF przewiduje około 1,5—2 ha). Należy się liczyć z koniecznością obezwładnienia minimum czterech plutonowych punktów oporu, których środki ogniowe będą miały możliwość razić ogniem forsujące pododdziały.

Biorąc pod uwagę charakter obrony nieprzyjaciela, gęstość obezwładnienia obrony można obniżyć do 50%. Stąd potrzeba wystrzelenia 1200 pocisków ($4 \text{ ha} \times 75 \text{ poc.} \times 4$ punkty oporu). Dysponujemy czterema bateriami haubic (ogień plutonu móżdziejy można zarezerwować na obiekty leżące między punktami oporu, ewentualnie potraktować jako odwód ogniowy). Wobec tego każda z baterii haubic powinna obezwładnić 4 ha i wystrzelić 300 pocisków. Przy zastosowaniu 1 min. NO amunicją chemiczną uzyska się ekwiwalent 180 pocisków OF ($6 \text{ poc. chemicznych} \times 5 \text{ dział} \times \text{współczynnik KCH} = 6$); należy więc dodatkowo wystrzelić 180 pocisków OF. Stąd 1 działko będzie musiało

wystrzelić 25 pocisków OF i 6 poc. chemicznych, a to wymaga siedmiu minut.

(W wypadku niestosowania amunicji chemicznej każde z dział baterii 5-działowej (straty) będzie musiało wystrzelić 60 pocisków, a to wymagać będzie 17 minut). Ze względu na to, że nawala ogniowa będzie musiała być przerwana w $G + 3$ min., musi się ona rozpocząć w $G - 4$ min. Moździerze 120 mm ze względu na swój zasięg ognia i kolejność przeprawy mogą prowadzić ogień do czasu opanowania przeciwległego brzegu przez fale czołowe. Pluton moździerzy przy 7 minutowej nawale ogniowej może wystrzelić 96 poc. (32 poc. \times 3 moźdz. = 96 poc.). Tą amunicją pluton moździerzy 120 mm może wykonać jedno z następujących zadań:

- obezwładnić 1,5 ha punktu oporu;
- obezwładnić sekcję moździerzy 81 mm.

Warunkiem wykonania zadań przez hb 122 mm i moździerze 120 mm w właściwym czasie i w sposób skuteczny będzie nie tylko terminowe zajęcie SO w stosunku do położenia własnych wojsk, lecz również rozpoznanie przez organa rozpoznawcze obrony przeciwległego brzegu i określenie na czas danych do prowadzenia ognia. Wymaga to dołączenia obserwatorów artyleryjskich do najbardziej w przodzie działających pododdziałów rozpoznania.

Oprócz potrzeby obezwładnienia punktów oporu może wynikać konieczność postawienia zasłony dymnej dla oślepienia obserwacji nieprzyjaciela. Amunicję dymną posiadają hb 122 mm w ilości 0,1 jo. Możliwości postawienia zasłony dymnej:

$$0,1 \text{ jo} = 8 \text{ poc.} \times 15 \text{ dział (dyon)} = 120 \text{ poc.}$$

Srednie zużycie pocisków do utworzenia w ciągu 15 minut zasłony dymnej szerokości 1 km, przy prędkości wiatru do 5 m/sek. i przy wietrze bocznym wynosi 150 poc. 2/2 pa dysponując 120 poc. może utworzyć zaslonę dymną szerokości około 800 m. Jedna bateria może utworzyć zaslonę dymną szerokości około 250 m, lub zadymić pojedynczy cel również w czasie 15 minut.

Celem wykonania przewidywanych zadań ogniowych przez artylerię i stworzenia dogodnych warunków dojazdu do przepraw, stanowiska ogniowe należy zająć w następujących rejonach:

- dla artylerii działającej na kierunku 1/4 pz — ZATORY (3012), BIELE (2810);
- dla artylerii działającej na kierunku 3/4 pz — WIELECIN (2612), skrzyżowanie dróg (2412);
- SO dla moździerzy 120 mm — zach skraj lasu na wschodnim brzegu rz. NAREW.

Szczególnie ważnym zadaniem w czasie forsowania będzie niszczenie pojedynczych celów położonych w punktach oporu — jak również poza nimi — ogniem środków strzelających na wprost. Konfiguracja wschodniego brzegu rz. NAREW zapewnia dogodny wybór stanowisk ogniowych i możliwości prowadzenia obserwacji

oraz ognia na odległość strzału bezwzględnego. Naturalną rubież SO stanowi wał ochronny przebiegający wzdłuż wschodniego brzegu rzeki w pasie działania pułku. Główny wysiłek ognia na wprost należy skupić w rejonach GZOWO — KARNIEWEK oraz DZIERŻENIN — WIERZBIĆCA.

Do strzelania na wprost należy wykorzystać przede wszystkim OPpanc pułku, który powinno się rozmieścić na kierunku 1/4 pz w rejonie HOLENDRY. Oprócz OPpanc na kierunkach poszczególnych batalionów należy wykorzystać PPK. Środki te do czasu opanowania rubieży drogi SEROCK, PUŁTUSK nie są potrzebne na zachodnim brzegu rzeki, ponieważ nie mogą prowadzić ognia. Ilość środków strzelających na wprost jest niewystarczająca, zwłaszcza na kierunku 3/4 pz. W związku z tym należy wydzielić do strzelania na wprost po plutonie czołgów.

Na kierunku natarcia 4 pz do czasu opanowania rubieży: PO-KRZYWNICA (3200), CIEPIELIN (2698) działać będzie 1/1 ABAA (122 mm armaty) czasowo podporządkowany 4 pz. W tej chwili dywizjon ten znajduje się w marszu po szosie OSTRÓW MAZOWIECKA, WYSZKÓW, czołem kolumny przekroczył NAGOSZEWKA (4852). Jako wsparcie dla 4 pz wydzielono 0,5 jo, w tym 0,05 jo amunicji chemicznej. Dywizjon ten powinien:

- zwalczać rozpoznane naziemne środki napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- obezwładnić artylerię nieprzyjaciela;
- obezwładnić odwody podchodzące do rz. NAREW;
- niszczyć wykryte stacje radiolokacyjne i SD oraz ewentualnie obezwładniać nieprzyjaciela w rejonach obrony na przeciwległym brzegu.

1/1 ABAA dysponuje 0,5 jo, w tym 0,05 jo amunicji chemicznej R-35, co daje 672 pociski przeliczeniowe:

- 4 poc. chem. \times 3 (współcz. Kch przy zwalczaniu artylerii) \times 14 dział = 168;
- 36 poc. OF \times 14 dział = 504.

Razem 672 poc.

Tą amunicją 1/1 ABAA jest w stanie:

- zniszczyć wyrzutnię raketową (260 poc.);
- obezwładnić baterię artylerii (220 poc.);
- obezwładnić dwie odkryte stacje radiolokacyjne (2×80 poc.).

Biorąc pod uwagę ograniczoną głębokość rubieży oddziaływania ogniowego 1/1 ABAA, donośność jego sprzętu oraz położenie w chwili obecnej, może się on rozwinąć w rejonie ZDZIEBORZ (2818), SUWIN (2816), SOMIANKA (2420).

- c) Wsparcie natarcia piechoty i czołgów na przeciwległym brzegu.

Po wykonaniu NO główny wysiłek ognia artylerii należy skupić dla wsparcia pododdziałów w celu uchwycenia rubieży szosy SEROCK, PUŁTUSK oraz przyległych wzgórz panujących nad doliną rzeki NAREW. Po opanowaniu tej rubieży natychmiast przystąpić do przeprawy artylerii poszczególnymi bateriami.

W tym czasie zadanie wsparcia wojsk może również kontynuować część 1/1 ABAA. Wsparcie natarcia należy realizować ogniem z obserwacji poszczególnych baterii na żądanie. W tym celu dowódca 1/1 ABAA powinien wysłać na prawy odcinek forsowania jednego z dowódców baterii, który nawiąże osobisty kontakt z dowódcą 1/4 pz.

Wykorzystanie artylerii na przeciwległym brzegu:

- 1/4 pz wspierać ogniem 4 b hb i 6 b 2/2 pa;
- 3/4 pz wspierać ogniem 2/2 pa (bez 6 b);
- do dyspozycji dowódcy 4 pz pozostanie 1/1 ABAA.

Z chwilą wejścia do walki drugiego rzutu pułku, jego natarcie wspierać będzie bateria haubic 2/2 pa z SO na przeciwległym brzegu w rejonie BUDY OBRĘBSKIE, POBYŁKOWO.

W wypadku wyjścia kontratakującego nieprzyjaciela (głównie czołgów i transporterów) do wsparcia walki piechoty podczas jego odpierania należy użyć większość artylerii. W najbardziej niesprzyjających warunkach do walki z kontratakującym nieprzyjacielem można wykorzystać:

a) środki przeciwpancerne:

- OPpanc — 6 sztuk;
- środki ppanc batalionu — 4 sztuki (nie licząc czołgów biorących udział w odparciu kontratak);

b) działa i moździerze:

- dwie baterie hb 122 m (10 dział);
- 1/1 ABAA (14 dział);
- 3 moździerze batalionu odpierającego kontratak.

Pododdziałami tymi będzie można obezwładnić nieprzyjaciela rozwijającego się do kontratak na powierzchni do 87 ha (przyjęto 10-minutową NO do czołgów i transporterów), a następnie wykonać ogień zaporowy szerokości do 700 m (bez moździerzy 120 mm). W wypadku zwalczania artylerii i moździerzy nieprzyjaciela będzie można obezwładnić nimi trzy baterie (1/1 ABAA ze względu na ograniczoną ilość amunicji może obezwładnić tylko jedną baterię).

Sytuacja, w której będzie wykonywany kontratak, będzie miała miejsce w toku walki na zachodnim brzegu rzeki, w związku z czym wiadomo, ile amunicji zużyje uprzednio 1/1 ABAA. W wypadku poważnego zagrożenia trzeba będzie zwrócić się do dowódcy artylerii dywizji z prośbą o przydzielenie dodatkowej amunicji dla tego dywizjonu.

- d) Uderzenie jądrowe o mocy 10 KT, które dywizja planuje wykonać na kierunku działania 4 pz, powinno mieć na celu zniszczenie najważniejszego ośrodka oporu nad rz. NAREW. Z punktu widzenia kierunku głównego uderzenia pułku oraz prawdopodobnych rejonów obrony, uderzenie jądrowe należy wykonać na rejon DZIERŻENIN. Punkt zerowy uderzenia można będzie sprecyzować w czasie podchodzenia wojsk do rzeki.

Uderzenie należy wykonać z zachowaniem warunków bezpieczeństwa wojsk własnych wtedy, gdy będzie możliwe maksymalne wykorzystanie skutków uderzenia. Warunki te będą zachowane wówczas, gdy w czasie uderzenia jądrowego piechota i czołgi znajdują się na rubieży: wzg. 86,7 (3210), POPOWO-LET-NISKA.

W razie braku opłacalnego celu dla uderzenia jądrowego na zachodnim brzegu rz. NAREW można wykonać uderzenie na podchodzące kolumny nieprzyjaciela lub na zgrupowanie jego sił wychodzące do kontrataku.

- e) Przydzielone trzy wyloty śmigłowca należy wykorzystać następująco:
- jeden wylot — w celu wykrycia i rozpoznania ewentualnych punktów oporu nad lustrem wody oraz artylerii, w czasie gdy czołowe pododdziały pokonają rubież: ZATORY, WIELECIN;
 - pozostałe dwa wyloty — celem rozpoznania podchodzących kolumn nieprzyjaciela, naziemnych środków napadu jądrowego oraz kierowania ogniem 1/1 ABAA.

4. Sposób przeprawy artylerii

Należy założyć następujące warianty przeprawy artylerii:

— po moście, na promach, na desantowych środkach przeprawowych.

W razie uchwycenia i utrzymania mostu 2/2 pa i 4 b hb w całości mogą przeprowić się po nim. OPpanc ze względu na PPK (środki pływające) powinien przeprowiać się na kierunku 1/4 pz. Kolejność przeprawy 2/2 pa i 4 b hb — za 3/4 pz i OZR. Przypuszczalny czas przeprawy po moście — 13 minut.

Uzasadnienie:

— 45 środków (pojazdy mech. i sprzęt 2/2 pa) + 13 środków (4 b hb = $58 \times 6 \text{ m} \cong 350 \text{ m}$;

— 57×50 (odstęp w m) = 2850 m.

Razem $350 + 2850 = 3,2 \text{ km}$; szybkość przemarszu — 15 km/godz. Stąd czas przeprawy artylerii po moście wyniesie 13 minut.

W wypadku zniszczenia mostu kolejność przeprawy artylerii może być następująca:

— z czołowymi falami przeprowiać SPG i po plutonie moździerzy 82 mm;

— w następnej kolejności — drugie plutony 82 mm moździerzy;

— w ostatniej kolejności — podczas przeprawy batalionów pierwszego rzutu — przeprowiać plutony 120 mm moździerzy;

— z chwilą uchwycenia przez pododdziały rubieży szosy SEROCK, PUŁTUSK, przeprowiać wyrzutnie PPK batalionów;

— bezpośrednio po przeprowieniu się 1/4 pz przeprowić OPpanc;

— artylerię, tj. 2/2 pa i 4 b hb przeprowiać na dwóch przeprawach promowych poszczególnymi bateriami: w pierwszej kolejności — 5 i 6 b 2/2 pa, w drugiej — 4 b 2/2 pa i 4 b hb 4 pz;

— początek przeprawy pododdziałów przeprawianych w pierwszej kolejności — z chwilą uruchomienia promów, czyli w czasie od ok. G + 40'.

Orientacyjny czas przeprawy baterii wyniesie 60'.

Uzasadnienie:

5 dział + 5 ciągników + 1 samochód (pl. dowozu) + 2 samochody GAZ-63 = 13 środków; na dwa promy można załadować 4 środki, z czego wynika, że należy dokonać 3 obrotów (pozostający 1 środek może być przeprowiony na PTG). Czas obrotu 1 fali — ok. 20'; stąd czas przeprawy = 60'.

Uwzględniając potrzebny czas na budowę promów, przeprawę i dojazd do rejonu SO, dwie baterie artylerii przeprowiające się w pierwszej kolejności mogą osiągnąć gotowość do prowadzenia ognia w nowych rejonach SO w G + 125 min. (G + 40 + 60 + 25 na dojazd i rozwinięcie na SO).

OCENA SYTUACJI INŻYNIERYJNEJ 4 pz

ANALIZA ZADANIA

Biorąc pod uwagę ukształtowanie oraz pokrycie terenu, jak również obecne położenie pododdziałów — zarysowują się dwa kierunki dogodne do realizacji postawionego pułkowi zadania:

- ŁOSINNO (3224), WOLA MYSTKOWSKA (3220), ZATORY (3012);
- WYSZKOW, WIERZBICA (4204).

Kierunki te związane są z istniejącymi w terenie drogami, przez co zapewniają szybkie podejście do przeszkody wodnej. Zasadnicze znaczenie w obecnej sytuacji należy przywiązywać do lewego kierunku, ponieważ wyprowadza on na most stały wysokowodny w m. WIERZBICA. Opanowanie mostu rozwiązałoby w zasadniczy sposób przeprawę nie tylko głównych sił i środków pułku, lecz również umożliwiłoby szybkie wprowadzenie do bitwy drugiego rzutu dywizji. Nieprzyjaciel ma możliwości przygotowania mostu do zniszczenia. W związku z tym należy być przygotowanym do forsowania rzeki NAREW przy użyciu środków przeprawowych będących w posiadaniu pułku.

W tej sytuacji do najważniejszych zadań inżynierskiego zabezpieczenia działań 4 pz należy zaliczyć:

1. Zapewnienie pułkowi sprawnego i szybkiego podejścia do przeszkody wodnej przez:
 - prowadzenie ciągłego rozpoznania inżynierskiego;
 - usuwanie zapór inżynierskich na kierunku działań pododdziałów pułku;
 - utrzymanie drogi dowozu i ewakuacji oraz dróg zapewniających wyjście pododdziałów pułku na przeszkodę wodną.
2. Zapewnić pokonania rz. NAREW przez wysunięcie środków przeprawowych do przeszkody wodnej oraz uruchomienie przepraw desantowych i promowych a także przeprawy czołgów po dnie.
3. Zabezpieczenie walki pułku po sforsowaniu przeszkody wodnej.

OCENA POŁOŻENIA

1. **Nieprzyjaciel**, chcąc umożliwić oderwanie się własnych pododdziałów od nacierających sił 4 pz, pośpiesznie minuje drogi, zwłaszcza na kierunku: WYSZKOW, PUŁTUSK i WYSZKÓW, WIERZBICA (2204). Możliwości nieprzyjaciela w zakresie minowania i niszczenia są niewielkie, ponieważ odległość, jaka dzieli nasze pododdziały od rubieży rz. NAREW, wynosi niecałe trzydzieści kilometrów; w związku z tym nieprzyjaciel będzie miał zbyt mało czasu na wykonanie niszczeń w szerszym zakresie. Należy przewidywać, że nieprzyjaciel

ustawi zapory minowe bez należytego ich zamaskowania, co w dużym stopniu ułatwi ich wykrycie i zniszczenie. Ponieważ mosty i przepusty wymagają dużo czasu na przygotowanie do zniszczenia, należy przypuszczać, iż nieprzyjaciel będzie się starał niszczyć je ładunkami skupionymi, które mogą nie zniszczyć całkowicie obiektów. Obiekty niszczone ładunkami skupionymi bardzo często nadają się do odbudowy, a tym samym umożliwiając szybkie przywrócenie ruchu na drodze — bez konieczności dokonywania objazdu.

Stosunkowo łatwe do wykonania w warunkach ograniczonego czasu są zawaly leśne, które mogą być dodatkowo zaminowane. Szczególnie dogodny warunki do wykonania tego rodzaju zapór posiada nieprzyjaciel na bezpośrednich podejściach do rzeki na rubieży: PGR GŁADCZYN (3810), POPOWO-LETNISKI (8410). Niezwykle trudna będzie również próba opanowania mostów na rz. NAREW w miejscowościach: PUŁTUSK i WIERZBICA. Nieprzyjaciel, jak stwierdzono, już od godzin popołudniowych 8.6 organizuje obronę w rejonach wspomnianych mostów, a więc na przygotowanie ich do zniszczenia posiada do chwili obecnej blisko jedenaście godzin. Jeśli do tego dodamy jeszcze czas niezbędny pododdziałom 4 pz na podejście w walce do rubieży przeszkody wodnej, to łączny czas, jakim dysponuje nieprzyjaciel na przygotowanie mostów do zniszczenia, będzie wystarczający. Do chwili obecnej nie stwierdzono, aby nieprzyjaciel dokonywał minowania koryta rzeki. Nie można jednak wykluczać tej ewentualności i należy być przygotowanym do usunięcia min bezpośrednio przed rozpoczęciem forsowania.

2. **Teren** — z punktu widzenia wykonania zadań inżynierskiego zabezpieczenia — jest zróżnicowany, to znaczy posiada dodatnie i ujemne strony. Dokonując najbardziej ogólnej jego oceny, można stwierdzić, że będzie sprzyjał na realizacji tej części zadań inżynierskich, które dotyczą natarcia w okresie podejścia do przeszkody wodnej, natomiast w sposób zdecydowany utrudniać będzie organizację przepraw i samo forsowanie. Dodatnią stroną terenu jest stosunkowo dobrze rozwinięta sieć dróg zarówno dofrontowych, jak i rokadowych. Tego rodzaju sytuacja pozwala na właściwe rozczłonkowanie kolumn przy podejściu do przeszkody wodnej oraz na stosunkowo łatwe wykonanie objazdu w razie napotkania zniszczonych obiektów drogowych lub strefy zapór inżynierskich.

Następną, niewątpliwie dodatnią, stroną terenu jest istnienie zalesionego pasa, który ciągnie się tuż przy rzece — równolegle do niej. Tego rodzaju zalesienie bezpośrednio przed przeszkodą wodną umożliwia skryte podciągnięcie sił i środków do przeszkody wodnej oraz organizację w dogodnych warunkach rejonów wyjściowych do forsowania dla batalionów pierwszorzutowych. Również do cech dodatnich należy zaliczyć brak przeszkód naturalnych, które mogłyby w sposób zasadniczy wpłynąć na zahamowanie tempa natarcia.

Do ujemnych cech terenu, które mają bezpośredni wpływ na realizację zadań zabezpieczenia inżynierskiego (szczególnie forsowania), należy zaliczyć:

- istnienie szerokiej, podmokłej, a nawet częściowo zabagnionej doliny, co wymagać będzie w wielu wypadkach dodatkowego wzmocnienia dróg; utrudni ono również w sposób zdecydowany rozwinięcie sił i środków w czasie budowy promów oraz przystani;
- istnienie wału ochronnego, który będzie stanowił poważną dodatkową przeszkodę w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej; trzeba będzie wykonać w nim szereg wyłomów przy użyciu materiału wybuchowego, aby umożliwić dojazd do linii odbijania;
- dużą szerokość rzeki NAREW, która waha się w granicach od 400—900 m, co będzie wymagać znacznie większej ilości czasu na obrót środków przeprawowych;
- charakter dna, który w większości nie sprzyja organizacji przeprawy czołgów po dnie, ze względu na duże zamulenie, zakrzaczenie oraz częste występowanie pni ściętych drzew. Jedynie w rejonach miejscowości HOLENDRY (3008) i GĄSIOROWO MŁ. (2406) — ze względu na zężenie się koryta rzeki oraz dużą szybkość prądu, która uniemożliwia tworzenie się zamulenia dna — istnieją warunki do organizacji przepraw po dnie;
- znaczne przewyższenie zachodniego brzegu rzeki (wynoszące od 5 do 2 m w stosunku do brzegu wschodniego), które utrudni lądowanie oraz stworzy nieprzyjacielowi dogodne warunki ostrzału środków przeprawowych na rzece, a także niszczenia ogniem wydzielonych do budowy promów i przystani grup inżynierskich. Zniszczenie tamy sztucznego jeziora w rejonie DĘBE spowoduje odpłynięcie wód oraz odsłonięty zostanie teren dotąd zalany, który ze względu na duże zamulenie praktycznie wykluczy możliwość forsowania na tym kierunku. Obniżenie się poziomu wody do stanu pierwotnego trwać będzie jednak kilka dni.

3. Możliwości wykonania zadań inżynierskich

a) W okresie podchodzenia do przeszkody wodnej

Rozpoznanie inżynierskie. Aktualnie na korzyść 4 pz prowadzi rozpoznanie drużyna pływaczy z plutonu rozpoznania inżynierskiego 2 bsap. Drużyna ta potwierdziła możliwość przeprawy czołgów po dnie w rejonach GĄSIOROWO (2406) i HOLENDRY (3008). W celu pełnego wykorzystania możliwości, jakie posiada drużyna pływaczy, należy po uzgodnieniu z szefem saperów dywizji postawić jej dodatkowe zadanie rozpoznania koryta pod względem zaminowania oraz ustalenia możliwości uszkodzenia sieci wybuchowej na moście w rejonie WIERZBICA. Uszkodzenie w odpowiednim momencie głównej linii sieci wybuchowej mogłoby w decydujący sposób przyczynić się do opanowania mostu przez pododdziały 4 pz. Własny inżynierski patrol rozpoznawczy, który działa w składzie SPR-u 4 pz, należy w obecnej sytuacji wykorzystać do ustalenia rejonów odpowiednich do organizacji przepraw promowych. Rozpoznanie odcinków prze-

prawy desantowej należy przeprowadzić siłami specjalnych patroli rozpoznawczych, zorganizowanych przez pododdziały wydzielone do urządzenia przepraw desantowych.

Rozminowanie i wykonanie przejść w zaporach inżynieryjnych. Przejścia w zaporach minowych na kierunku działania batalionów wykonywać będą zorganizowane w kompaniach piechoty zmotoryzowanej grupy torujące. Każdy batalion posiada pięć grup (po dwie w kompaniach pierwszorzutowych oraz jedną w kompanii drugiego rzutu). Aktualny stan ładunków wydłużonych, posiadanych przez poszczególne bataliony, wynosi:

— w 1/4 pz — 80 szt. UZ-2;

— w 2/4 pz i 3/4 pz po 75 sztuk UZ-2.

Na jedną grupę torującą wypada więc po 15—16 ładunków wydłużonych. Ilość ta jest jednak za mała, ponieważ nie wystarcza na wykonanie jednego przejścia w przeciwpancernym polu minowym. Jeżeli nieprzyjaciel nie będzie ustawiał ciągłych rubieży pól minowych, a ograniczy się do oddzielnych lub pojedynczych grup min, to liczba posiadanych ładunków będzie wystarczająca. Jednakże po wyjściu na rubież rz. NAREW bezpośrednio przed przystąpieniem do forsowania trzeba będzie wyposażyć grupy torujące w dodatkową ilość ładunków wydłużonych dla stworzenia możliwości wykonania przejść w polach minowych na zachodnim brzegu rzeki. W związku z tym trzeba będzie rozdzielić cały posiadany w tyłach pułku zapas ładunków wydłużonych. Do usuwania zapór oraz wykonywania przejść na pułkowej drodze dowozu i ewakuacji zaangażowany będzie oddział zabezpieczenia ruchu, który w tym celu posiada 0,5 t. materiału wybuchowego i 50 ładunków wydłużonych.

Zabezpieczenie drogowe. Teren przed przeszkodą wodną posiada dość dobrze rozbudowaną sieć drogową. Pułkowa droga dowozu i ewakuacji może być następująca:

1. Wariant — w wypadku uchwycenia mostów w m. WIERZBICA: OSTRÓW MAZOWIECKA (5260), WYSZKÓW (2830), most w m. WIERZBICA, SEROCK (2004), NASIELSK (2886), WRONA STARA (2672). Obok miejscowości WYSZKÓW, SEROCK i NASIELSK przewidziane są objazdy.
2. Wariant — w razie gdy most w m. WIERZBICA zostanie zniszczony przez nieprzyjaciela: OSTRÓW MAZOWIECKA, WYSZKÓW, SOMIANKA (2620), WÓLKA ZATORSKA (2812), DZIERŻENIN (2606), NASIELSK, WRONA STARA.

Jako drogę rokadową, która będzie stanowić główną rubież regulacji ruchu, celowo będzie wyznaczyć drogę przebiegającą przez miejscowości: GLADCZYN RZADOWY (3612), DRWAŁY (3212), ZATORY (3012), POPOWO KOŚCIELNE (2212). Szczegółowy przebieg dróg podejścia do poszczególnych rodzajów przepraw dla batalionów — potrzącznik nr 2 do części pierwszej: „Propozycje inżynieryjnego zabezpieczenia forsowania przez 4 pz

rzeki NAREW". Oddział zabezpieczenia ruchu ma możliwość utrzymywania jedynie drogi dowozu i ewakuacji, ewentualnie drogi rokadowej. Wszystkie pozostałe drogi zabezpieczać będą na swych kierunkach bataliony piechoty we własnym zakresie.

b) Organizacja inżynierskiego zabezpieczenia forsowania rzeki NAREW

Wykonanie manewru środkami przeprawowymi. Zasadniczym przedsięwzięciem inżynierskiego zabezpieczenia decydującym o sprawnym zorganizowaniu forsowania jest terminowe przesunięcie środków przeprawowych do przeszkody wodnej. Kolumna środków desantowych znajduje się w chwili obecnej 17 km za batalionami pierwszego rzutu. Czas na przebycie tej odległości wyniesie około jednej godziny, a więc będzie mniej więcej równy czasowi, jaki potrzebny jest batalionom na pokonanie oporu nieprzyjaciela i przejście do pościgu. W ten sposób środki desantowe, ześrodkowane w rejonach: dla 1/4 pz — w rejonie leśniczówki (3632) i dla 3/4 pz — w rejonie las wsch NATALIN (3232), będą mogły na czas być włączone w ugrupowanie marszowe do pościgu pierwszego i trzeciego batalionu. Szczegółowa trasa przemarszu środków desantowych — patrz szkic — załącznik nr 2 do części pierwszej.

Kolumna parku przeprawowego, która przesuwa się bezpośrednio za kompanią desantowo-przeprawową, powinna wykonywać marsz pod osłoną czołowych pododdziałów 1/4 pz. Trasa przemarszu oraz rejon ześrodkowania w rejonie rz. NAREW — patrz szkic — załącznik nr 2 do części pierwszej.

Organizacja przepraw na rz. NAREW. Ponieważ istnieje pewna szansa opanowania mostu w m. WIERZBICA, należy w związku z tym rozpatrywać możliwość pokonania rz. NAREW w dwóch wariantach:

- a) forsowanie pułku w wypadku uchwycenia mostu;
- b) forsowanie pułku w warunkach, gdy nieprzyjacielowi uda się zniszczyć most.

Uchwycenie mostu przez 4 pz zapewniłoby przeprawę sił głównych oraz odwodów pułku, w wyniku czego nie byłoby konieczne organizowanie przepraw na lewym kierunku. Jedynie 1/4 pz na swym kierunku zorganizowałby przeprawę własnych sił i środków w oparciu o wydzielone na te kierunki środki przeprawowe. Mniej korzystny, jednak bardziej prawdopodobny będzie wariant drugi. W tej sytuacji koniecznością staje się uruchomienie odpowiednich przepraw na kierunkach obu pierwszorzutowych batalionów.

Środki przeprawowe, jakimi dysponuje pułk, pozwalają na zorganizowanie następujących przepraw:

- dwóch przepraw desantowych — po jednej na batalion pierwszego rzutu; na każdej z tych przepraw kursować będzie osiem pływających transporterów gąsienicowych;

— dwóch przepraw promowych pod obciążenie 50 t (po dwa promy na przeprawie).

Ponadto warunki terenowe pozwalają na uruchomienie dwóch przepraw czołgów po dnie.

Uwzględniając zamiar dowódcy pułku oraz warunki terenowe, poszczególne rodzaje przepraw najdogodniej będzie zorganizować w następujących rejonach:

- przeprawy desantowe:
 - dla 1/4 pz na odcinku: ŁUBIENICA (3606), wzg. 102,5 (3206);
 - dla 3/4 pz na odcinku: KARNIEWEK (2808), ŁACHA (2206);
- przeprawy promowe:
 - dla 1/4 pz w rejonie: HOLENDRY (3008);
 - dla 3/4 pz w rejonie: KOPANIEC (2606);
- przeprawy czołgów po dnie:
 - dla 1/4 pz w rejonie: HOLENDRY (3008);
 - dla 3/4 pz w rejonie: GĄSIOROWO (2406).

Szczegółowe położenie poszczególnych rodzajów przepraw — patrz szkic — załącznik nr 2 do części pierwszej.

W celu sprawnego przeprowadzenia forsowania oraz uniknięcia nadmiernego zgrupowania sił i środków pułku przed przeszkodą wodną, należy zorganizować następujące linie, rubieże i rejony:

- linię wyjściową — na wysokości wału przeciwpowodziowego ciągnącego się wzdłuż wschodniego brzegu rzeki;
- rubież punktów kontrolnych na wysokości zachodniego skraju lasu na odcinku: GRABOWIEC (3808), NW. WIEŚ (2208);
- rejony wyjściowe do forsowania:
 - dla 1/4 pz — G. GRABOWIEC (3606), DRWAŁY (3212), HOLENDRY (3003);
 - dla 3/4 pz — L. STAWINOGA (2810), WIELEĆCIN (2612), ŁACHA (2206);
 - dla 2/4 pz — wzdłuż drogi na odcinku: WOLA MYSTKOWSKA, L. PRZYSPA (4030);
- główną rubież regulacji ruchu — wzdłuż przybrzeżnej drogi rakadowej

Ponieważ środki transportu piechoty zmotoryzowanej są środkami pływającymi, nie zachodzi konieczność organizowania rejonów rzutów transportowych.

Określenie technicznych możliwości organizowanych przepraw. Szerokość rz. NAREW wynosi od 400 do 900 m. Dla obliczenia czasu obrotu środków desantowych zostanie przyjęta maksymalna szerokość rzeki, ponieważ w kilku zaledwie miejscach koryto jej zwęża się do szerokości 400 m. Czas obrotu środków desantowych zostanie obliczony według wzoru:

$$T = \frac{2S}{D} \times (1 + k \cdot c) + t,$$

gdzie:

T — czas obrotu jednej fali;

D — szybkość środków desantowych — 120 m/min.;

S — szerokość rzeki — 900 m;

k — szybkość prądu — 0,5 m/sek;

c — współczynnik znoszenia — 0,3,

t — czas załadowania i wyładowania ludzi i sprzętu na środki desantowe: dla piechoty — 3—5 min., dla artylerii — 10—15 min.

Przy obliczaniu czasu obrotu na przeprawie promowej można postąpić się tym samym wzorem, z tą tylko różnicą, że należy uwzględnić dłuższy czas załadowania i wyładowania środków o trakcji gąsienicowej; wynosić on będzie 6—8 minut.

a) Obliczenie czasu obrotu jednej fali dla środków desantowych:

$$T = \frac{2 \times 900}{120} \times (1 + 0,5 \times 0,3) + t,$$

$$T = 15 \times 1,15 + t,$$

$$T = 17,25 + t,$$

czas obrotu jednej fali dla piechoty wyniesie: $17,25 + 5 = 22,25$ —23 min.;

czas obrotu jednej fali dla artylerii wyniesie: $17,25 + 12 = 29,25$ —30 min.;

czas przepłynięcia rz. NAREW przez piechotę zmotoryzowaną na transporterach pływających wyniesie:

$$1/2 T - t; \frac{23}{2} - 5 = 7 \text{ minut.}$$

b) Obliczenie czasu obrotu promu:

— na przeprawie promowej w rejonie HOLENDRY:

$$T = \frac{2 \times 400}{120} \times (1 + 0,7 \times 0,3),$$

$$T = 6,6 \times 1,21 = 8 \text{ minut;}$$

czas obrotu promu przy przeprawie czołgów wyniesie $8 + 8 = 16$ minut;

czas obrotu promu przy przeprawie dwóch samochodów lub działa z ciągnikiem wyniesie $8 + 10 = 18$ min.;

— na przeprawie promowej w rejonie KOPANIEC:

$$T = \frac{2 \times 750}{120} \times (1 + 0,25 \times 0,3),$$

$$T = 12,5 \times 1,15 = 14,5 \text{ minuty;}$$

czas obrotu promu przy przeprawie czołgów wyniesie $14,5 + 8 = 23$ minuty;

czas obrotu promu przy przeprawie dwóch samochodów lub działa z ciągnikiem wyniesie $14,5 + 10 = 25$ min.

- c) Obliczenie czasu przeprawy czołgów po dnie
Czas przeprawy czołgów po dnie można obliczyć na podstawie wzoru:

$$T = \frac{W \times P}{D \times V}$$

gdzie:

T — czas przeprawy czołgów;

P — odległość odstepu pomiędzy czołgami (w km), która równa się 1/2 szerokości przeszkody wodnej; (100 - 150 m)

D — ilość tras przeprawowych;

V — szybkość ruchu czołgów pod wodą — 6 km/godz.;

W — liczba przewożonych czołgów.

W ciągu jednej godziny na przeprawie po dnie i w rejonie HO-LENDRY można będzie przeprowadzić:

$$1 \text{ godz.} = \frac{0,4 \text{ km} \times X \text{ czołgów} \cdot 2}{1 \text{ trasa} \cdot 6 \text{ km/godz.}}$$

$$X \text{ czołgów} = \frac{1 \text{ godz.} \times 1 \text{ trasa} \times 6 \text{ km/godz.}}{0,2 \text{ km}} = 30 \text{ czołgów/godz.}$$

Możliwości przeprawowe na przeprawie czołgów po dnie w rejonie GAŚSIOROWO będą następujące:

$$X \text{ czołgów} = \frac{1 \text{ godz.} \times 1 \text{ trasa} \times 6 \text{ km/godz.}}{\frac{0,5 \text{ km}}{2}} = 24 \text{ czołgi/godz.}$$

Kalkulacja forsowania i przeprawy 4 pz. Ponieważ istnieje szansa opanowania mostu stałego w m. WIERZBICA, należy w związku z tym w kalkulacji uwzględnić ten moment i obliczenia przeprowadzić w dwóch wariantach. Z zamiaru dowódcy wynika, że w razie opanowania mostu na przeprawę tę skierowane zostaną główne siły pułku — z wyjątkiem sił 1/4 pz i OPpanc pułku, które sforsują rzekę NAREW na własnym kierunku za pomocą własnych transporterów pływających oraz przydzielonych batalionowi 8 szt. PTG. W tej sytuacji nie będzie potrzeby uruchamiania przepraw promowych i przydzielony sprzęt pontonowy pozostanie w rezerwie.

Wariant podstawowy przewiduje konieczność uruchomienia przepraw desantowych, promowych i po dnie.

1. Obliczenie ilości fal oraz czasu forsowania na przeprawach desantowych

Forsowanie na przeprawach desantowych rozpocznie się w „G”, to jest w chwili odbicia od wschodniego brzegu rzeki NAREW piechoty zmotoryzowanej 1 i 3 batalionu, która przeprawi się na włas-

nych pływających środkach transportowych. Z chwilą osiągnięcia linii lądowania, to jest w czasie $G + 7$ minut, nastąpi odbicie pierwszej fali na pływających środkach desantowych (PTG).

Poniżej zamieszczone tabele zostały opracowane w oparciu o dane zawarte w tabeli nr 4 „Zestawienie sprzętu 4 pz do przeprawy oraz potrzebne ilości środków przeprawowych” oraz dane dotyczące czasu obrotu środków przeprawowych na poszczególnych przeprawach zawarte w podrozdziale „Określenie technicznych możliwości organizowanych przepraw”.

Tabela nr 1

IŁOŚĆ I SKŁAD FALI ORAZ CZAS PRZEPRAWY NA PRZEPAWACH DESANTOWYCH

Przeprawa desantowa Nr I 1/4 pz				Przeprawa desantowa Nr IV 3/4 pz			
Numer i skład fali	Ilość środków przepr.	Czas przeprawy		Numer i skład fali	Ilość środków przepr.	Czas przeprawy	
		od	do			od	do
I fala Piechota 1/4 pz na transporterach pływających	—	G	G+7'	I fala Piechota 3/4 pz na transporterach pływających	—	G	G+7'
II fala pozostałe siły 1/4 pz	8 PTG	G+7'	G+30'	II fala pozostałe siły 3/4 pz	8 PTG	G+7'	G+30'
III fala pozostałe siły 1/4 pz	2 PTG	G+30'	G+53'	III fala pozostałe siły 3/4 pz	4 PTG		
OPpnc 4 pz	5 PTG	G+30'	G+60'	OZR	3 PTG	G+30'	G+53'
				Olnż	1 PTG		
IV fala Samoch. GAZ-69 (Art.)	3 PTG	G+53'	G+23'	IV fala Część k. med (sam sanit.)	2 PTG	G+53'	G+76'
Samoch. GAZ-63 (Art.)	5 PTG	G+60'	G+90'	Sztab 4 pz	6 PTG		
V fala 2/4 pz	3 PTG	G+83'	G+113'	V fala			
Samoch. GAZ-63 (Art.)	5 PTG	G+90'	G+120'	Sztab 4 pz	8 PTG	G+76'	G+99'
VI fala 2/4 pz	3 PTG	G+113'	G+136'	VI fala Sztab 4 pz	5 PTG		
Tyły 4 pz	5 PTG	G+120'	G+143'	Tyły 4 pz	3 PTG	G+99'	G+122'
VII fala Tyły 4 pz	3 PTG	G+136'	G+159'	VII fala Tyły 4 pz	1 PTG	G+122'	G+145'
	5 PTG	G+143'	G+166'	Środki sł. tech.	7 PTG		
—	—	—	—	VIII Środki sł. tech.	2 PTG	G+145'	G+169'

2. Obliczenie czasu przeprawy czołgów na przeprawach po dnie

Na odcinku przeprawy pułku istnieją dwa dogodne rejony do przeprawy czołgów po dnie. Ze względu jednak na brak środków zabezpieczających istnieje możliwość uruchomienia tylko jednej przeprawy, a mianowicie w rejonie GĄSIOROWO MŁ. (2406). Z uprzednio przeprowadzonych obliczeń wynika, iż przepustowość powyższej przeprawy wynosi 24 czołgi w ciągu godziny, a zatem czas przeprawy czołgów będzie wynosił odpowiednio: dla czołgów k. rozp. 1/4 pz — razem 13 — 33 minuty:

$$\frac{13 \text{ czołgów} \times 60 \text{ minut}}{24 \text{ czołgi/60 minut}} = 33 \text{ minuty.}$$

Czołgi kompanii rozpoznawczej i 1/4 pz przeprawia się w czasie od G + 20 minut do G + 53 minuty:

dla czołgów: 3/4 pz — 9 czołgów — 23 minuty:

$$\frac{9 \times 60}{24} = 23 \text{ minuty.}$$

Czołgi 3/4 pz przeprawiają się w czasie od G + 53 minuty do G + 76 minut.

Czołgi zaś 2/4 pz (11 czołgów) — w ciągu 28 minut:

$$\frac{11 \times 60}{24} = 28 \text{ minut.}$$

Czołgi 2/4 pz przeprawiają się w czasie od G + 76 minut do G + 104 minuty.

3. Obliczenie ilości fal oraz czasu forsowania na przeprawach promowych zawarte jest w poniższej tabeli:

Tabela nr 2

Przeprawa promowa Nr II				Przeprawa promowa Nr III			
Numer i skład fali	Ilość środków przepr.	Czas przeprawy		Numer i skład fali	Ilość środków przepr.	Czas przeprawy	
		od	do			od	do
1	2	3	4	5	6	7	8
I fala Artyleria pz	2 promy	G+40'	G+58'	I fala G.E.R.3/4 pz Artyleria pz	1 prom 1 prom	G+40'	G+65'
II fala G.E.R. 1/4 pz Artyleria pz	1 prom 1 prom	G+58'	G+76'	II fala Artyleria pz	2 promy	G+65'	G+90'
III fala Artyleria pz	2 promy	G+76'	G+94'	III fala Artyleria pz	2 promy	G+90'	G+115'
IV fala Artyleria pz	2 promy	G+94'	G+112'	IV fala Artyleria pz	2 promy	G+115'	G+140'

1	2	3	4	5	6	7	8
V fala Artyleria pz	2 promy	G+112'	G+130'	V fala Artyleria pz	2 promy	G+140'	G+165'
VI fala Artyleria pz G.E.R. 2/4 pz	1 prom 1 prom	G+130'	G+148'	VI fala Artyleria pz	2 promy	G+165'	G+190'
VII fala Artyleria pz	2 promy	G+148'	G+166'	VII fala Tyły 4 pz	2 promy	G+190'	G+215'
VIII fala k. med. sanit.	2 promy	G+166'	G+184'	VIII fala Tyły pz	2 promy	G+215'	G+240'
IX fala Tyły pz	2 promy	G+184'	G+202'	IX fala Tyły pz	2 promy	G+240'	G+265'
X fala Tyły pz	2 promy	G+202'	G+220'	X fala śr. służby tech	2 promy	G+265'	G+300'
XI fala Tyły pz	2 promy	G+220'	G+238'	Czas trwania forsowania na przeprawie Nr 3 jest tylko o 10 minut krótszy od czasu na przeprawie Nr 2, a ilość fal mniejsza o 5. Różnica ta wynika z tego, że na przeprawie nr 3 - ze względu na szerokość rzeki - czas obrotu fali jest dłuższy.			
XII fala Tyły pz	2 promy	G+238'	G+256'				
XIII fala Tyły pz	2 promy	G+256'	G+274'				
XIV fala Środki śl. tech.	2 promy	G+274'	G+292'				
XV fala Środki śl. tech.	2 promy	G+292'	G+310'				

4. Obliczenie czasu trwania przeprawy po moście

Zakładając średnie tempo przeprawy po moście 15 km na godzinę, czas trwania przeprawy dla poszczególnych elementów ugrupowania bojowego pułku wyniesie:

Tabela nr 3

Wyszczególnienie elementów ugrupowania bojowego pz do przeprawy	Długość kolumny (w km)	Czas przeprawy (w minutach)	Termin przeprawy	
			od	do
3/4 pz	2,46	10'	G	G+10'
OZR	0,30	2'	G+10'	G+12'
Olż	0,20	1'	G+12'	G+13'
Kompania med. sanitarna	0,35	2'	G+13'	G+15'
Sztab 4 pz	1,80	8'	G+15'	G+23'
Artyleria pz	3,25	13'	G+23'	G+36'
2 4 pz	2,24	9'	G+36'	G+45'
Tyły pz	3,00	12'	G+45'	G+57'
Służba techniczna	1,00	4'	G+57'	G+61'

2,46 x 10 = 24,6
 24,6 x 15 = 369
 369 : 15 = 24,6

Na podstawie zestawionych kalkulacji, szef saperów 4 pz sporządza grafik forsowania i przeprawy wojsk przez rz. NAREW, co ilustruje załącznik nr 3 do części pierwszej.

Wnioski:

- Aby zapewnić pułkowi sprawne i szybkie pokonanie rz. NAREW, należy dążyć do opanowania mostu wysokowodnego w m. WIERZBICA. Zadanie to może być z powodzeniem wykonane przez wcześniejsze wysłanie w rejon mostu oddziału wydzielonego, któremu należy podporządkować drużynę pletwonurków.
- Planowanie forsowania 4 pz należy przeprowadzić w dwóch wariantach:
 - a) z uwzględnieniem przeprawy mostowej;
 - b) wyłącznie na środkach przeprawowych, będących w posiadaniu pułku.

W pierwszym wypadku celowo będzie zorganizować jedną przeprawę promową i jedną desantową na kierunku 1/4 pz, pozostałe zaś siły pułku skierować na przeprawę mostową. Sprzęt przeprawowy, który mógłby zabezpieczyć forsowanie lewoskrzydłowemu batalionowi — posiadać w odwodzie.

W drugim wypadku należy forsować rz. NAREW na zorganizowanych przeprawach desantowych, promowych i po dnie z wykorzystaniem wszystkich posiadanych środków przeprawowych.

- Uwzględniając ilość posiadanych środków przeprawowych oraz możliwość organizacji dwóch przepraw desantowych, dwóch promowych oraz jednej przeprawy czołgów po dnie, istnieją realne możliwości przeprawy pododdziałów 4 pz w następujących terminach:

- batalionu pierwszego rzutu — od G do G + 53 minuty;
- batalionów drugiego rzutu — od G + 83' do G + 136 minut;
- czołgów — od G + 20' do G + 104 minuty;
- artylerii pułku — od G + 40' do G + 190 minut;
- sztabu 4 pz — od G + 53' do G + 122 minuty;
- tyłów 4 pz: I rzutu — od G + 96' do G + 166 minut; II rzutu — od G + 184' do G + 274 minuty.

W wypadku uchwycenia mostu w m. WIERZBICA czas przeprawy pułku będzie wynosił odpowiednio:

- dla pierwszego batalionu i odwodu przeciwpancernego na przeprawie desantowej — 1 godz.;
- dla sił głównych przeprawiających się po moście — 57 minut.
- Istniejący podział sił i środków inżynieryjnych zapewnia możliwość realizacji zadań inżynieryjnych zarówno w okresie podchodzenia do przeszkody wodnej, jak i w czasie forsowania rz. NAREW. Również po sforsowaniu przeszkody wodnej nie zachodzi konieczność dokonywania zmian w podziale sił i środków inżynieryjnych. Udział pododdziałów inżynieryjnych w odbieraniu ewentualnych kontrataków nieprzyjaciela będzie możliwy ze względu na to, iż pułk posiada pewną rezerwę min i materiału wybuchowego.

Załączniki:

- Tabela nr 1 — Ilość i skład fali oraz czas przeprawy na przeprawach desantowych.
- Tabela nr 2 — Obliczenie ilości fal oraz czasu forsowania na przeprawach promowych.
- Tabela nr 3 — Obliczenie czasu trwania przeprawy po moście.
- Tabela nr 4 — Zestawienie sprzętu 4 pz do przeprawy oraz potrzebna ilość środków przeprawowych.

sprzętu 4 rz do przepraw/ oraz potrzeba ilości środków przetransportowych

	Opans	hablice 122 H	działka 85 H	Moźdz 120 H	Moźdz 82 H	Samocho. GAZ-63	Wyżumnie	Sprzęt remont	ewak	PM-2	Samocho.oseb.	teren	Samocho. ubr	Samocho. spec.	CiężniKI	pancerna	Motocyklo	Przyczepy	Samocho.	Kuchnie	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
trzy kompanie piech.zmot dr k.m.	17																				
dwa plut.moźdz.82 mm				5																	
pl ppanc							2														
pl.moźdz. 120 mm				3																	
kompania czołgów	11										1										
dr.rozp.skazeń																					
pl.kacznosci																					
dr.saperów																					
dr.amunicyjna																					
pl.med.sanit.																					
G.R.E																					
Ogólna ilość sprzętu do	11	16	-	3	5	9	2	-			1										Razem
Przepr.																					
Potrzebna																					
ilość																					
Długość kolumny 1/4 rz: 47 pojazdów x 6 m = 282 m; 47 x 50 m = 2325 km; 2 x 25 km = 50 km; 0,282 km = 2,82 km.																					
trzy kompanie piech.zmot dr k.m.	16																				
dwa pl.moźdz.82 mm																					
pl ppanc																					
pl.moźdz. 120 mm																					
kompania czołgów	11																				
dr.rozp.skazeń																					
pl.kacznosci																					
dwie druż.saperów																					
G.R.E																					
Ogólna ilość sprzętu do	11	18	-	3	4	5	1	1			1										Razem
Przepr.																					
Potrzebna																					
ilość																					
Długość kolumny 1/4 rz: 40 pojazdów x 6 m = 240 m; 40 x 50 m = 2000 km; 2 x 0 km = 20 km; 240 m = 2,4 km.																					
trzy kompanie piech.zmot dr k.m.	17																				
dwa pl.moźdz.82 mm																					
pl ppanc																					
pl.moźdz. 120 mm																					
kompania czołgów	9																				
dr.rozp.skazeń																					
pl.kacznosci																					
dr.saperów																					
pl.kacznosci																					
dr.amunicyjna																					
pl.med.sanit.																					
G.R.E																					
Ogólna ilość sprzętu do	9	18	-	2	5	10	1	1			1										Razem
Przepr.																					
Potrzebna																					
ilość																					
Długość kolumny 1/4 rz: 44 pojazdy x 6 m = 264 m; 44 x 50 m = 2200 km; 2 x 2 km = 4 km; 264 m = 2,64 km.																					
bat.p panc 4 rz			2				2	4			1										1
Potrzebna			2				2				1										1
ilość																					5
Długość kolumny Oppanc: 10 pojazdów x 6 m = 60 m; 10 x 50 = 500 m; 500 + 60 = 560 m; 0,56 km.																					

razem z kpzmot

Razem

12 PTG

1 puom

Długość kolumny 1/4 rz: 44 pojazdy x 6 m = 264 m; 44 x 50 m = 2200 km; 2 x 2 km = 4 km; 264 m = 2,64 km.

Oppanc

Razem

5 PTG

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1																					
bateria 122 mm hb 2/2 pa			5				10				1	6									
Ogólna ilość sprzętu do przepr.			15				10				2	18									
Potrzebna ilość promów			20				10				3	24								Razem	
							10				3									13 PTG	
			16									12									22 promy
Długość kolumny artylerii: 58 pojazdów x 6 m = 348 m ; 59 x 50 = 290 km ; 2,9 + 0,348 = 3,25 km																					
Sztab 4 pz																					
Dowództwo							2														
k. łączności							2														3
pl. ochrony																					1
k. rozpozn.	5	3					4														1
pl. PUM-2																					1
gr. rozpr. składowej							1														
Ogólna ilość sprzętu do przepr.	5	4					9				4	3									3 2 2 2
Potrzebna ilość promów							9				4	3									1 2
																					19 PTG
Długość kolumny sztabu 4 pz: 22 pojazdy x 6 m = 132 m ; 22 x 50 = 110 km ; 1,6 km + 0,192 = 1,8 km																					
Odział Zabezpieczenia Ruchu																					
1 pl. k. 2 baap							1														1
Potrzebna ilość promów							1														1
																					3 PTG
Długość kolumny OZR-1: 4 pojazdy x 6 m = 24 m ; 6 x 50 = 300 m ; 300 + 24 = 324 m = 0,3 km																					
Odział Inżynierii																					
k. SAR 4 pz / bez 3 pl.		2					1														
Potrzebna ilość promów							1														
Długość kolumny OZR-1: 3 pojazdy x 6 m = 18 m ; 3 x 50 = 150 m ; 150 + 18 = 168 km																					
Sztab 4 pz																					
tyły 2/4 pz							4														
dr. gosp. bez k. transportowa																					2
pl. gospodarczy i służby																					1
dr. gospodarcza 1/4 pz																					16
dr. gospodarcza 2/4 pz																					1
Ogólna ilość sprzętu do przepr.																					3 3 3
Potrzebna ilość promów																					25
																					5
Długość kolumny tyłów 4 pz: 54 pojazdy x 6 m = 324 m ; 54 x 50 = 270 km ; 2,7 + 0,324 = 3 km																					
Środki służby techniczne																					
PZW i HU							6														5
PPT-1							1														1
PPT-2							1														1
Ogólna ilość sprzętu do przepr.																					7
Potrzebna ilość promów																					1 2
																					1
																					1
Długość kolumny środków służby technicznej: 19 pojazdów x 6 m = 114 m ; 19 x 50 m = 950 m ; 950 + 114 = 1 km																					
Kompania med. sanit.																					
k. med. sanit 4 pz							2														3
Potrzebna ilość promów							2														
																					2
																					2
Długość kolumny k.med.sanit. : 6 pojazdów x 6 m = 36 m ; 6 x 50 = 300 ; 300 + 36 = 0,35 km.																					

— wykryte rakiety nieprzyjaciela w rej. LESZCZYDÓŁ (3224), należy natychmiast zniszczyć własnymi środkami. 4 pz może to zadanie wykonać pododdziałami rozpoznania.

2. Ocena skutków uderzenia środkami trującymi w 1/4 pz

O 3.50 na maszerującą kolumnę 3 k 1/4 pz nieprzyjaciel wykonał raketowe uderzenie ST typu SARIN. W wyniku tego uderzenia kompania straciła 50% stanu osobowego (40 ludzi). Pozostała część kompanii po wyjściu z obszaru skażeń w rejonie LESZCZYDÓŁ, NOWINY (3428) przeprowadza odkażanie posiadanymi zestawami. Powierzchnia skażeń wynosi od 70 do 95 ha, czyli długości około 1,5 km i szerokości około 0,5 km. Trwałość środka trującego w rejonie skażenia — około 8 godzin. Zasięg obłoku pierwotnego — do rubieży rz. BUG, obłoku wtórnego — do 19,4 km przy zachowaniu właściwości trujących przez 5 godzin. W obszarze działania par obłoku wtórnego pododdziały mogą ponieść straty w granicach 10%.

Wnioski:

- 3 k 1/4 pz utraciła zdolność bojową w wyniku poniesionych strat (50%). Na przeprowadzenie odkażania pozostałej części kompanii (ludzi i sprzętu) za pomocą etatowych zestawów potrzeba około 1 godziny. Zreorganizowanie kompanii i doprowadzenie ludzi do stanu gotowości — około 1—1,5 godziny. W sumie pozostała część 1 k 1/4 pz może być skierowana do dalszych działań nie wcześniej jak o 6.30—7.00 9.6;
- trwałość środka trującego w rejonie skażenia — 8 godzin; w obszarze rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego (19,4 km) — 5 godzin. Wobec tego, że podczas działań pododdziałów w rejonie skażenia, jak również w obszarze rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego straty w pododdziałach mogą się kształtować w granicach 10%, należałoby obejść wymienione rejony od północy;
- pary obłoku pierwotnego i wtórnego nie wywołują porażen re-sorbcyjnych ani skażenia sprzętu w pododdziałach działających na kierunku rozprzestrzeniania się obłoku, wobec czego nie będzie konieczne przeprowadzanie zabiegów specjalnych w pododdziałach działających na tym obszarze;
- siłami plutonu rozpoznania skażeń przeprowadzić rozpoznanie przedniej granicy obszaru skażonego i obszaru rozprzestrzeniania się na drogach: TRZCIANKA — SZLACHTA; TRZCIANKA — WYSZKÓW i BRAŃSZCZYK — WYSZKÓW. Czas prowadzenia rozpoznania — około 2 godzin, czyli do 6.00;
- określić możliwość obejścia rejonu skażeń przez las płn SZLACH-TA.

3. Ocena terenu na kierunku działania 4 pz

Teren na kierunku natarcia pułku jest w zasadzie otwarty. Jedy-nie w rejonie wyjściowym oraz na podejściach do rz. NAREW za-lesiony. Stwarza to sprzyjające warunki maskowania wojsk i sprzętu, zwłaszcza na podejściach do rzeki. Z drugiej jednak strony w wy-padku użycia fugasów chemicznych na podejściach do rz. NAREW

42

możliwe będą zastoje środków trujących, stwarzając komplikacje w działaniu pododdziałów pułku przez cały dzień 9.6. Wobec tego, że z oceny terenu zarysowują się w zasadzie dwa dogodnie rejony forsowania (na kierunku GAŚIOROWO (2606) i KRUCZY BOREK (3208)), mogą one być łatwo zamknięte. Północno-zachodnie kierunki wiatrów powodować mogą rozprzestrzenianie się par ST poprzecznie do kierunku natarcia, w rezultacie czego może to komplikować manewr siłami i środkami na kierunkach forsowania. W razie wykonania uderzenia jądrowego na most w rej. WIERZBICA istnieje prawdopodobieństwo pożaru lasu na wsch. brzegu rz. NAREW. W wypadku zastosowania min jądrowych takie niebezpieczeństwo nie zagraża. Ukształtowanie pionowe terenu nie wywiera żadnego wpływu na zastosowanie broni masowego rażenia.

Wnioski:

- uprzedzić dowódców pododdziałów o możliwości długotrwałego utrzymywania się środków trujących w rejonie lasu na wsch. rz. NAREW oraz o możliwych pożarach w wypadku uderzeń bronią jądrową, zwłaszcza na kierunku WIERZBICA;
- dla zapewnienia pełnej samodzielności w prowadzeniu rozpoznania w czasie podejścia i forsowania rz. NAREW, przydzielić batalionom pierwszego rzutu po jednym patrolu rozpoznania skażeń.

4. Ocena sił własnych

Pluton rozpoznania skażeń poniósł dotychczas około 18% strat, co w zasadzie nie zmniejsza jego możliwości działania. Może on — po wydzieleniu dwóch patroli do batalionów pierwszego rzutu — zastrzymać jeden patrol w odwodzie. (Jeden — jako stały posterunek obserwacji skażeń przy SD 4 pz).

W wypadku skażeń promieniotwórczych i chemicznych za pomocą posiadanych zestawów pododdziały pułku są w stanie przeprowadzić zabiegi specjalne w ciągu jednej godziny. Po sforsowaniu rzeki NAREW i opanowaniu rejonu: WINNICA, POPOWO BOROWE, PISKORNIA mogą liczyć na pomoc 2 kopchem, która przejdzie do rejonu NIESTĘPOWO (3602). Od 5.30 rozpoznanie skażeń na marszrucie 2 pcz prowadzić będzie dywizja swoimi siłami.

Zaopatrzenie w sprzęt ochronny przed skażeniami pododdziałów i nagromadzone zapasy pułkowe wystarczą na cały dzień walki. W nocy z 9 na 10.6 nastąpi uzupełnienie zapasów ruchomych w pododdziałach. Należy uzgodnić z kwatermistrzem 4 pz problem przejęcia sprzętu na uzupełnienie zapasów pułkowych w ciągu nocy z 9 na 10.6. Załogi czołgów są wyposażone w maski izolacyjne, które zapewniają bezpieczeństwo załóg podczas przeprawy czołgów po dnie.

Stan napromieniowania w pododdziałach 4 pz nie przewyższa 35 r., wobec tego mogą one być wykorzystane do działań w warunkach skażeń promieniotwórczych z takim wyliczeniem, aby otrzymana dawka nie przewyższała 15 r.

Wnioski:

- posiadane siły i środki rozpoznania skażeń umożliwiają przydzielenie batalionom pierwszego rzutu po jednym patrolu i wydzielenie posterunku obserwacji skażeń na SD oraz zachowanie odwodu rozpoznania;
- posiadane w pułku i pododdziałach ruchome zapasy sprzętu ochronny przed skażeniami są wystarczające i zapewniają możliwość uzupełnienia powstałych strat w ciągu nocy z 9 na 10.6;
- dotychczasowy stan napromieniowania nie stwarza żadnych trudności w wykorzystaniu poszczególnych pododdziałów;
- przygotowanie żołnierzy do działań w warunkach zagrożenia bronią masowego rażenia i dyscyplina OPBMar — dobra.

3. Użycie broni chemicznej

Dla obezwładnienia punktu operu nieprzyjaciela w m. WYSZKÓW może być wykonana przez 2/2 pa 30-sekundowa nawala ogniowa amunicją z R-35. Wykonanie takiej nawaly spowoduje w północno-zachodniej części m. WYSZKÓW skażenie rejonu o powierzchni 6 ha i rozprzestrzenianie się obłoku wtórnego na głębokość około 17,5 km przez 6 godzin. W ten sposób obezwładnimy pododdziały nieprzyjaciela broniące się w m. WYSZKÓW.

W warunkach działania pułku jest to korzystne, ponieważ w ten sposób nieprzyjaciel zostanie obezwładniony w m. WYSZKÓW, co pozwoli na wycofanie części sił 3/4 pz. W pierwszej nawale ogniowej na ostrzelanej powierzchni należy się spodziewać do 50% strat nieprzyjaciela. Powtórzenie nawaly zmniejszy prawdopodobieństwo porażeń do 10%. Można się spodziewać również do 10% strat na kierunku przesuwania się obłoku pierwotnego i wtórnego. 2/2 pa posiada amunicję chemiczną umożliwiającą wykonanie zadania. Warunki meteorologiczne sprzyjają wykonaniu takiego uderzenia i nie powodują zagrożenia pododdziałów 3/4 pz wiążących nieprzyjaciela.

II.

Meldunek szefa zabezpieczenia chemicznego 4 pz dla dowódcy 4 pz

Na podstawie posiadanych danych możemy przypuszczać, że na podejściach do rz. NAREW możemy napotkać zapory chemiczne w systemie zapór inżynierskich nieprzyjaciela. Nie wykluczone jest również przygotowanie przez nieprzyjaciela min jądrowych, zwłaszcza dla zniszczenia mostu w m. WIERZBICA. Należy się spodziewać użycia broni jądrowej i chemicznej przy pomocy raket i lotnictwa, zwłaszcza w czasie forsowania rz. NAREW.

W związku z powyższym proponuje:

- przydzielić batalionom pierwszego rzutu pułku po jednym patrolu rozpoznania skażeń z pl rozpoznania skażeń pułku, aby mogły one samodzielnie prowadzić rozpoznanie na kierunkach forsowania. Pozostały w odwodzie pułku patrol rozpoznania skażeń posiadać przy SD 4 pz dla prowadzenia patrolu rozpoznania na korzyść oddziałów specjalnych i tyłów pułku;

- uprzedzić dowódców pododdziałów o wzroście zagrożenia w miarę podchodzenia do rz. NAREW, możliwości długotrwałego utrzymywania się środków trujących w lasach na wschodnim brzegu rz. NAREW i możliwości powstania pożarów lasu w wypadku uderzeń jądrowych na most WIERZBICA;
- 3 k 1/4 pz poniosła straty w granicach 50%; pozostali żołnierze po przeprowadzeniu zabiegów specjalnych oraz uporządkowaniu mogą być wykorzystani do dalszych działań nie wcześniej jak o 6.30—7.00 9.6. Utrzymywanie się środka trującego w rejonie skażenia — 8 godzin. Rozprzestrzenianie się w kierunku południowo-zachodnim — na głębokość 19,5 km, szerokość strefy rozprzestrzeniania się obłoku — od 1,5 do 2,5 km na kierunku działania 3/4 pz. Przekraczanie strefy działania obłoku może wywołać straty w granicach 10% składu osobowego pododdziałów. Dlatego też główne siły należy kierować na obejście obszaru skażeń i strefy działania par środków trujących od północy;
- w wypadku skażenia pododdziały będą przeprowadzać zabiegi specjalne za pomocą posiadanych zestawów do odkazania. Dopiero po sforsowaniu i opanowaniu nakazanego w zadaniu bliższym rejonu możliwa jest pomoc 2 kopchem, która przegrupuje się do rejonu NIESTĘPOWO (3602);
- dotychczasowy stan napromieniowania żołnierzy w pododdziałach pułku nie stwarza trudności w ich wykorzystaniu. Jednak w razie konieczności kolejnych działań w terenie skażonym, jednorazowa dawka nie powinna przekraczać 15 r.;
- czołgi mogą przekraczać rz. NAREW po dnie, ponieważ załogi są wyposażone w maski izolacyjne;
- dla obezwładnienia nieprzyjaciela w m. WYSZKÓW może w istniejących warunkach meteorologicznych być wykonana nawala ognio-wa amunicją z R-35 przez 2/2 pa, co pozwoli na wycofanie części sił 3/4 pz związanych walką z nieprzyjacielem.

Załącznik nr 1: Uzasadnienie do oceny sytuacji chemicznej.

Załącznik nr 1

UZASADNIENIE DO OCENY SYTUACJI CHEMICZNEJ

O godzinie 3.50 9.6 nieprzyjaciel wykonał raketowe uderzenie chemiczne środkami trującymi typu SARIN na kolumnę 1 k 1/4 pz. Na obszarze skażonym znalazły się siły całej kompanii.

a) Wielkość strat określamy ze wzoru:

$$W = k_{\text{ost}} \cdot P \cdot N,$$

gdzie:

W — przewidywane straty stanu osobowego;

k_{ost} — współczynnik osłony stanu osobowego przed środkami trującymi (tabelaryczny);

P — prawdopodobieństwo rażenia nie ukrytego stanu osobowego na rażonej powierzchni celu (tabelaryczny);

N — ilość ludzi znajdujących się na rażonej powierzchni celu.

W związku z powyższym otrzymamy:

$$W = 1 \cdot 0,5 \cdot 70$$

$$W = 35 \text{ żołnierzy.}$$

b) **Długotrwałość środków trujących w terenie**

$$\tau = \tau_{tab} \cdot K_1 \cdot K_2 \text{ (godz.),}$$

gdzie:

τ — czas utrzymywania się środków trujących w rejonie ich użycia;

τ_{tab} — czas utrzymywania się środków trujących wzięty z tabel;

K_1 — współczynnik charakteryzujący wpływ pokrycia terenu;

K_2 — współczynnik charakteryzujący wpływ gęstości skażenia terenu.

W związku z tym otrzymamy:

$$10 \cdot 1 \cdot 0,8 = 8,0 \text{ godz.}$$

c) **Głębokość rozprzestrzeniania się obłoku pierwotnego**

Tabelaryczna głębokość rozprzestrzeniania dla inwersji wynosi 12 km. Na kierunku rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego znajduje się las, który zmniejsza głębokość rozprzestrzeniania się par. Każdy kilometr lasu zmniejsza głębokość rozprzestrzeniania się o 2,5 km. Głębokość lasu na kierunku rozprzestrzeniania się obłoku pierwotnego wynosi od 1,5 do 3 km, co daje średnio 2,25 km. Zasięg rozprzestrzeniania się obłoku pierwotnego będzie wynosił $2,5 \cdot 2,25 = 12 - 5,6 \text{ km} = 6,4 \text{ km}$. Praktycznie obłok pierwotny zachowując pełne własności rażące dojdzie do rubieży rzeki BUG.

d) **Głębokość rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego**

Głębokość rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego obliczamy na podstawie wzoru:

$$K_R = K_{R(tab)} \cdot \frac{u \cdot \Delta_{tab}}{3 \cdot \Delta}$$

gdzie:

K_R — głębokość rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego w terenie równinnym;

$K_{R(\text{tab})}$ — tabelaryczna wartość współczynników głębokości rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego w zależności od ekspozycji, warunków bezpieczeństwa i kierunku wiatru;

Δ_{tab} — tabelaryczna gęstość skażenia terenu w g/m^2 ;

Δ — rzeczywista gęstość skażenia terenu w rejonie uderzenia chemicznego w g/m^2 ;

u — prędkość wiatru w m/sek .

W rezultacie tego otrzymamy:

$$K_R = 0,43 \frac{2 \cdot 1}{3 \cdot 0,2} = 1,42.$$

Na podstawie tabel określamy głębokość rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego (25 km). Biorąc pod uwagę las, który znajduje się na drodze rozprzestrzeniania, zmniejszający zasięg par obłoku wtórnego o 5,6 km — otrzymamy $25 - 5,6 = 19,4$ km, zachowując pełną zdolność napastliwą środków trujących przez 5 godzin.

e) **Przewidywane straty podczas działania w rejonie rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego**

Ponieważ żołnierze, którzy przebywają na kierunku rozprzestrzeniania się obłoku wtórnego, zostali zaalarmowani i nałożyli maski przeciwgazowe, możemy brać pod uwagę tylko 10% możliwych strat w pododdziałach, które wynikną z niesprawności i usterek technicznych oraz niedopasowania i nieprawidłowego nałożenia masek przeciwgazowych. Taki sam odsetek będziemy brali pod uwagę w wypadku, gdy pododdziały 4 pz będą przechodzić przez obszar działania par obłoku wtórnego. Działania resorbacyjnego nie przewiduje się.

OCENA SYTUACJI ŁĄCZNOŚCI 4 pz

A. ANALIZA ZADAŃ I OCENA POŁOŻENIA

W ramach zadania bliższego 4 pz powinien wzbronić nieprzyjacielowi wycofania się za rzekę, sforsować rz. NAREW, rozbić jego siły na jej zachodnim brzegu i opanować rejon: WINNICA (3496), POPOWO BOROWE (2492), PIŚKORNA.

Wykonanie zadania bliższego przez pułk stawia przed łącznością następujące zadanie:

- zapewnienie łączności dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą pułku zarówno na przeprawach desantowych, jak i przeprawie czołgów po dnie;
- zapewnienie łączności po sforsowaniu przeszkody wodnej w tych okresach walki, gdy punkty dowodzenia znajdują się będą w ruchu;
- utrzymanie trwałej łączności z dowódcą i sztabem dywizji w warunkach znacznych odległości pomiędzy punktami dowodzenia.

Celem wykonania powyższych zadań należy zaplanować i zorganizować niezbędną łączność dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą. Biorąc pod uwagę to, że forsowanie odbędzie się z marszu oraz to, że większość sił i środków pułku będzie forsować rzekę na środkach desantowych, zasadniczym środkiem łączności zapewniającym dowodzenie w natarciu oraz podczas forsowania będzie radio (schemat organizacji łączności radiowej — patrz załącznik nr 4 do części pierwszej). Na przeprawach desantowych i po dnie radio będzie jedynym środkiem zabezpieczającym należyte forsowanie.

W wypadku gdy wojska będą się przeprawiać po uchwyconym moście, to ze względu na szybkość przesuwania się wojsk należy się liczyć z trudnościami w utrzymaniu łączności radiowej, które mogą wynikać na skutek zbytniego oddalenia od siebie punktów dowodzenia znajdujących się w ruchu oraz intensywnego zakłócania przez nieprzyjaciela pracy systemu łączności pułku.

Najważniejszym zadaniem łączności w tym etapie działania pułku jest zapewnienie niezbędnej łączności dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą. Na podstawie danych otrzymanych ze sztabu 2 DZ, łączność na przeprawie promowej zapewniana będzie siłami i środkami dywizji; dla potrzeb pułku natomiast należy zorganizować oddzielną łączność radiową na każdej przeprawie desantowej i oddzielną na przeprawie czołgów po dnie.

Wykonując zadanie następane pułk ma rozwinąć natarcie w kierunku NASTELSK, WRONA STARA (2472) i opanować rejon: CIEKSYN (2676), WRONA STARA, GOŁAWICE (2078). W trakcie wykonywania tego zadania pułk ma osłonić wejście do walki 2 pcz. Do zadań łączności w tym etapie walki należy zaliczyć:

- utrzymanie trwałej łączności w warunkach, gdy punkty dowodzenia znajdują się w ruchu;
- nawiązanie łączności dla potrzeb współdziałania z 2 pcz.

Chociaż wykonanie powyższego zadania nie wymaga zorganizowania dodatkowej łączności, mimo to należy dokonać manewru środkami radiowymi, a przede wszystkim korzystać ze stacji pośrednich, zwłaszcza zaś dla utrzymania łączności z samodzielnym patrolem rozpoznawczym. Oslona wejścia do walki 2 pcz wymaga zorganizowania kierunku radiowego pomiędzy 4 pz a 2 pcz. Najbardziej realne jest zorganizowanie tego kierunku na radiostacjach R-105.

B. OCENA POSIADANYCH SIŁ I ŚRODKÓW ŁĄCZNOŚCI

Kompania łączności 4 pz oraz pododdziały łączności rodzajów wojsk w dotychczasowych działaniach nabyły doświadczenia w organizowaniu łączności podczas forsowania przeszkód wodnych. Wyposażenie tych pododdziałów umożliwia zorganizowanie ciągłej i niezawodnej łączności w oczekujących pułk działaniach bojowych. W związku z organizacją punktu przeprawy podwodnej konieczne jest skierowanie z warsztatu łączności przedstawiciela na punkt kontroli uszczelniania wozów z zadaniem sprawdzenia stanu uszczelnienia radiostacji oraz anten.

C. PROPONOWANE ROZWIĄZANIE ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI 4 pz

1. Łączność radiowa.

Łączność radiowa z przelożonym pozostaje w zasadzie bez zmian. Ze względu na to, że wykonanie zadania przez dywizję będzie zależało między innymi od powodzenia forsowania przez 4 pz, należy się liczyć z możliwością wyprowadzenia radiostacji R-105 PM dowódcy pułku z sieci radiowej dowódcy dywizji do pracy na oddzielnym kierunku radiowym.

Łączność z komendantem przeprawy promowej organizowanej przez 2 DZ na odcinku forsowania 4 pz będzie utrzymana w sieci radiowej dowódcy odcinka forsowania 4 pz. Do sieci tej włączono — jako radiostacje główne — radiostację szefa saperów 4 pz. Zmiany w łączności radiowej 2 DZ mogą być dokonane na zarządzenie łączności sztabu 2 DZ lub za zgodą tegoż sztabu.

Łączność radiowa z podwładnymi. Dowódca 4 pz będzie utrzymywał łączność z podległymi batalionami w swojej sieci radiowej za pomocą radiostacji R-105-PM. Ze względu na to, że kwatermistrz 4 pz nie posiada oddzielnego kanału łączności z batalionami, jego radiostacja włączona zostanie do sieci dowódcy 4 pz. Biorąc pod uwagę fakt, że dowódca pułku w toku walki będzie wyjeżdżał do pododdziałów, konieczne jest, aby w sieci tej pracowała radiostacja szefa sztabu pułku.

Organizacja dwóch przepraw desantowych oraz jednej przeprawy czołgów po dnie zmusza do organizowania specjalnego systemu

49

łącności dla potrzeb technicznego kierowania przeprawą. W tym celu należy zorganizować po jednej sieci radiowej na każdy punkt przeprawy desantowej za pomocą radiostacji R-114 i R-113. W składzie każdej sieci powinny pracować radiostacje komendanta punktu przeprawowego, jego zastępcy na przeciwległym brzegu oraz radiostacje środków pływających znajdujących się na lustrze wody. Radiostacje przeprowadzających się pododdziałów powinny pracować w sieciach radiowych swoich przełożonych.

Łączność na przeprawie czołgów po dnie — patrz załącznik nr 6 do części pierwszej — ze względu na organizację tej przeprawy zapewnia się w sieci radiowej dowódcy punktu przeprawy po dnie. W sieci tej pracować będą następujące radiostacje R-113: dowódcy batalionu czołgów, dowódcy przeprowadzającej się kompanii czołgów oraz radiostacje czołgów przeprowadzających się po dnie. Ponadto w tej sieci będzie pracować radiostacja R-114 dowódcy grupy ewakuacyjno-ratunkowej, który w czasie przeprawy czołgów będzie się znajdował w łodzi motorowej stanowiącej jego punkt dowodzenia. Dla potrzeb dowódcy grupy ewakuacyjno-ratunkowej należy zorganizować oddzielną sieć radiową dla ewakuacji uszkodzonych czołgów oraz oddzielną sieć radiową dla ewakuacji załóg, przy czym radiostacja dowódcy grupy ewakuacyjno-ratunkowej w razie konieczności przyjsścia z pomocą załodze uszkodzonego czołgu wyłączy swoją radiostację z sieci dowódcy PPP, rozpoczynając pracę w sieci radiowej nr 1. Do pracy w drugiej sieci radiowej można wykorzystywać w tym czasie radiostację dowódcy grupy ewakuacyjno-ratunkowej znajdującą się na jego punkcie dowodzenia na brzegu.

2. **Łączność radioliniowa**

Łączność radioliniowa z 2 DZ zapewniona jest na kierunku w dwóch kanałach telefonicznych — patrz załącznik nr 5 do części pierwszej. Utrzymanie tej łączności możliwe jest na całą głębokość działań pułku. Aby łączność radioliniowa z 2 DZ mogła być utrzymywana bez przerwy, konieczne będzie uwzględnienie możliwości pracy stacji radioliniowej w ruchu. Nie wykorzystany półkomplet stacji radioliniowej dla łączności z dywizją zostanie wykorzystany dla łączności z 2 pcz, którego wejście do walki jest zabezpieczone przez 4 pz.

3. **Łączność przewodowa.**

Ze względu na przewidywane tempo natarcia, jak również na to, że forsowanie odbywać się będzie z marszu — nie zakłada się organizacji łączności przewodowej z podwładnymi. Siły i środki łączności przewodowej znajdować się będą przez cały okres działań przy stanowisku dowodzenia 4 pz i będą w gotowości do rozwijania linii przewodowych wówczas, gdy zaistnieją odpowiednie warunki podczas wykonywania kolejnych zadań przez 4 pz.

4. **Łączność środkami ruchomymi**

Ze sztabem dywizji utrzymywana będzie łączność środkami ruchomymi za pomocą łącznika na śmigłowcu lub samochodzie osobowo-terenowym. Z pododdziałami pierwszorzutowymi pułku łączność

środkami ruchomymi utrzymywana będzie na oddzielnych kierunkach. Z drugim rzutem oraz innymi elementami ugrupowania bojowego pułku — po drogach okrężnych. Zarówno w pierwszym, jak i w drugim wypadku wykorzystywani będą łącznicy na motocyklach.

Przedstawione dane dotyczą zapewnienia łączności 4 pz w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej, nie odzwierciedlają jednak całości przedsięwzięć, które by były realizowane przez szefa łączności 4 pz. Nie zostały omówione propozycje szefa łączności dotyczące organizacji łączności oraz nie przedstawiono sposobu i treści wydawanych przez szefa łączności odpowiednich zarządzeń itp. Przedstawione na schematach rozwiązanie organizacji łączności należy traktować jako jeden z wariantów możliwych do przyjęcia w konkretnej sytuacji 4 pz.

OCENA SYTUACJI TYŁOWEJ 4 pz

1. Wpływ działań wojsk nieprzyjaciela na pracę tyłów

Z dotychczasowych działań nieprzyjaciela (uderzenie bmar na 3 kzm.) można wnioskować, że będzie on nadal stosował broń masowego rażenia. Poza tym trzeba się liczyć z poważnym oporem nieprzyjaciela na rz. NAREW i WKRA oraz przeciwdziałaniem jego wojsk z kierunku: GOŁĄDKOWO (3698), DZIERŻENIN (2604) i POBYŁKOWO (2402), GZOWO (3006).

Wnioski:

Na przeszkodach wodnych oraz rubieży kontrataków wojsk nieprzyjaciela trzeba się liczyć z poważną ilością strat sanitarnych oraz ze stratami środków materiałowych. W związku z tym zachodzi niedorzeczna konieczność organizowania pracy tyłów pułku z zachowaniem środków ostrożności na podanych rubieżach walki. Ponadto skażenie rejonu pñ. WYSZKÓW zmusza tyły pułkowe do zmiany kierunku ich przesuwania się za wojskami.

2. Ukompletowanie wojsk własnych i tyłów

Ukompletowanie wojsk własnych kształtuje się w granicach 75% stanu etatowego, zaś ukompletowanie pododdziałów tyłowych pułku — około 80%.

Wnioski:

Przewaga w ukompletowaniu tyłów pułkowych nad pododdziałami bojowymi wynosi 5%, co zwiększa ich możliwości w zakresie dowozu środków materiałowych i ewakuacji rannych.

3. Potrzeby środków materiałowych i możliwości tyłów w zakresie dowozu:

Tabela nr 1

Rodzaj środków materiałowych	J.m.	1/4 pz	2/4 pz	3/4 pz	Artyl.	Pozostałe pododdziały
Amun. strzeleckiej	jo	0,30	0,25	0,20	0,40	0,40
Amun. art. i moźdz.	jo	0,25	0,35	0,15	0,10	—
Amun. przeciwlot.	jo	—	—	—	0,35	—
Amun. czołgowej	jo	0,45	0,35	0,20	—	0,25
PPK	jo	0,60	0,55	0,30	—	0,60
Benzyzny samochod.	jn	0,60	0,50	0,40	0,55	0,60
Oleju napędowego	jn	0,40	0,30	0,30	—	0,40

Stan zapasów środków materiałowych w pododdziałach pułku wynosi: w 1/4 pz: amunicji — około 90% zapasów ruchomych, mps — 70—80%, żywności — 100%; w pozostałych pododdziałach pułku:

amunicji — około 50%, mps — ~~63~~—70%; żywności — 100%. W tyłach pułkowych znajduje się średnio 50% stanu zapasów ruchomych amunicji i paliwa oraz 100% żywności. Biorąc pod uwagę dowóz amunicji (do 3/4 pz) oraz normy zużycia środków materiałowych — pododdziały pułku na rubieży rz. NAREW będą posiadać następujące ilości tych środków zawarte w tabeli nr 1 na str. 50.

Z danych zawartych w tabeli wynika, że najmniejsze zapasy środków materiałowych będą posiadać 3/4 pz oraz pododdziały artyleryjskie. Poza tym w 3 k zmot skażeniu uległa część amunicji. Ogólne potrzeby dowozu środków materiałowych na rubieży rz. NAREW między godziną 6.00 a 9.00 9.6 będą się kształtować następująco:

Tabela nr 2

Rodzaj śr. mat.	J. m.	1/4 pz	2/4 pz	3/4 pz	Art.	Pozost pododdz.	Razem potrz. dowieźć	Stan środków materiałowych w PPG
Amunicji	ton	12,0	14,1	13,5	13,0	6,0	58,6	13,5*)
Benzyny samoch.	„	—	0,4	0,6	1,0	—	2,0	1,0
Oleju napędowego	„	5,3	10,0	8,0	—	3,0	26,3	20,0

*) Stan w PPG po odliczeniu amunicji skierowanej do 3/4 pz.

Dywizja przed rz. NAREW dowozi pułkowi:

- amunicji — 33,0 tony;
- benzyny samochodowej — 4,0 tony;
- oleju napędowego — 29,0 ton.

Trzeba podać dywizji rejon dostarczenia środków materiałowych. Najdogodniejszym rejonem do przyjęcia środków materiałowych z DPZ 2 DZ będzie rubież: PSARY — ZATORY, skąd będzie można szybko zaopatrzyć pododdziały pułku. Sprawny dowóz zaopatrzenia do wojsk może nastąpić wówczas, jeśli nie będzie organizowany przeladunek środków materiałowych z transportu dywizyjnego na pułkowy, a mps dostarczy się pułkowi w drobnej tarze. Poza tym — po dowiezieniu zaopatrzenia przez 2 DZ — pułkowi będzie brakować:

- amunicji — 42,0 tony (w tej liczbie 30,0 ton na odtworzenie zapasów w PPG);
- oleju napędowego — 11,0 ton (całość na zapas w PPG).

Potrzeby w dowozie środków materiałowych do pododdziałów pułku przed rz. WKRA (z wyjątkiem mps, którego uzupełnienia na tej rubieży nie planuje się) będą przypuszczalnie takie same jak i na rubieży rz. NAREW. Pod koniec dnia walki, potrzeby amunicji dla pododdziałów będą się kształtować w granicach 60% dowozu wykonanego przed rz. WKRA, zaś potrzeby paliw płynnych — 65% wysokości zapasów ruchomych pułku.

Kwatermistrzostwo 4 pz na 4.00 9.6 dysponuje następującym transportem dowozu: w plutonie transportu amunicji — 40,0 ton, w plutonie transportu mps i innego sprzętu (do transportu paliw) —

2,5 tony. Uwzględniając możliwości transportowe tyłów pułkowych oraz trudności w przeważeniu tyłów przez rz. NAREW — należałoby przesunąć część środków materiałowych z PPG do pododdziałów, tworząc w ten sposób zapas doraźny (chodzi przede wszystkim o amunicję).

Wnioski:

- a) posiadany zapas amunicji w PPG w pierwszej kolejności przekazać 3/4 pz, który organizuje OW, i artylerii pułkowej (13,5 tony amunicji) do godziny 7.00 9.6. Ponadto tymże pododdziałom przekazać potrzebne ilości paliw płynnych (benzynę samochodową — w kanistrach, olej napędowy — w beczkach 2 samochodami burt. i jednym samochodem cysterną). Pozostałe pododdziały pułku zaopatrzyć w środki materiałowe po przejęciu ich z dywizji jeszcze przed rz. NAREW;
 - b) prosić kwatermistrza 2 DZ o dowieszenie awizowanych środków materiałowych na rubież PSARY, ZATORY do godziny 7.00 9.6 oraz o zwiększenie dowozu amunicji o 40 ton. Poza tym prosić o dostarczenie awizowanych ilości mps: 1,5 tony benzyny samochodowej — w kanistrach i 8,0 ton oleju napędowego — w beczkach (dla 1/4 pz i artylerii). Oprócz tego prosić kwatermistrza dywizji o pozwolenie użycia transportu DPZ dla potrzeb pododdziałów 4 pz, aby w ten sposób zyskać na czasie w dowozie środków materiałowych;
 - c) kolejny dowóz środków materiałowych z dywizji do pułku zamówić na godz. 11.00—12.00 9.6 (za rz. NAREW);
 - d) w przewidywaniu trudności w przeważeniu tyłów pododdziałów pułku trzeba utworzyć z zapasów PPG zapas doraźny (przy sprzęcie) amunicji strzeleckiej, moździerzowej i przeciwpancernej po 0,2 jo;
 - e) uzgodnić z szefem zabezpieczenia chemicznego pułku odkażenie amunicji w 3 kzmot.
4. **Zaopatrywanie w wodę**

Na kierunku natarcia pułku dywizja nie prowadzi rozpoznania źródeł wody, jak również nie przewiduje się dowozu wody przez transport dywizyjny w dniu 9.6.

Wnioski:

W porozumieniu z szefem saperów pułku trzeba zorganizować rozpoznanie źródeł wody wzdłuż drogi dowozu i ewakuacji oraz urządzić punkty zaopatrywania w wodę.

5. **Zabezpieczenie medyczne**

Pułk posiada 53 rannych, z czego 21 rannych wymaga niezwłocznej ewakuacji. Poza tym w 3 kzmot 1/4 pz znajduje się 40 ludzi porażonych środkami chemicznymi. Rannych i porażonych trzeba ewakuować do rejonu TRZCIANKA, skąd następnie przekazać dywizji. Przepuszczalne straty sanitarne wojsk od broni konwencjonalnej w dniu 9.6 mogą wynosić około 12—14% stanu faktycznego, co może

stanowić w przybliżeniu około 200 rannych. Przy użyciu przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia, straty sanitarne w pułku poważnie wzrosną. Największej liczby strat sanitarnych trzeba oczekiwać na przeszkodach wodnych (rz. NAREW i WKRA) oraz rubieżach kontrataków.

Podczas natarcia pułku trzeba zorganizować zabezpieczenie medyczne forsowania dwóch przeszkód wodnych. Forsowanie rzeki NAREW będzie zabezpieczone siłami i środkami 2 DZ, a ponadto pułk otrzymuje wzmocnienie medyczne w postaci plutonu medycznego z 2 pa na zorganizowanie punktu medycznego przeprawy. W tym wypadku nie ma potrzeby rozwijania kompanii medycznej pułku. Pokonanie przez oddziały pułku rz. WKRA trzeba będzie zabezpieczyć własnymi siłami i środkami. Rejon działań bojowych pułku pod względem sanitarno-epidemiologicznym nie jest zbyt pomyślny i dlatego trzeba wydać w tym zakresie odpowiednie zarządzenia.

Wnioski:

- a) rannych i porażonych z pułku wyewakuować do rejonu TRZCIANKA, gdzie ma ich przejść dywizja;
- b) rannych, chorych i porażonych, którzy będą napływać do PPM w czasie podchodzenia wojsk do rz. NAREW, po udzieleniu im pomocy medycznej kierować do m. PNIEWO, gdzie ma się rozwinąć DPM. Kompanii medycznej pułku przed rz. NAREW nie rozwijać, a wykorzystać przede wszystkim bliskie położenie DPM. W rejonie wyjściowym do forsowania kompanię medyczną zatrzymać w stanie zwiniętym i przeprawić za pierwszym rzutem pułku;
- c) na kierunku przeprawy sił głównych pułku (WIERZBICA) rozwinąć siłami i środkami plutonu medycznego 2 pa medyczny punkt przeprawy. Pozostałe kierunki przeprawy obsłużą medyczne posterunki przeprawy pododdziałów saperskich;
- d) zabezpieczenie medyczne forsowania rz. WKRA zorganizować siłami i środkami pułku oraz przydzielonym plutonem medycznym 2 pa;
- e) zabronić żołnierzom korzystać z nie sprawdzonych źródeł wody oraz prowadzić rozpoznanie sanitarno-epidemiczne rejonu działań pułku.

6. Organizacja tyłów

Z zadania bojowego 4 pz wynika, że pododdziały bojowe, w tym również i tyły, muszą pokonać dnia 9.6 dwie przeszkody wodne. W związku z tym tyły pułkowe trzeba zorganizować w ten sposób, aby mogły nieprzerwanie zaopatrywać walczące pododdziały pułku. Jeśli działania bojowe na przeciwległym brzegu będą bardzo dynamiczne, a co za tym idzie — nastąpi duże zużycie amunicji, celowo będzie zapasy amunicji z PPG przeprawić bezpośrednio za pułkiem na transcorcie, tj. wcześniej niż zapasy mps i innych środków materiałowych. W wypadku gdy natarcie na rz. NAREW będzie się rozwijać w wolnym tempie — pułkowe zapasy amunicji należy przeprawić bez transportu. W tym celu trzeba będzie zorganizować punk-

ty przeładunkowe w rejonie przepraw. Sprawy te trzeba szczegółowo uzgodnić z szefem saperów pułku.

Przed przeszkodą wodną (na brzegu wyjściowym) tyły 4 pz celowo jest rozmieścić w rejonie: las 3 km płn. WYSZKOW. Drogi dowozu do tego rejonu: DŁUGOSIODŁO (4640), BLOCHY (4440), NOWA WIEŚ (4040), TRZCIANKA (3436), SUPERAT (3430), WYSZKOW. Drogi domarszu tyłów pułkowych do przepraw — patrz szkic propozycji inżynierskiego zabezpieczenia forsowania — załącznik nr 2 do części pierwszej. Po przeprowadzeniu się na przeciwległy brzeg, w zależności od sytuacji bojowej, tyły należy rozmieścić na ogólnej rubieży: POKRZYWNICA (3200), POBYŁKOWO (2402). Po wykonaniu zadania następnego — tyły pułkowe powinno się rozwinąć na rubieży: RUSZKOWO (2680), TORUŃ (2080). Drogi dowozu i ewakuacji: nr 1 — TRZEPOWO (2602), BŁĘDOSTOWO (2696), NASIELSK, WRONA STARA (2472). Nr 2 — SEROCK (2004), SZADKI (2098), NASIELSK, WRONA STARA.

Organizacja przeprawy tyłów: tyły batalionów należy przeprowadzić w ślad za batalionami, przy czym drużyny gospodarcze mogą się przeprowadzić razem z tyłami pułku; kompanię medyczną — za pierwszym rzutem pułku (po opanowaniu przez oddziały rejonu na głębokość 3—4 km); PPG pułku — za siłami pułku (po opanowaniu rejonu na głębokość 4—6 km), przy czym w pierwszej kolejności należy przeprowadzić amunicję.

Wnioski:

- a) uzgodnić ze sztabem pułku rejonny zatrzymania i planowane rejonny pracy tyłów pułku, a z szefem saperów — drogi domarszu do przepraw, obsługę i sposób utrzymania dróg dowozu i ewakuacji oraz ewentualne rejonny przeładunkowe amunicji;
- b) ustalić kolejność przeprowadzania się tyłów przez rz. NAREW.

DECYZJA KWATERMISTRZA 4 pz

1. Posiadane środki materiałowe w tyłach pułkowych przekazać 3/4 pz i artylerii (amunicję i część mps) przed rz. NAREW. Resztę pododdziałów pułku zaopatrzyć po dostarczeniu środków materiałowych do PPG przez tyły dywizyjne w czasie od godz. 7.00 do 9.00 9.6.
2. Prosić kwatermistrza 2 DZ o dowóz awizowanych środków materiałowych na rubież: PSARY — ZATORY do godziny 7.00 9.6, a ponadto:
 - o zwiększenie dowozu amunicji dla 4 pz o 40 ton;
 - o dowiezienie 1,5 tony benzyny samochodowej w kanistrach i 8 ton oleju napędowego w beczkach;
 - o pozwolenie użycia transportu dywizyjnego do dowozu zaopatrzenia pododdziałom pułku przed rz. NAREW i rz. WKRA;
 - o kolejne dowiezienie środków materiałowych z dywizji do pułku w czasie między godziną 11.00 a 12.00.
3. W pododdziałach pułku utworzyć zapas doraźny amunicji strzeleckiej, moździerzowej i przeciwpancernej w wysokości po 0,2 jo.

4. Normy zużycia środków materiałowych w dniu 9.6:
 - amunicji — zgodnie z decyzją szefa artylerii;
 - paliw płynnych: benzyny samochodowej — 0,2 jn, oleju napędowego — 0,45 jn.
5. W porozumieniu z szefem saperów pułku zorganizować rozpoznanie źródeł wody wzdłuż drogi dowozu i ewakuacji nr 1 oraz urządzić punkty zaopatrywania w wodę po jednym dla każdego pododdziału.
6. Rannych, chorych i porażonych ewakuować do rejonu TRZCIANKA, gdzie ma ich przejąć urządzenie medyczne 2 DZ. Rannych, chorych i porażonych przed rz. NAREW kierować do DPM 2 DZ w rejonie PNIEWO. Na kierunku przeprawy sił głównych pułku w rejonie GĄSIOROWO (2406) rozwinąć siłami i środkami plutonu medycznego 2 pa medyczny punkt przeprawy. Zabezpieczenie medyczne forsowania rz. WKRA zorganizować siłami i środkami pułku, wykorzystując pluton medyczny 2 pa. Zabronić korzystania z nie sprawdzonych źródeł wody i zdobyczej żywności.
7. Tyły pułku zatrzymać w rejonie wyjściowym do forsowania w rejonie płn. WYSZKOW, natomiast na rubież: PSARY — ZATORY wysłać część transportu i kierowników składów w celu przyjęcia i rozprowadzenia zaopatrzenia dostarczonego z dywizji. Podział tyłów pułku i kolejność ich przeprawy przez rz. NAREW — patrz tabela nr 1 do oceny sytuacji tyłowej. Po sforsowaniu rz. NAREW tyły rozmieścić: pododdziałów — za wojskami, pułkowe — patrz załącznik 1 do części pierwszej.

Drogi dowozu i ewakuacji — patrz propozycje inżynierskiego zabezpieczenia forsowania przez 4 pz rz. NAREW (załącznik nr 2) Uzgodnić z szefem saperów obsługę i utrzymanie dróg dowozu i ewakuacji.
8. Obronę i ochronę tyłów pułkowych zorganizować własnymi siłami i środkami, przy czym zwrócić baczna uwagę na system łączności, powiadamiania oraz rozpoznania skażeń i zakażeń, wykorzystując w tym celu posiadane wyposażenie.

Załącznik nr 1: Podział tyłów pułku i kolejność ich przeprawy przez rz. NAREW.

Tabela nr 1
Podział tyłów pułku i kolejność ich przesyłki
przez rz.NAREW

Lp.	Nazwa pododdziału tyłowego	WYPOSAŻENIE				Przy- czepy samoch.	Samoch. sala opat- runko- wa	Kuch- nia polowa	Uwagi
		Samoch. GAZ-63	Samoch. Star 6x6	Samoch. sanit. "Lublin"	Samoch.				
1.	Drużyna amunic. 1/4 pz	2	-	-	-	-	-	-	
2.	Pluton medyczno-sanit. 1/4 pz	-	-	1	-	-	-	-	
3.	Drużyna amunic. 3/4 pz	2	-	-	-	-	-	-	
4.	Pluton medyczno-sanit. 3/4 pz	-	-	1	-	-	-	-	
5.	Kompania medyczna 4 pz	-	2	2	-	-	1	1	
Razem:		4	2	4	-	-	1	1	
		Pierwsza kolejność							
1.	Tyły 2/4 pz	3	2	1	-	-	-	3	
2.	Drużyna gospodarza bcz	-	1	-	-	-	-	1	
3.	Kompania transportowa	-	22 ^x	-	-	12	-	1	x/ 4 samoch. wymagają naprawy
4.	Pluton gospodarzy i skład	-	1	2	-	-	-	-	
5.	Drużyna gospodarza 1/4 pz	-	3	-	-	-	-	3	
6.	Drużyna gospodarza 3/4 pz	-	3	-	-	-	-	3	
Razem:		3	32	3	-	12	5	11	
		Druga kolejność							

OCENA SYTUACJI TECHNICZNEJ 4 pz

Pomocnik dowódcy pułku do spraw technicznych po zapoznaniu się z zadaniem pułku oraz sytuacją techniczną z godziny 3.00 9.6 — wydał niezbędne zarządzenia organizacyjne, a następnie przystąpił do oceny sytuacji technicznej i planowania przedsięwzięć technicznych w celu zabezpieczenia wykonania zadania bojowego postawionego przed pułkiem.

Do przedsięwzięć organizacyjnych należą:

- powiadomienie dowódcy pułku, że przydzielone środki z dywizji oraz własne są w stanie zabezpieczyć jeden punkt przeprawy podwodnej oraz dwa punkty przeprawy promowej;
- wyznaczenie oficera służby technicznej z sekcji technicznej pułku do składu grupy rozpoznawczej celem przeprowadzenia rozpoznania pancernej rejonu przeprawy;
- ustalenie w sztabie pułku przypuszczalnych rejonów wyjściowych do forsowania dla poszczególnych pododdziałów pułku;
- powiadomienie wydziału technicznego dywizji, że środki przydzielone pułkowi do zabezpieczenia forsowania rz. NAREW po dnie należy skierować do wsi GĄSIOROWO (2406).

1. Obsługa techniczna

Wozom bojowym 1/4 pz zostało wykonane obsługiwanie techniczne i po przeprowadzeniu zabiegów specjalnych w rejonie wyjściowym będą gotowe do forsowania rz. NAREW po dnie. Czas minimalny na przygotowanie czołgów do forsowania rz. NAREW po dnie będzie wynosił 20 minut.

Sprzęt techniczny 3/4 pz w 50% ma wykonane obsługiwanie techniczne, pozostałe 50% sprzętu potrzebuje natomiast 2 godzin czasu, aby osiągnąć sprawność techniczną. Czołgów, których nie poddano obsłudze technicznej, nie wolno dopuścić do forsowania rz. NAREW po dnie. Ze względu na walkę, jaką prowadzi obecnie 3/4 pz, i bliskość przeszkody wodnej (około 25—30 km) oraz konieczność uchwycenia przeciwległego brzegu rz. NAREW obsługę sprzętu należy zaplanować po uchwyceniu przyczółka i umocnieniu się.

Wozy bojowe i pojazdy mechaniczne 2/4 pz oraz pozostały sprzęt pułku wymagają obsługi technicznej, którą należy przeprowadzić w rejonach wyjściowych na wschodnim brzegu rz. NAREW. Czas niezbędny na wykonanie prac obsługowych — 2 godziny.

Wnioski:

- obsługiwanie części sprzętu 3/4 pz przeprowadzić po uchwyceniu przyczółka i umocnieniu się;
- w 2/4 pz oraz w pozostałych pododdziałach pułku obsługiwania technicznego dokonać w rejonach wyjściowych do forsowania lub

- w rejonach ześrodkowania przed przejściem do rejonów wyjściowych;
- w rejonach obsługiwanym przewidzieć drobne naprawy sprzętu oraz uzgodnić z kwatermistrzem uzupełnienie w mps i amunicję;
 - rejonami obsługiwanymi 3/4 pz, 2/4 pz i pozostałego sprzętu technicznego pułku uzgodnić ze sztabem pułku;
 - czas ogólny obsługiwanego technicznego nie powinien przekroczyć 2 godzin.

2. Stan sprzętu technicznego i fundusz naprawczy

O godzinie 4.00 9.6 4 pz posiadał następującą ilość sprzętu technicznie sprawnego:

Nazwa jednostki	Czołgi	Transportery	Samochody
1/4 pz	10	15	11
2/4 pz	8	13	10
3/4 pz	7	15	10
bcz	—	—	4
Pozostałe pododdz.	2/2	10	61
Razem	27/2	53	96

Wozy bojowe i pojazdy mechaniczne wymagające naprawy bieżącej zostały uszkodzone do godziny 3.00 9.6. Rozbicie nieprzyjaciela przed frontem pułku oraz podejście pododdziałów do rzeki zajmie około 3—4 godzin. Przez ten czas załogi wozów bojowych i kierowcy z pomocą środków naprawczych dokonają napraw bieżących.

Fundusz naprawczy pułku o godzinie 4.00 9.6 przedstawiał się następująco: naprawy wymagały: bieżącej — 7 czołgów, 11 transporterów i 18 samochodów; średniej — 3 czołgi, 6 transporterów i 5 samochodów; głównej — 1 czołg, 4 transportery i 3 samochody.

Uszkodzony sprzęt został częściowo zgrupowany przez GRE w poszczególnych rejonach, a pozostały — w rejonach walki pododdziałów. Grupy remontowo-ewakuacyjne zabezpieczają działanie batalionów. Warsztaty pułkowe są w marszu, czołem dochodzą do DŁUGOSIODŁO (4840). Czas trwania napraw bieżących — średnio około 4 godzin.

Wnioski:

- warsztatom pułkowym nakazać zatrzymać się w rejonie KALINOWO (4238), wydzielić zespoły robocze i skierować do pomocy załogom i kierowcom w celu przyspieszenia wykonania napraw bieżących;
- oficera z sekcji technicznej pułku, dwóch specjalistów (czołgowego i samochodowego) oraz wóz z częściami zamiennymi skiero-

wać do rejonu walki 1 i 3/4 pz z zadaniem przyspieszenia wykonania napraw bieżących;

- naprawione wozy bojowe i pojazdy mechaniczne kierować do rejonów wyjściowych pododdziałów;
- sprzęt wymagający naprawy średniej i głównej przekazać środkom dywizyjnym; w tym celu sporządzić szkic rozmieszczenia uszkodzonego sprzętu i doreczyć dowódcy wydzielonej grupy technicznej, która o godzinie 3.00 9.6 znajdowała się w rejonie KOMOROWO (5456);
- orientacyjny stan sprzętu technicznego w pododdziałach pułku z chwilą rozpoczęcia forsowania będzie się przedstawiał następująco:

Nazwa pododdziału	Czołgi	Transportery	Samochody
1/4 pz	11	17	14
2/4 pz	11	16	14
3/4 pz	9	17	12
bcz	-	-	4
Pozostałe pododdz.	2/3	14	70
R a z e m	33/3	64	114

3. Zabezpieczenie forsowania rz. NAREW po dnie i na środkach przepławowych

W celu pokonania rz. NAREW w pasie działania pułku organizuje się dwie przeprawy promowe oraz jeden punkt przeprawy podwodnej. W punkcie przeprawy podwodnej należy zorganizować grupę ewakuacyjno-ratunkową, a na punktach przepraw promowych — punkty pomocy technicznej. 1/4 pz jako pierwszy będzie forsował rz. NAREW, przy czym jego czołgi pokonają rzekę po dnie w rejonie wsi GAŚIOROWO (2403), transportery wpływ, a pozostałe środki zostaną przepławione na drugi brzeg na promach. Zachodzi konieczność wzmocnienia 1/4 pz środkami technicznymi, aby miał pełną samodzielność działania na przeciwległym brzegu.

Warsztaty pułkowe po zakończeniu prac w rejonie KALINOWO (4238) przesunąć w rejon WÓLKA ZATORSKA (2812), organizując pułkowy PZW i PU. Zadaniem jego będzie przejmowanie funduszu naprawczego od GER i PPT. Wydzielone środki pomocy technicznej do pracy na PPT po zakończeniu przeprawy pododdziałów pułku przechodzą w rejon pułkowego PZW i PU. Zgodnie z zarządzeniem pomocnika dowódcy 2 DZ do spraw technicznych, przydzielone środki na organizację GER w punkcie przeprawy podwodnej pozostają na miejscu po zabezpieczeniu przeprawy planowanego sprzętu 4 pz.

Ponieważ od 48 godzin nie udało się w 3/4 pz obsłużyć 50% sprzętu technicznego, musi on być przepławiony na punkcie przeprawy

promowej w rejonie KOPANIEC (2608). Przy jego przeprowianiu środki pomocy technicznej muszą się liczyć z tym, że mogą wystąpić dodatkowe niesprawności sprzętu, spowodowane brakiem terminowej obsługi.

Sprzęt techniczny po dokonaniu naprawy bieżącej przejdzie jednocześnie obsługiwaniu techniczne nr 1. W zależności więc od zaistniałej sytuacji czołgi, których naprawy bieżącej już dokonano, można kierować na PPP albo na przeprawy promowe. Sprzęt techniczny 2/4 pz oraz pozostała technika pułku będzie miała dość czasu, aby wykonać niezbędne czynności obsługowe, co umożliwi czołgom forsowanie rzeki po dnie, transporterom — wpływ, a pozostały sprzęt będzie można przeprowić na promach. Należy zwrócić uwagę na przeprowienie bezpośrednich środków pomocy technicznej w ślad za zabezpieczanymi przez nie pododdziałami.

Wnioski:

- z przydzielonych sił i środków z dywizji zorganizować grupę ewakuacyjno-ratunkową w punkcie przeprawy podwodnej;
- w punktach przepraw promowych zorganizować punkty pomocy technicznej w składzie: nr 1 — B/Panc, A/Sam, ciągnik; nr 2 — US/Panc, B/Sam, ciągnik. PPT nr 1 rozmieścić przy przeprawie promowej w rejonie HOLENDRY (3008), a PPT nr 2 zabezpieczyć drugą przeprawę promową w rejonie KOPANIEC (2608);
- dodatkowo wzmocnić 1/4 pz i OW; środki wzmocnienia skierować do rejonu wyjściowego batalionu. Miejsce przybycia wozów — pojedyncze zabudowanie na skraju lasu (2403c);
- uzgodnić ze sztabem pułku, aby w ślad za wozami bojowymi i transporterami przeprowiono w pierwszej kolejności te GRE, które zabezpieczają działanie danego batalionu;
- po przeprowieniu się całej techniki pułku PPT nr 1 i 2 włączyć do pozostałych środków pułkowych, które obsługują pułkowy PZW i PU;
- grupa ewakuacyjno-ratunkowa zorganizowana ze środków dywizyjnych po zabezpieczeniu przeprawy czołgów 4 pz pozostaje na swoim stanowisku, przechodząc w podporządkowanie wydziału technicznego dywizji.

4. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne

Pułk posiada 0,5 zestawu bieżącego dla czołgów, co umożliwia dokonanie 5 napraw bieżących, a potrzeba ich 7. Sekcja techniczna pułku złożyła zapotrzebowanie na brakujące części, to jest na 0,5 zestawu bieżącego dla czołgów oraz na 2800 kg części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych dla pojazdów mechanicznych. Ponieważ pułk w ramach działań dywizji wykonuje odpowiedzialne zadanie, należy uczynić wszystko, aby do godzin rannych wszelkie zapasy, w tym i techniczne, uzupełnić do norm.

Ze względu na to, że w pasie działania pułku jest ograniczona ilość dróg oraz że główne drogi powinny być wolne dla pododdziałów 4 pz i innych oddziałów 2 DZ — należy wyznaczyć oddzielną drogę jako oś zaopatrzenia i ewakuacji sprzętu.

Wnioski:

- uprzedzić wydział techniczny dywizji, że po wykonaniu napraw bieżących zapasy zestawów czołgowych oraz materiałów eksploatacyjnych do pojazdów mechanicznych znów będą bardzo małe;
- złożyć zapotrzebowanie do wydziału technicznego dywizji na uzupełnienie materiałów technicznych do przewidywanych norm, prosić o ich uzupełnienie jeszcze przed przeszkodą wodną;
- oś zaopatrzenia i ewakuacji sprzętu w pasie działania pułku powinna przebiegać po drodze gruntowej PORZADZIE — STARA WIES (3828), WIELĄTKI NOWE (3422), SKORKI (3018), SUWIN (2816), WÓLKA ZATORSKA (2612), WIELEĆCIN (2412), GAŚSIOROWO (2406).

5. Ewakuacja i pomoc techniczna

- a) **Na podejściu do przeszkody wodnej.** Sprzęt wymagający naprawy bieżącej ewakuować w ukrycia terenowe, udzielać mu pomocy technicznej, a następnie kierować go do rejonów wyjściowych do forsowania. Wozy bojowe i pojazdy mechaniczne wymagające naprawy średniej i głównej grupować na pułkowej osi ewakuacji i zaopatrzenia.
- b) **Podczas forsowania.** Sprzęt uszkodzony ewakuować od przeszkody wodnej w miejsca ukryte przed ogniem nieprzyjaciela, udzielając im jednocześnie pomocy technicznej. Nie grupować uszkodzonego sprzętu w jednym miejscu oraz bardzo blisko punktu przeprawy.
- c) **Po pokonaniu przeszkody wodnej.** Uszkodzony sprzęt na przeciwnym brzegu ewakuować od rzeki w ukrycia terenowe udzielając mu pomocy technicznej. W toku wykonywania zadania uszkodzony sprzęt grupować w następujących rejonach: POBYŁKO-WO-DUŻE (2400) i SMOGORZEWO-PANSKIE (2694).

6. Dowodzenie i łączność.

W czasie podchodzenia do przeszkody wodnej, sekcja techniczna pułku utrzymuje łączność między GER i PPT oraz warsztatami pułkowymi za pomocą radiowej sieci technicznej. Pomocnik dowódcy 4 pz do spraw technicznych dowodzi elementami służby technicznej i sekcją techniczną, korzystając z sieci dowódcy pułku i sztabu, w zależności od tego, gdzie się znajduje w danym momencie walki.

W okresie forsowania rz. NAREW, GER oraz PKUW na czas przeprawy swojego pododdziału podlegają dowódcy PPP i wykonują tylko jego rozkazy. Pozostałymi elementami służby technicznej, jak PPT

i PZWiPU — dowodzi sekcja techniczna i pomocnik do spraw technicznych, za pomocą sieci radiowej oraz środków ruchomych. GRE, które obsługiwały poszczególne bataliony 4 pz, są podporządkowane dowódcom batalionów. Ich radiostacje włączone są do radiowej sieci technicznej, mając obowiązek składania meldunku do sekcji technicznej pułku co godzinę.

Część druga

**OGOLNE ZASADY OBRONY PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO
W WARUNKACH UŻYCIA BRONI MASOWEGO RAŻENIA**

Zgodnie z obecnymi poglądami na zagadnienia prowadzenia działań bojowych, do obrony przechodzi się wówczas, gdy niemożliwe lub niecelowe jest natarcie. Sytuacja taka może mieć miejsce w przypadku, gdy nieprzyjaciel uzyskał zdecydowaną przewagę w siłach i środkach, osiągnął wcześniej od nas gotowość do natarcia bądź też gdy zachodzi konieczność zaoszczędzenia sił i środków dla stworzenia warunków do natarcia na innych ważniejszych kierunkach.

Uważa się, że w warunkach użycia broni masowego rażenia obrona będzie w większości wypadków zjawiskiem tymczasowym i krótkotrwałym. Broniące się wojska będą mogły bowiem stosunkowo szybko otrzymać dostateczną ilość amunicji jądrowej, a to da im szansę aktywnego przeciwstawienia się nacierającemu i w konsekwencji rozpoczęcia własnych działań zaczepnych *).

Celem obrony jest zerwanie lub odparcie natarcia przeważających sił nieprzyjaciela, zadanie mu znacznych strat, utrzymanie ważnych rejonów terenu, zyskanie na czasie, zaoszczędzenie sił i środków i w ten sposób stworzenie sprzyjających warunków do natarcia.

Współczesna obrona polega przede wszystkim na uderzeniach bronią masowego rażenia, szerokim manewrze ogniem, siłami i środkami, kontratakach i uporczywym utrzymywaniu ważnych rejonów zamykających prawdopodobne kierunki natarcia nieprzyjaciela oraz na szerokim stosowaniu różnego rodzaju zapór. Powinna ona być aktywna i trwała, a zwłaszcza odporna na ogień przeciwnika, oraz głęboka. Można to osiągnąć w głównej mierze przez:

- wykrycie we właściwym czasie środków masowego rażenia oraz głównego zgrupowania wojsk nieprzyjaciela i zniszczenie ich lub dostateczne obezwładnienie dysponowanymi środkami ogniowymi;
- zorganizowanie odpowiedniego systemu ognia oraz zapór, a w wypadku naruszenia tego systemu — szybkie jego odtwarzanie;
- inżynierską rozbudowę głębokiej i różnorodnej struktury obrony;
- rozśrodkowane rozmieszczenie sił oraz manewr nimi na zagrożone kierunki, zwłaszcza celem wykonania kontrataków;
- stanowcze i operatywne dowodzenie, a także wytrwałość i uporczywość broniących się wojsk.

Powyższe przedsięwzięcia muszą być tak realizowane, aby w sumie tworzyły obronę manewrową (elastyczną) umożliwiającą przeciwstawienie się nieprzyjacielowi w trudnych sytuacjach bojowych, niezależnie

*) Pojęcia: „działania zaczepne“ i „natarcie“ przyjęto w niniejszym opracowaniu jako jednoznaczne.

od głębokości wtargnięcia jego wojsk, zdolną w stosunkowo krótkim czasie do podejmowania zwrotów zaczepnych lub przechodzenia do organizacji oporu w sposób zorganizowany na nowej rubieży.

Pułk może przejść do obrony w ramach dywizji, kiedy ta głównymi siłami prowadzi natarcie lub całością sił również przechodzi do działań obronnych, a niekiedy — samodzielnie. W obu wypadkach pułk może organizować obronę w styczności lub bez styczności z nieprzyjacielem.

Zależnie od warunków i okoliczności, w jakich pułk przejdzie do obrony, będą się kształtować jego miejsce, rola i zadania. Ogólnie rzecz biorąc, zadaniem pułku pierwszego rzutu będzie utrzymanie bronionego rejonu, zmuszenie przeciwnika do rozwinięcia jak największej ilości sił, które mogłyby się stać obiektem uderzeń jądrowych i kontrataków odwodów dywizji. Zadaniem drugorzutowego pułku powinno być przede wszystkim wykonanie kontrataków, a dopiero w drugiej kolejności przejście do obrony na zagrożonym kierunku.

Pułk może otrzymać na głównym kierunku obrony dywizji rejon szerokości do 10 km. Na kierunku drugorzutnym, na wybrzeżu morskim lub w terenie niejednakowo dostępnym, szerokość rejonu obrony pułku może być większa. Rejon obrony pułku może obejmować 1—2 kierunki dogodnie do działania nieprzyjaciela. Między rejonami obrony pułków i batalionów przewiduje się pozostawienie odpowiedniej wielkości luk.

Specyficzną cechą organizacji i prowadzenia obrony przez pułk jest to, że jak dotychczas nie posiada on do swej dyspozycji żadnego limitu broni masowego rażenia. Przewiduje się, że będzie wykorzystywał tylko uderzenia wykonywane przez wyższy szczebel dowodzenia i do tych uderzeń będzie przystosowywał własne działania. Dużą część przedsięwzięć musi opierać więc na środkach konwencjonalnych. Wpływa to w poważnym stopniu na całość systemu obrony, a zwłaszcza na jej strukturę inżynierską i ugrupowanie bojowe wojsk.

W skład ugrupowania pułku wchodzi najczęściej: pierwszy i drugi rzut lub odwód, artyleria dyzpozycyjna, odwód przeciwpancerny (niekiedy odwód pancerny), oddział zaporowy i odwód inżynierski.

Pierwszy rzut pułku powinien bronić ważnych rejonów na kierunkach dostępnych do natarcia nieprzyjaciela. Zamknięcie tych kierunków i utrzymanie poszczególnych rejonów powinno umożliwić skanalizowanie ruchu nacierających sił przeciwnika w określone rejon porażenia ogniowego i rozbicie go kontratakami drugich rzutów (odwodów) pułku czy też dywizji. W skład pierwszego rzutu wydziela się od 1 do 3 batalionów.

Drugi rzut przeznacza się do zniszczenia nieprzyjaciela, który wtargnął w głąb obrony pułku, lub do jej pogłębienia na kierunku szczególnie zagrożonym. Oprócz tego może on być użyty do osłony otwartego skrzydła, zamykania wylomów spowodowanych uderzeniami jądrowymi przeciwnika lub wykonywania innych zadań wynikających z potrzeb pola walki. Drugi rzut rozmieszcza się w odległości do 10 km, a niekiedy więcej, od przedniego skraju obrony.

Odwód ogólny w sile około dwóch wzmocnionych kompanii piechoty zmotoryzowanej organizuje się najczęściej w wypadkach posiadania ograniczonej ilości sił w stosunku do wielkości bronionego rejonu, a więc

braku możliwości zorganizowania drugiego rzutu. Będzie to mieć miejsce z reguły w obronie pułku na kierunku pomocniczym.

Należy zaznaczyć, że istnieją uzasadnione tendencje, aby w każdym możliwym wypadku na jądrowym polu walki organizować w obronie stosunkowo silny drugi rzut. Zaleca się nawet pozostawianie głównych sił jednego z pierwszorzutowych batalionów w rejonie ześrodkowania, przewidując je do działań wspólnie z drugim rzutem. Przyczyni się to do zwiększenia zdolności manewrowych sił pułku i wzrostu aktywności obrony.

Odwód pancerny w pułku zmechanizowanym organizuje się zwłaszcza wówczas, gdy nie ma możliwości organizacji odwodu przeciwpancernego ze względu na konieczność (najczęściej po poniesieniu strat) przydziału wszystkich środków przeciwpancernych pododdziałom. Przenacza się go do kontrataków oraz wykonywania zadań przewidzianych dla odwodu przeciwpancernego. Rozmieszcza się go — podobnie jak i pozostałe odwody oraz oddziały specjalne — między pierwszym a drugim rzutem (odwodem ogólnym) pułku.

Każdy element ugrupowania bojowego pułku zajmuje określony rejon w ramach obrony i natychmiast przystępuje do jego rozbudowy. Oprócz tego wyznacza się część sił do wykonania innych zadań inżynierskich związanych z przygotowaniem struktury obrony pułku. Na strukturę obrony pułku będą się składać: batalionowe lub kompanijne (w pcz) rejonu obrony, pozycje stanowisk ogniowych artylerii, rejonu rozmieszczenia odwodów specjalnych (OPpanc lub Opanc, OZap, OInż), odcinki różnego rodzaju zapór oraz zapasowe rejonu rozmieszczenia, zwłaszcza drugiego rzutu lub odwodu ogólnego pułku.

Rejonu batalionów pierwszego rzutu tworzą pierwszą pozycję obrony. Drugą pozycję przygotowuje drugi rzut lub odwód. Każdą pozycję należy wybierać na rubieży, która ma najwięcej naturalnych przeszkód przeciwpancernych oraz ułatwia budowę zapór, organizację systemu ognia itp. Ich przebieg nie może być prostolinijski i schematyczny. Odległość między pozycjami powinna być różna i wykluczać jednoczesne porażenie rozmieszczonych na nich wojsk jednym uderzeniem jądrowym średniego kalibru. Poszczególne pozycje nie rozbudowuje się w sposób ciągły, lecz oddzielnymi rejonami obrony batalionów, których szerokość waha się w granicach 3—5 km. Między batalionami stosuje się luki, których wielkość powinna spełniać te same warunki co i odległość między pozycjami, a równocześnie nie mogą one być większe od szerokości odcinka natarcia batalionu nieprzviaciela *). Lukami osłania się ogniem, załogami, organami rozpoznawczymi; do ich zamknięcia przewiduje się także działania odwodów i drugiego rzutu pułku. W sytuacjach gdy warunki terenowe uniemożliwiają osłonę ogniewą luk między pierwszorzutowymi batalionami, organizuje się w nich samodzielne gniazda ogniowe lub plutonowe punkty oporu.

*) Zwiększenie szerokości luk stwarzałoby możliwość wtargnięcia przez nie większych sił niż batalion przeciwnika i wówczas pułk nie byłby w stanie im skutecznie przeciwdziałać własnymi środkami.

W sprzyjających sytuacjach taktycznych, przed pierwszą pozycją, w odległości 3—5 km, organizuje się pozycję przednią. Jej rozbudowa inżynieryjna nie powinna się różnić od rozbudowy pozostałych pozycji. Do jej obsadzenia wydziela się część sił i środków z batalionów pierwszego rzutu, rzadziej z drugiego rzutu pułku.

Pozycja przednia ma na celu wprowadzenie nieprzyjaciela w błąd co do systemu struktury obrony, zabezpieczenie pododdziałów przed niespodziewanym uderzeniem przeciwnika, a także zmuszenie go do wcześniejszego rozwinięcia sił głównych. Na odcinki, na których nie organizuje się pozycji przedniej, należy wysłać ubezpieczenia bojowe.

Wszystkie rejonu batalionowe, punkty oporu, stanowiska ogniowe itp. przygotowuje się zawsze do obrony okrężnej.

Wychodząc z założenia, że do obrony przechodzi się tylko wówczas, kiedy nieprzyjaciel osiągnął gotowość do natarcia lub już je rozpoczął, jej organizacja będzie skomplikowana zarówno ze względu na brak dostatecznej ilości czasu, jak i samą sytuację taktyczną, w jakiej znajdują się wojska. Szczególne trudności wystąpią wówczas, gdy pułk będzie zmuszony organizować obronę w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem i w momencie, kiedy rozpoczął on już natarcie. W tej sytuacji szczególnie trudne będą wszelkie przegrupowania sił i środków pułku. W związku z tym pułk może zostać zmuszony do organizowania obrony w takim pasie i na takich kierunkach, na jakich uprzednio prowadził działania. Poszczególne bataliony będą przechodzić wówczas do obrony nierównocześnie, lecz w miarę zmuszania ich przez przeciwnika. Czołowe pododdziały obu stron będą z reguły pomieszane, co ułatwi nieprzyjacielowi przenikanie przez luki na skrzydła i tyły broniących się wojsk. Brak dostatecznej ilości czasu na inżynieryjne przygotowanie terenu może spowodować konieczność znacznego rozśrodkowania pododdziałów, aby mogły one przetrwać okres uderzeń jądrowych. Teren, na którym pododdziały zostaną zmuszone stawiać opór, nie zawsze będzie sprzyjał prowadzeniu obrony, wobec czego może zaistnieć niekiedy konieczność uchwycenia przed frontem dogodniejszej rubieży lub wycofania się na podobną rubież w głąb własnego ugrupowania.

Dużą rolę w rozwiązaniu powyższych trudności mogą spełnić — obok uderzeń jądrowych wykonywanych przez dywizję — drugi rzut (odwód) i odwody specjalne pułku (często trzeba będzie je najpierw odtworzyć). Siły te — zależnie od konkretnych warunków — można użyć do wykonania jednego z następujących zadań:

- wzbronięcia przenikania nieprzyjaciela przez luki w ugrupowaniu lub wychodzenia na skrzydła i tyły pułku;
- wykonania uderzenia na jednym z kierunków celem opanowania dogodniejszej rubieży obrony;
- umocnienia i utrzymania dogodnych rejonów terenu, umożliwiając w ten sposób wycofanie głównych sił pułku i organizację obrony na nowej rubieży.

Przewiduje się, że pułk będzie wykonywał jedno z tych zadań równocześnie z prowadzeniem walki obronnej. W przypadku wcześniejszego zorganizowania obrony, zaczyna się prowadzić walkę obronną z chwilą

podejścia głównych sił przeciwnika w zasięg środków ogniowych pułku. Wówczas w pierwszej kolejności otwierają ogień artyleria i moździerz, a następnie — czołgi oraz część środków przeciwpancernych, usiłując nie dopuścić do rozwinięcia przez npla zgrupowania uderzeniowego i zajęcia przez nie podstaw wyjściowych do ataku.

Atak nieprzyjaciel poprzedza zwykle uderzeniami jądrowymi i ogniowym przygotowaniem natarcia. Natychmiast po ich wykonaniu dowódca pułku zarządza likwidację skutków tych uderzeń, zwracając jednocześnie uwagę, aby przeciwnik nie przerwał się na kierunkach „wyrw” spowodowanych w ugrupowaniu bojowym uderzeniami jądrowymi. W tym celu należy skierować na te miejsca ogień artylerii, wysłać OPpanc i OZap, a w razie potrzeby — również część drugiego rzutu. Z chwilą kiedy przeciwnik rozpocznie atak, otwierają ogień wszystkie środki ogniowe pułku, niszcząc w pierwszym rzędzie nacierające czołgi. W wypadku załamania ataku przed przednim skrajem obrony pułk w dalszym ciągu prowadzi walkę ogniową, dezorganizując w ten sposób przygotowania nacierającego do nowego uderzenia. Artyleria, moździerze oraz środki przeciwpancerne zajmują zapasowe stanowiska lub przechodzą w inne rejony.

W sytuacjach, kiedy nieprzyjaciel włamał się w głąb obrony, wszystkie pododdziały, które znalazły się na jego tyłach i skrzydłach, utrzymują zajmowane rejony, kanalizując rucn oraz wzbraniając dopływ jego świeżych sił. Stwarza to dogodne warunki do wykonania kontratak drugim rzutem (odwodem) pułku. Kontratak wykonuje się z marszu, w ugrupowaniu jednorzutowym i najczęściej w skrzydło nacierających pododdziałów przeciwnika. Często będzie on poprzedzony przez dywizję uderzeniami jądrowymi i powinien doprowadzić — wspólnie z działaniami pozostałych sił pułku — do likwidacji nieprzyjaciela w rejonie włamania i odtworzenia przedniego skraju obrony.

*

*

*

Walka obronna pułku wymaga określonego oddziaływania **ogniowego**, ściśle zależnego od nieprzyjaciela, któremu pułk się przeciwstawia, zadania wykonywanego przez pułk i ogólnych warunków taktycznych, w których jest prowadzona walka. Inne będą potrzeby ogniowe pułku wykonującego zasadnicze zadanie w ramach obrony dywizji, inne zaś pułku prowadzącego walkę na stosunkowo mało ważnym kierunku, realizującego zadanie osłony głównego zgrupowania obronnego dywizji.

System ognia artylerii w obronie polega na połączeniu wszystkich rodzajów ognia artylerii, w tej liczbie i uderzeń jądrowych. Organizuje się go uwzględniając ogień czołgów i karabinów maszynowych, działania lotnictwa oraz rozmieszczenie zapór inżynierskich.

System ognia artylerii powinien zapewnić szybkie otwarcie ześrodkowanego ognia na zagrożone kierunki lub cdcinki oraz zorganizowanie ognia skrzydłowego i krzyżowego. W celu wykonania niezbędnych za-

dań wykonuje się manewr ogniem, a w razie konieczności — przewiduje się manewr sprzętem.

Zadania artylerii pułku wynikają z jej możliwości i sprowadzają się głównie do zwalczania piechoty i czołgów nieprzyjaciela znajdujących się bezpośrednio przed frontem pułku i nacierających na rejon jego obrony.

Ogień artylerii pułku planuje się na całą głębokość jego obrony. Należy jednak pamiętać, że nawet najstaranniej przygotowany system ognia nie wyeliminuje całkowicie potrzeby wykonywania w toku walki ogni nieplanowanych.

Pododdziały przeciwpancernych pocisków kierowanych batalionów wykorzystuje się do obrony przeciwpancernej według decyzji dowódców batalionów.

Baterię przeciwpancerną pułku wykorzystuje się zazwyczaj jako jego odwód przeciwpancerny. Przy wzmocnieniu pułku artylerią przeciwpancerną, może ona być podporządkowana batalionom.

Zadaniem artylerii przeciwpancernej i oddziałów przeciwpancernych pocisków kierowanych jest niszczenie czołgów, transporterów opancerzonych, samochodów pancernych, środków ogniowych i siły żywej nieprzyjaciela. Ugrupowanie bojowe tej artylerii wyznacza jej miejsce w obronie przeciwpancernej pułku.

Plutony moździerzy batalionów wykorzystuje się zawsze w całości, pozostawiając je do dyspozycji dowódców batalionów, albo podporządkowuje się kompaniom piechoty zmotoryzowanej pierwszego rzutu.

Baterią haubic 122 mm pułku zazwyczaj dysponuje dowódca pułku. Wyznacza się ją do wsparcia jednego z batalionów. W niektórych wypadkach, szczególnie w obronie pułku na szerokim froncie w zalesionym i silnie pofałdowanym terenie, bateria haubic może być podporządkowana jednemu z batalionów pierwszego rzutu pułku.

Stanowiska ogniowe pododdziałów moździerzy batalionów rozmieszcza się w batalionowych rejonach obrony w odległości 500—1000 m od przedniego skraju.

Moździerze batalionu drugiego rzutu rozmieszcza się w rejonie obrony tego batalionu.

Stanowiska ogniowe baterii haubic pułku najcelowiej jest rozmieszczać w odległości ok. 3 km od przedniego skraju obrony, na kierunku zagrożenia pancernego — z uwzględnieniem możliwości prowadzenia ognia na wprost.

Pułkowi pierwszego rzutu dywizji przydziela się zwykle pododdział artylerii dywizyjnej (bateria — dywizjon). Pułk działający na głównym kierunku zostanie z zasady wzmocniony dywizjonem artylerii.

Do wsparcia batalionu pierwszego rzutu, ze składu artylerii wzmocnienia zazwyczaj wyznacza się nie mniej niż baterię. Przy podziale artylerii do wsparcia batalionów celowo jest pozostawić do dyspozycji dowódcy pułku baterię podręczną.

Ugrupowanie bojowe artylerii wzmocnienia pułku powinno zapewnić: trwałość systemu ognia w celu nieprzerwanego oddziaływania ogniowego na nieprzyjaciela, ochronę sił i środków przed zmasowanymi ude-

rzeniami jądrowymi, współdziałanie ze wspieranymi pododdziałami oraz umożliwić kierowanie ogniem w walce. W tym celu ugrupowanie bojowe rozśrodkowuje się wzdłuż frontu i w głąb.

Główne stanowiska ogniowe rozmieszcza się za batalionami pierwszego rzutu i wyiera się na kierunkach zagrożenia pancernego, uwzględniając możliwości prowadzenia ognia na wprost do czołgów w wypadku wyjścia ich w rejon stanowisk ogniowych.

Walkę z czołgami nieprzyjaciela prowadzą środki przeciwpancerne rozmieszczone w kompanijnych i batalionowych rejonach obrony, odwodach przeciwpancernych i pancernych, zasadzkach czołgowych oraz artyleria z zakrytych stanowisk ogniowych. Oprócz tego do walki z czołgami szeroko wykorzystuje się zapory przeciwczołgowe.

Głównymi środkami do walki z czołgami nieprzyjaciela są przeciwpancerne pociski kierowane, artyleria i czołgi.

Potrzebna pułkowi ilość środków przeciwpancernych zależy od przewidywanej ilości atakujących czołgów nieprzyjaciela, ich urzutowania i warunków terenowych. Zależnie od tych czynników pułk może otrzymać wzmocnienie środkami przeciwpancernymi lub zorganizować walkę własnymi środkami.

W pułku dokonuje się podziału przydzielonych i organicznych środków przeciwpancernych, a także czołgów między bataliony oraz organizuje się odwód przeciwpancerny.

Odwód ten organizuje się w pułku we wszystkich warunkach; tworzy się go z pododdziałów przeciwpancernych pocisków kierowanych, artylerii przeciwpancernej lub czołgów i wzmacnia się go pododdziałami saperów z zapasem min przeciwczołgowych i innych środków zaporowych.

Zadaniem odwodu przeciwpancernego jest wzmocnienie obrony batalionów pierwszego rzutu na odcinku włamania się czołgów nieprzyjaciela, zniszczenie — we współdziałaniu z pododdziałami broniącymi się na kierunku działania odwodu ppanc — czołgów, które włamały się w głąb obrony, szczególnie na kierunkach uderzeń jądrowych nieprzyjaciela, osłona rozwinięcia drugiego rzutu (odwodu) do kontrataku, osłona odkrytego lub zagrożonego skrzydła pułku.

Do wykonania jednego z tych zadań wystarczy posiadać odwód przeciwpancerny w składzie 6—12 wyrzutni przeciwpancernych pocisków kierowanych, dział przeciwpancernych lub czołgów. Wykorzystany odwód przeciwpancerny należy natychmiast odtworzyć z pododdziałów artylerii lub czołgów działających na mniej zagrożonych odcinkach lub też z pododdziałów przydzielonych pułkowi w toku walki przez dowódcę dywizji.

* * *

Do podstawowych zadań zabezpieczenia inżynierskiego działań obronnych pułku w warunkach dysponowania pewnym okresem czasu na przygotowanie obrony zalicza się:

- fortyfikacyjną rozbudowę terenu;
- rozbudowę zapór inżynierskich oraz przygotowanie niszczuć;

- urządzenie i utrzymanie sieci drogowo-mostowej;
- budowę punktów (stanowisk dowodzenia).

Ponadto do głównych zadań inżynierskiego zabezpieczenia, wykonywanych zarówno w okresie przygotowania, jak i w toku prowadzenia walki obronnej, należą następujące zadania:

- rozpoznawanie inżynierskie nieprzyjaciela i terenu;
- minowanie manewrowe i wykonanie niszczeń;
- urządzenie dodatkowych dróg manewru;
- dalsze doskonalenie lub odtwarzanie naruszonego systemu urządzeń obronnych;
- wykonanie przedsięwzięć maskowniczych;
- urządzenie punktów wodnych;
- udział w likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej nieprzyjaciela.

Fortyfikacyjna rozbudowa terenu stanowi najskuteczniejszą bezpośrednią ochronę wojsk przed rażącymi skutkami broni jądrowej. Należyte umocnienie terenu w postaci fortyfikacyjnej rozbudowy stanowi jeden z warunków urzeczywistnienia tych wymagań, jakim powinna odpowiadać współczesna obrona. Czyni ją bowiem przede wszystkim trwałą i odporną na oddziaływanie broni masowego rażenia. Jednakże we współczesnych warunkach nie zawsze będzie możliwe spełnienie tego podstawowego wymagania obrony.

Najbardziej pracochłonnym przedsięwzięciem w zakresie przygotowania obrony jest rozbudowa rejonów obrony batalionów. W batalionowych rejonach obrony i kompanijnych punktach oporu urządza się odcinki tranzei i rowów łączących, stanowiska ogniowe dla broni ręcznej i maszynowej, okopy oraz ukrycia dla ludzi i sprzętu. Podstawą inżynierskiej rozbudowy rejonów obrony batalionów są odcinki tranzei. Gdy organizacja obrony ma miejsce w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, prace przy umacnianiu terenu będą z konieczności wykonywane wyłącznie sposobem ręcznym w pewnej określonej kolejności.

Punkty i rejonu rozbudowuje się w ten sposób, że na określonej linii przeprowadza się samookopywanie, a więc budowę pojedynczych okopów strzeleckich. W dalszej kolejności pojedyncze okopy łączy się odcinkami tranzei w celu stworzenia okopów dla drużyn. Następnie buduje się obiekty do obserwacji i dowodzenia w zakresie zabezpieczającym prowadzenie walki obronnej. Przyjmuje się, iż w ramach fortyfikacyjnej rozbudowy na każdą drużynę piechoty zmotoryzowanej należy rozbudować:

- odcinek przykrytej i odzianej tranzei dł. 10—12 m;
- 1—2 schrony przedpiersiowe z możliwością ukrycia 3—4 żołnierzy;
- odcinek tranzei długości 30—50 m.

W warunkach organizacji obrony bez styczności z nieprzyjacielem organizacja i kolejność wykonywania prac w dużym stopniu zależą od możliwości zastosowania środków mechanizacji prac ziemnych, a szczególnie maszyn do kopania tranzei i rowów łączących.

Przy rozbudowie punktów dowodzenia w pierwszej kolejności wykonuje się okopy dla ukrycia samochodów sztabowych, łączności itp. oraz najprostsze ukrycia dla ludzi w formie szczelin lub przykrytych odcin-

ków transzei. W wypadku posiadania większej ilości czasu na stanowisku dowodzenia pułku, przystępuje się do rozbudowy schronów typu lekkiego w ilości 3—4 szt.

W związku z dużym zakresem prac inżynieryjnych przy rozbudowie obrony w celu skrócenia terminów ich wykonania coraz powszechniej stosowany będzie materiał wybuchowy.

Rozbudowa zapór inżynieryjnych w warunkach współczesnego pola walki nabiera coraz większego znaczenia. Duża odporność zapór minowych na działania broni jądrowej (zwłaszcza przy zastawianiu nowych konstrukcji min i zapalników), znaczna szybkość zakładania pól minowych w porównaniu z innymi rodzajami zapór oraz możliwość ich ustawiania w ruchu, w sposób zmechanizowany (OZap), powoduje to, że zapory minowe stanowią poważny środek zwalczania nieprzyjaciela. W działaniach obronnych zapory inżynieryjne rozbudowuje się w celu:

- zmniejszenia tempa natarcia nieprzyjaciela oraz zadania mu strat już na podejściach do rubieży obrony pułku;
- utrudnienia nieprzyjacielowi ataku przedniego skraju oraz manewru w głębi obrony;
- ograniczenia swobody ruchu na drogach;
- zamknięcia luk powstałych w ugrupowaniu bojowym wojsk spowodowanych użyciem broni masowego rażenia oraz osłony rubieży rozwinięcia własnych pododdziałów, wykonujących kontratak;
- umocnienia i osłony ważnych obiektów w głębi obrony.

Zapory inżynieryjne mogą stanowić skuteczną osłonę pod warunkiem ścisłego ich powiązania z fortyfikacyjną rozbudową terenu, systemem ognia broni ręcznej, maszynowej oraz artylerii. Zapory minowe z zasady zakładane będą przez pododdziały inżynieryjne. Jednak bezpośrednią osłonę zaporami minowymi punktów oporu, stanowisk ogniowych lub rejonów rozmieszczenia najczęściej będą przeważać inne rodzaje wojsk, a zwłaszcza piechota. W zależności od sytuacji bojowej, ilości sił i środków oraz warunków terenowych, zapory minowe mogą być zakładane w terenie w postaci pojedynczych min, grup min lub ciągłych pól minowych. W działaniach obronnych pułku stosowane będzie również minowanie manewrowe. W tym celu na szczeblu pułku wyjątkowo dla potrzeb obrony organizowany będzie oddział zaporowy w sile jednego — dwóch plutonów saperów.

Urządzenie i utrzymanie sieci drogowo-mostowej w obronie pułku ma na celu umożliwienie dowozu i ewakuacji oraz stworzenie dogodnych warunków do wykonywania niezbędnego w toku walki manewru sił i środków.

W rejonie obrony pułku powinny być przygotowane i utrzymane następujące drogi:

- pułkowa droga dowozu i ewakuacji łącząca pułkowy punkt gospodarczy z rejonami rozmieszczenia tyłów batalionów; droga ta utrzymywana jest z zasady przez pododdziały inżynieryjne dywizji;
- po jednej drodze dofrontowej na każdy batalion pierwszego rzutu od rejonów tyłów batalionów do przedniego skraju; marszrutę powyższą utrzymuje się siłami pułku;

— rokada pułkowa między pierwszym i drugim rzutem pułku; rokade utrzymuje pułk we własnym zakresie.

Oprócz wymienionych dróg wyznacza się i przygotowuje niezbędne drogi manewru dla odwodów oraz drugiego rzutu.

Do przygotowania i utrzymania dróg organizuje się w pułku oddział zabezpieczenia ruchu w sile do plutonu saperów wzmocnionego środkami mechanicznymi prac drogowych. Niezależnie od tego wszystkie rodzaje wojsk powinny posiadać umiejętność samodzielnego zabezpieczania się pod względem drogowym, to jest umieć wykonywać najprostsze prace drogowe bez pomocy i udziału OZR-u, który w tym okresie może być zaangażowany do pracy na innym, ważniejszym w danej sytuacji kierunku.

*
* * *

Z analizy prawdopodobnego zagrożenia użycia broni masowego rażenia wynika, że bataliony pierwszego rzutu pułku, walczące w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, mogą być obezwładnione uderzeniami jądrowymi małej mocy, rzędu 0,1—5 KT (wybuchy powietrzne). Natomiast na drugi rzut oraz tyły pułku mogą być wykonywane silniejsze wybuchy jądrowe. Środki trujące mogą być użyte głównie przez artylerię nieprzyjaciela do skażenia powietrza i porażenia siły żywej, przede wszystkim w rejonach nie obezwładnionych bronią jądrową.

Stąd w działaniach obronnych pułku system rozpoznania skażeń powinien zapewnić możliwie szybkie otrzymywanie danych o sytuacji skażeń w rejonie obrony pułku w celu ustalenia możliwości kontynuowania obrony przez poszczególne pododdziały po uderzeniach bronią masowego rażenia nieprzyjaciela. Podstawą systemu rozpoznania skażeń w obronie pułku będzie obserwacja prowadzona przez posterunki obserwacji skażeń (wystawiane z etatowych pododdziałów rozpoznania skażeń i przeszkolonych żołnierzy), posterunki obserwacyjne (w bpzmot) i obserwatorów ogólnowojskowych w kompaniach (bateriach).

Patrole rozpoznania skażeń w okresie organizacji obrony mogą być wykorzystane do rozpoznania planowanych rejonów stanowisk ogniowych artylerii oraz rejonów rozmieszczenia drugiego rzutu (odvodu) pułku, urządzeń tyłowych i rejonów zapasowych. W toku walki obronnej, patrole te mogą być wykorzystane do rozpoznania rubieży rozwinięcia drugiego rzutu pułku do kontrataków oraz rozpoznania skażeń w rejonach uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela.

System powiadamiania pododdziałów pułku o zagrożeniu skażeniami oraz o skażeniach i zakażeniach (oprócz środków łączności radiowej i przewodowej, sygnałów świetlnych i dźwiękowych) powinien przewidywać wystawianie koło ukryć (szczególnie w nocy) dyżurnych. Umożliwi to odpoczywającemu w ukryciach stanowi osobowemu wykonanie na czas niezbędnych przedsięwzięć ochronnych, zwłaszcza w czasie niespodziewanego użycia broni chemicznej przez nieprzyjaciela.

Rośrodkowanie pułku w obronie powinno uniemożliwiać nieprzyjacielowi jednoczesne rażenie kilku pododdziałów (bateria, kompania, pluton) jednym wybuchem jądrowym małej mocy. Wynika to z faktu wyposażenia oddziałów NATO w amunicję jądrową szczególnie małej mocy (0,1—1 KT)*).

Podczas organizacji kontroli dozymetrycznej napromienienia stanu osobowego, szczególna uwaga powinna być zwrócona na te pododdziały, które przewiduje się wykorzystywać do zamykania luk w obronie (powstałych w wyniku uderzeń jądrowych nieprzyjaciela) oraz pododdziały przewidywane do prac ratunkowych.

Do prowadzenia prac ratunkowych i realizacji przedsięwzięć leczniczo-ewakuacyjnych w obronie pułk powinien posiadać pododdział ratunkowy, który by wykonywał te prace w rejonie uderzenia jądrowego.

Z uwagi na niebezpieczeństwo szybkiego wyjścia nieprzyjaciela w rejon uderzeń jądrowych, praca pułkowego punktu medycznego ograniczy się prawdopodobnie do udzielenia rannym i porażonym pierwszej pomocy i przygotowania ich do ewakuacji.

Likwidacja skażeń w batalionach pierwszego rzutu pułku polegać będzie w zasadzie na organizacji częściowych zabiegów sanitarnych i specjalnych. W batalionach drugorzutowych i tyłach pułku mogą być przeprowadzane całkowite zabiegi specjalne bezpośrednio w rejonach rozmieszczenia tych pododdziałów za pomocą instalacji specjalnych otrzymywanych z kompanii obrony przeciwchemicznej dywizji.

Odkażanie terenu przeprowadzane będzie jedynie w razie konieczności i tylko na tych odcinkach dróg w rejonie obrony pułku, które nie mają obejść.

* * *

Przewidywana duża dynamika współczesnych działań obronnych znacznie skomplikuje dowodzenie, co pociągnie za sobą wzrost wymagań stawianych łączności.

Podstawowym środkiem zapewniającym dowodzenie wojskami w obronie pułku będzie łączność radiowa, a z przełożonym — łączność radiowa i radioliniowa. Łączność przewodowa może być organizowana i efektywnie wykorzystywana tylko w sprzyjających warunkach, gdy na to pozwolą takie czynniki, jak czas i sytuacja na polu walki. Szeroko będą wykorzystywane również ruchome środki łączności.

Warunki, w jakich pułk prowadzi działania obronne, wpływają na sposób organizacji i zapewnienia ciągłej i niezawodnej łączności.

Planowanie łączności — jako jeden z zasadniczych elementów kierowania nią — polega przede wszystkim na wyborze środków oraz określeniu sposobów organizacji łączności, rozliczeniu sił i środków łączności oraz określeniu sposobów materiałowo-technicznego zaopatrywania pododdziałów łączności.

Kolejność i treść pracy szefa łączności pułku w zakresie planowania łączności w obronie jest w zasadzie analogiczna do kolejności i treści

*) Np. promień kombinowanych porażień siły żywej w czasie wybuchów jądrowych o mocy 0,1, 0,2 i 1 KT wynosi odpowiednio 320, 480 i 700 m.

pracy w innych rodzajach działań bojowych. Różnice, jakie mogą wystąpić, dotyczyć będą raczej sposobu i zakresu rozpatrywania poszczególnych zagadnień wynikających z konkretnej sytuacji. Cechą charakterystyczną w planowaniu i organizacji łączności pułku w obronie jest to, że odbywać się one będą z zasady w ograniczonym czasie. Zależnie więc od warunków i sytuacji, w jakiej pułk przechodzi do obrony, oraz posiadanego czasu — łączność można planować od podstaw, ewentualnie mogą być wnoszone uzupełnienia lub zmiany do posiadanego planu łączności i dotychczasowego systemu łączności. W celu zapewnienia dowodzenia wojskami w obronie pułku organizuje się — za pomocą etatowych środków kompanii łączności, a także środków łączności pododdziałów specjalnych pułku — odpowiedni system łączności. Podstawowymi elementami tego systemu są: węzły łączności, sieci i kierunki łączności radiowej oraz kierunki łączności przewodowej.

W obronie pułku — podobnie jak w innych rodzajach działań bojowych — organizuje się i utrzymuje łączność dla potrzeb dowodzenia, współdziałania, tyłów i powiadamiania.

a) Łączność radiowa

Z dowódcą dywizji organizuje się i utrzymuje łączność radiową w dwóch sieciach radiowych dowódcy dywizji za pomocą radiostacji R-112 i R-105-PM. Sztab pułku ze sztabem dywizji utrzymuje łączność również w dwóch sieciach radiowych za pomocą radiostacji R-118 i R-105-PM. Ponadto pułk włącza swoje środki radiowe do następujących sieci radiowych organizowanych przez przełożonego:

- sieci radiowej taktycznego rozpoznania lotniczego (odbiornik radiowy R-313);
- sieci radiowej rozpoznania dywizji (radiostacja R-105);
- sieci radiowej współdziałania dywizji (radiostacja R-114-PM);
- sieci radiowej kwatermistrza dywizji (radiostacja R-118);
- sieci radiowej ostrzegania dywizji (odbiornik radiowy R-312).

Dla potrzeb pułku organizowane mogą być następujące sieci i kierunki radiowe:

- sieć radiowa dowódcy pułku z dowódcami batalionów za pomocą radiostacji R-105-PM;
- kierunek radiowy dowódcy pułku z batalionem czołgów za pomocą radiostacji R-113;
- kierunek radiowy z samodzielnym patrolem rozpoznawczym za pomocą radiostacji R-105-PM;
- sieć radiowa regulacji ruchu za pomocą radiostacji R-105;
- sieć radiowa szefa artylerii pułku za pomocą radiostacji R-105;
- sieci radiowe szefa saperów oraz szefa zabezpieczenia chemicznego pułku za pomocą radiostacji R-105;
- sieć radiowa kwatermistrza pułku za pomocą radiostacji R-126.

b) Łączność radioliniowa

Między SD pułku a SD dywizji łączność tę zapewnia się z zasady na kierunku radioliniowym (stacja radioliniowa R-401M) w dwóch kanałach telefonicznych.

Drugi komplet aparatury może być wykorzystany w zależności od potrzeb na kierunku pomiędzy SD pułku a WSD dywizji bądź też dla łączności współdziałania z sąsiednim pułkiem.

c) Łączność przewodowa

Łączność przewodowa w obronie pułku posiada ograniczone zastosowanie. Jej organizacja uzależniona jest od warunków organizacji i prowadzenia walki obronnej.

Między SD pułku a SD dywizji może być zbudowany kierunek telefoniczny siłami i środkami dywizji. Z pododdziałami pułku organizuje się łączność przewodową siłami i środkami pułku na oddzielnych kierunkach od SD pułku do SD batalionów. Mogą być również organizowane kierunki przewodowe od SD pułku do KSD oraz punktów dowodzenia specjalnych elementów ugrupowania bojowego pułku.

d) Łączność środkami ruchomymi

Łączność między SD pułku a SD dywizji zapewnia dywizja swoimi środkami, najczęściej na kierunku, za pomocą śmigłowca, samochodu lub motocykla.

Łączność między SD pułku a batalionami, KSD oraz sąsiadami może być zapewniona na kierunkach lub w systemie dróg określonych przy pomocy łączników na samochodach lub motocyklach.

Przewaga ogniowa nacierającego nieprzyjaciela i utrata terenu w działaniach obronnych szczególnie niekorzystnie wpływa na realizację zadań przez tyły. W przeciwieństwie do natarcia, w obronie jest znacznie trudniej zaopatrywać i obsługiwać wojska. Z czego wynikają te trudności? Co charakteryzuje wykonywanie zadań przez pododdziały tyłowe batalionów i pułków zmechanizowanych?

Obsługa medyczna wojsk musi z konieczności być ograniczona — i to w maksymalnym stopniu — do udzielania pomocy medycznej jedynie w zakresie niezbędnym do utrzymania rannych przy życiu podczas ewakuacji. Ewakuację medyczną w tych warunkach trzeba będzie prowadzić na większe odległości zarówno ze względu na głębsze ugrupowanie punktów medycznych, jak i na konieczność omijania pośrednich etapów ewakuacji. Do ewakuacji rannych w większym stopniu niż w innego rodzaju działaniach bojowych należy wykorzystywać transport ogólnego przeznaczenia. Punkty medyczne w obronie powinny być rozmieszczane za planowanymi rubieżami oporu, poza kierunkiem prze-

widywanego głównego uderzenia nieprzyjaciela i w odpowiedniej odległości od obiektów, na które mogą być wykonane uderzenia jądrowe.

Zaopatrywanie pododdziałów pułku zmechanizowanego nie będzie tak trudne jak obsługa medyczna, ale i w tym zakresie wystąpią specyficzne cechy. Zaopatrzenie w czasie walk obronnych należy uzupełniać wówczas, gdy wystąpi pewna stabilizacja działań, a także wówczas, gdy pododdziały pułku znajdują się w drugim rzucie (odwodzie). Skracanie się ogniów dowozu podczas działań obronnych przyspiesza zaopatrywanie i umożliwia wykorzystywanie transportu szczebla niższego do pobierania zaopatrzenia z punktów zaopatrzenia szczebla nadrzędnego.

Przegrupowanie pododdziałów tyłowych powinno być dokonywane w takim czasie, aby nie utrudniało manewru elementom ugrupowania bojowego pułku. W zasadzie PPG powinien się przegrupować do nowego rejonu bezpośrednio po powzięciu przez dowódcę decyzji dotyczącej obsadzenia kolejnej rubieży oporu.

Ze względu na to, że w obronie reakcja na sytuację musi być niemal natychmiastowa, kwatermistrz pułku obowiązany jest stale orientować się w sytuacji bojowej i podejmować niezbędne decyzje w bardzo ograniczonym czasie.

Organizowanie obrony podczas prowadzenia natarcia przysparza tym dodatkowych trudności. Wojska pułku będą bowiem przecnodzić do obrony na dogodnej rubieży znajdującej się w głębi własnego ugrupowania. Trzeba wówczas rozwiązać przede wszystkim zagadnienie ewakuacji rannych, wycofać punkty medyczne, a także — stosownie do nowej sytuacji i zadań — zorganizować zaopatrywanie, rozmieszczając odpowiednio pododdziały tyłowe pułku.

* * *

Powyższe rozważania oraz zasady organizacji i prowadzenia obrony przez pułk zmechanizowany w warunkach użycia broni masowego rażenia nie wyczerpują, rzecz jasna, wszystkich zagadnień związanych z tym tematem. Wydaje się jednak, że ułatwią one w jakimś stopniu rozwiązanie załączonej sytuacji taktycznej.

ZAŁOŻENIE OGÓLNE

Załącznik nr 1 — mapa 1 : 100 000 N-33-91, 92

I.

1. „Brazowi” po niepomysłnych walkach w dniach 3 i 4.8 przeszli do obrony, usiłując uderzeniami broni jądrowej, kontratakami oraz stawianiem oporu na dogodnych rubieżach terenowych wykrwawić, a następnie zatrzymać natarcie „czerwonych”, zwłaszcza na kierunku: ŁOBEZ (4640), STARGARD SZCZECIŃSKI. Równocześnie podciągnęli z głębi obrony świeże siły, którymi o 8.30 6.8 wykonali uderzenie w kierunku: STRZELCE KRAJEŃSKIE, SZCZECINEK (mapa 200 000).

1 i 2 DZ (wchodzące oprócz innych jednostek w skład 3 KA) w godzinach rannych 6.8 rozpoczęły atak częścią swoich sił na skrzydła 6 DZ „czerwonych”. Lotnictwo „brazowych” wzmogło aktywność, prowadząc intensywne rozpoznanie oraz wykonując uderzenia grupami 8—10 samolotów.

2. 6 DZ (12, 16, 19 pz, 6 pcz) „czerwonych” po wejściu do bitwy w dniu 5.8 na kierunku: OSTROWICE (4664), STARGARD SZCZECIŃSKI z powodzeniem rozwijała natarcie i o 10.00 6.8 walczyła na rubieży: POGORZELICE (4626), DOBRA (3820), CHOCIWEL (2622), LINOWKO (2230). W wyniku uderzeń jądrowych, które „brazowi” wykonali o 9.30 6.8, została zniszczona część sił 12 pz.

16 pz (ćwiczący) z 1/6 pa i 2 k 6 bsap (bez 3 pl) po przekroczeniu przesmyków między jez. WOSWIN, DŁUSKO oraz INSKO napotkał silne przeciwdziałanie nieprzyjaciela, w wyniku którego wytworzyła się następująca sytuacja:

- natarcie głównych sił 1/16 pz zostało zatrzymane. Dowódca batalionu wprowadza do walki 2 kpzmot z zadaniem obejścia punktu oporu nieprzyjaciela w m. CHOCIWEL (2622) od południa;
- 3/16 pz rozwija działania tylko 8 kpzmot, natomiast jego 7 kpzmot z trudem utrzymuje opanowaną rubież na wschód m. DŁUGIE (2226);
- w wyniku uderzenia jądrowego 4 i 6 kpzmot 2/16 pz poniosły po około 40% strat w ludziach i sprzęcie. Pozostałe siły tych kompanii będą gotowe do działań o godz. 10.15 6.8.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu na 10.00 6.8 — patrz mapa — załącznik nr 1 do części drugiej.

II.

O 9.55 6.8 dowódca 16 pz otrzymał zarządzenie ze sztabu 6 DZ, z którego między innymi dowiedział się, że:

1. Nieprzyjaciel w godzinach rannych 6.8 zaatakował częścią sił oba skrzydła dywizji, dążąc do zatrzymania jej natarcia. Równocześnie przegrupowuje pozostałe jednostki, którymi może wykonać uderzenie w ogólnym kierunku północno-wschodnim. W dotychczasowych walkach przeciwnik szeroko stosował broń masowego rażenia. Jego lotnictwo wzmogło aktywność, prowadząc intensywne rozpoznanie oraz wykonując uderzenia grupami 8—10 samolotów.
2. 6 DZ głównymi siłami rozbija pododdziały nieprzyjaciela w rejonie m. DOBRA i kontynuuje natarcie w kierunku: DOBRA, STARGARD SZCZECIŃSKI; częścią sił lewego skrzydła przechodzi do obrony.
3. 16 pz z przydzielonymi siłami i środkami przejść do obrony w dotychczasowym pasie działania, nie dopuszczając do przerwania się nieprzyjaciela na kierunku: DŁUGIE (2226), ZAGOZD (3848).
4. Na prawo początkowo naciera 6 pcz, a następnie 12 pz. Na lewo, na południowy-wschód od jez. LUBIE (2264) przechodzi do obrony 26 pz (9 DZ).

III.

Wiadomości dodatkowe

1. Na grupujące się jednostki nieprzyjaciela w rejonie pld-zach DOBRZANY (1428) o 10.05 6.8 zostaną wykonane dwa powietrzne uderzenia jądrowe: 10 i 20 KT.
2. Straty 16 pz w ludziach i sprzęcie:
 - 1/16 pz — około 15%;
 - 2/16 pz — około 30%;
 - 3/16 pz i pozostałe pododdziały — około 20%.
3. Dane dotyczące składu 3 KA nieprzyjaciela.

Korpus	Dywizje	Brigady, pułki	Bataliony	Uwagi
3 KA (USA)	1 DZ	BPanc	7 bcz, bcz, bpz	około 45% strat
		2 BZ	5,6 bpz, ?	
		3 BZ	9 bpz, ?	
	2 DZ	11 BZ	42,43 bpz, bcz	około 40% strat
12 BZ BZ lub BPanc		45 bpz ? b cz ?		
	4 DPanc	16 BPanc	73 bcz	
		? ?		
		10 rppanc		

IV.

Niniejsze zadanie taktyczne polega na wypracowaniu decyzji w roli dowódcy 16 pz.

Załącznik nr 1 do części drugiej: Mapa położenia wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o 10.00 6.8.

SYTUACJA ARTYLERYJSKA 16 pz

I.

Artyleria organiczna i przydzielona wspiera na poszczególnych kierunkach natarcie pododdziałów 16 pz. Dotychczasowy podział sił i środków artylerii 16 pz oraz jej położenie i stan o godz. 10.00 6.8 przedstawiają się następująco:

- a) w 1/16 pz — przydzielona bateria 122 mm 16 pz jest w trakcie zmiany stanowisk ogniowych. W baterii 1 działo zostało zniszczone; straty w obsłudze wynoszą 12%.

Artyleria organiczna batalionu została przydzielona plutonami do każdej kompanii. Z przydzielonej na dzień 6.8 1 jo amunicji zużyto 0,3 jo. Straty — dwa moździerze 82 mm;

- b) w 3/16 pz — artyleria organiczna batalionu została przydzielona plutonami do poszczególnych kompanii. Dotychczas zużyła ona 0,35 jo amunicji. Straty — jeden moździerz 120 mm i jedna wyrzutnia PPK. Batalion wspiera 1 bateria 1/6 pa, która rozpoczęła zmianę stanowisk ogniowych;

- c) 1/6 pa — jako artyleria dyspozycyjna — wspiera natarcie 16 pz ze stanowisk ogniowych w rejonie PGR KAMIONKA (2628).

Straty w dywizjonie:

— w 1 baterii — 1 działo, 10% obsługi;

— w 2 baterii — 8% obsługi;

— w 3 baterii — 1 działo zniszczone, 1 uszkodzone, 15% obsługi.

Limit zużycia amunicji na dzień 6.8 wynosił 1,1 jo (w tym 0,1 CHTO-R35). Dywizjon dotychczas zużył 0,4 jo;

- d) bateria przeciwpancerna pułku jako OPpanc pułku znajduje się w marszu. W baterii została poważnie uszkodzona jedna wyrzutnia PPK. Bateria zużyła 0,25 jo amunicji.

II.

Z zarządzenia dowódcy artylerii dywizji na 10.00 6.8 wiadomo, że:

1. Walkę obronną 16 pz wspiera artyleria w dotychczasowym składzie.
2. Zadania artylerii:

- być w gotowości do zwalczania taktycznych środków napadu jądrowego nieprzyjaciela;
- obezwładniać podchodzące świeże siły nieprzyjaciela, szczególnie na kierunku: DŁUGIE (2226), ZAGOZD (3848);
- być w gotowości do odgródzenia ogniem ewentualnych rejonów uderzeń jądrowych nieprzyjaciela;
- zwalczać wykryte baterie artylerii i moździerzy nieprzyjaciela.

3. Zużycie amunicji — jak przydział na dzień 6.8.

III.

Powyższe dane stanowią podstawę do wypracowania koncepcji użycia artylerii do ognia pośredniego i organizacji obrony przeciwpancernej.

SYTUACJA INŻYNIERYJNA 16 pz

I.

1. Nieprzyjaciel w celu powstrzymania natarcia 6 DZ wzmógł intensywność działania grup minerskich. Na kierunku natarcia 16 pz inżynierski patrol rozpoznawczy stwierdził, iż nieprzyjaciel wprowadził do walki mechaniczne ustawiacze min, które w czasie pracy holowane są przez ciągnik gąsienicowy. Dotychczas wykryto dwa odcinki przeciwpancernego pola minowego z min typu M6A2 przed frontem 3 kompanii na odcinku płn skraj m. CHOCIWEL (2622) — pld skraj lasu (2822) oraz przed frontem 9 kompanii w rejonie skrzyżowania dróg (2422).

Równocześnie z danych z rozpoznania inżynierskiego prowadzonego siłami dywizji wiadomo, że nieprzyjaciel podciąga do przedniego skraju specjalne czołgi średnie, posiadające urządzenia do miotania ładunków wydłużonych typu M3A1 i M3.

2. 16 pz w dotychczasowych działaniach był wzmocniony 2 k 6 bsap (bez 3 pl). Z własnych oraz przydzielonych pododdziałów inżynierskich pułk posiada zorganizowane następujące elementy ugrupowania bojowego:

- Olnż — k sap 16 pz,
- OZR-1 — 2 k 6 bsap (bez 2 i 3 pl),
- OZR-2 — 2 pl 2 k 6 bsap.

Na godz. 10.00 6.8 inżynierskie elementy ugrupowania bojowego znajdują się w następującym położeniu:

- odwód inżynierski jest w trakcie zajmowania rejonu ześrodkowania las pld wsch wzg. 134.5 (3034);
- OZR-1 usuwa zawały na drodze w rejonie wzg. 121.6 (3028), powstałe w wyniku uderzeń broni jądrowej. Przewidywany czas zakończenia prac — godz. 10.50;
- OZR-2 znajduje się w marszu na drodze KAMIENNY MOST (2424), INSKO (2236), czołem dochodzi do skrzyżowania z drogą polną (2430);
- IPR-1 prowadzi rozpoznanie inżynierskie przed frontem 3 k;
- IPR-2 działa w składzie SPR 16 pz.

II.

O godz. 9.55 6.8 dowódca 16 pz wraz z zarządzeniem sztabu 6 DZ otrzymał wytyczne co do inżynierskiego zabezpieczenia przejścia pułku do działań obronnych. Z otrzymanych wytycznych oraz zarządzenia szefa saperów dywizji wiadomo:

- 16 pz przechodzi do obrony z dotychczas posiadanymi siłami inżynierskimi;
- w celu stworzenia odpowiednio silnego systemu obrony pułk otrzymuje następującą ilość środków inżynierskich:
 - miny ppanc TM-53 — 2200 szt.;
 - miny ppiech PMD-6 — 350 szt.;
 - materiał wybuchowy — 3,5 t.; środki powyższe zostaną dowiezio-
ne transportem dywizji do godziny 10.30 6.8 do rejonu ześrodko-
wania odwołu inżynierskiego pułku;
- w miarę możliwości prace związane z wykonywaniem okopów na sprzęt bojowy, a szczególnie dla czołgów wykonywać sposobem wy-
buchowym;
- przy planowaniu rubieży do minowania manewrowego szczególną uwagę zwrócić na kierunek: DŁUGIE (2226), ZAGOZD (3848).

III.

Wiadomości dodatkowe:

1. Straty w pododdziałach inżynierskich pułku:
 - OInż — 10%,
 - OZR-1 — 15%,
 - OZR-2 — 12%.
2. Aktualny stan środków inżynierskich:

Elementy ugrupowania bojowego pułku	Środki inżynierskie												
	Miny ppanc	Miny ppiech	MW	Ładunki wybuch.	ZMW	Drewno, most to w. 12 m	Spycharka BAF	Lemiesz	Dźwig 3 t	Samoch. cięż. teren.	Przyczepy transp.	BTR 152	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1/16 pz	50	100	—	—	10 pak	—	—	—	—	—	—	—	
2/16 pz	60	100	—	30 szt.	10 pak	—	—	—	—	—	—	—	
3/16 pz	60	130	—	—	10 pak	—	—	—	—	—	—	—	
OInż.	150	250	0,6t	100 szt.	50 pak	—	—	3	—	2	1	3	
OZR-1	—	—	0,15	18 szt.	—	1	1	—	1	1	—	1	
OZR-2	—	—	0,20	15 szt.	—	1	1	—	—	1	—	1	
Tyły pułku	200	500	1,0	—	100 pak	—	—	—	—	—	—	—	

Ponadto organiczne czołgi pułku zmechanizowanego posiadają po 35 kg materiału wybuchowego (na każdy czołg) dla wykonywania okopów sposobem wybuchowym.

IV.

Na podstawie powyższych danych należy rozwiązać inżynieryjne zabezpieczenie obrony pułku.

SYTUACJA CHEMICZNA 16 pz

I.

Nieprzyjaciel w dotychczasowych działaniach stosował broń jądrową (wybuchy powietrzne i naziemne) oraz broń chemiczną, w tym szybko działające środki trujące typu sarin i Vx. Rejony użycia broni chemicznej przez nieprzyjaciela — patrz mapa położenia wojsk własnych i nieprzyjaciela — załącznik nr 1.

II.

1. Pododdziały 16 pz brały udział w walkach z użyciem broni jądrowej i chemicznej oraz posiadają doświadczenie w zakresie organizacji i prowadzenia likwidacji skażeń.
2. Dotychczasowy stan napromienienia pododdziałów pułku przedstawia tabela 1.
3. Pododdziały pułku są w 100% zaopatrzone w środki indywidualnej ochrony przed skażeniami.
Stan zapasów tych środków o godz. 10.00 6.8 przedstawia tabela 2.

4. Wykorzystanie plutonu rozpoznania skażeń 16 pz:

- 1 dr — posterunek obserwacji skażeń przy SD 16 pz;
- 2 dr — odwód rozpoznania skażeń;
- 3 i 4 dr — od 9.30 6.8 prowadzą rozpoznanie w rejonie uderzenia jądrowego wykonanego przez nieprzyjaciela na 2/16 pz.

Z wyciągu z zarządzenia o obronie przed bronią masowego rażenia sztabu 6 DZ szefowi zabezpieczenia technicznego 16 pz wiadomo:

1. W pułku dokonać reorganizacji systemu rozpoznania skażeń zgodnie z otrzymanym zadaniem i zamiarem prowadzenia walki obronnej. W wypadku masowych skażeń promieniotwórczych przewiduje się działanie na korzyść 16 pz powietrznego patrolu rozpoznania skażeń, głównie do prowadzenia rozpoznania w rejonach rozmieszczenia drugiego rzutu i tyłów pułku.
2. Dywizja przewiduje uzupełnienie braków w zapasach sprzętu chemicznego pułku w godzinach wieczornych 6.8. Zapotrzebowanie na brakujące środki złożyć do sztabu dywizji do godz. 17.00 6.8.
3. Do ochrony stanu osobowego przed skażeniami — oprócz urządzeń obronnych — wykorzystywać w maksymalnym stopniu właściwości ochronne terenu.
4. Likwidację skażeń promieniotwórczych i chemicznych organizować i prowadzić własnymi siłami i środkami.

5. Sygnał powiadamiania o skażeniach promieniotwórczych i chemicznych i zakażeniu biologicznym:
 - mikrofon — „GAZ”,
 - klucz — „777”.
6. Meldunki przysyłać codziennie o godz. 18.00 wg stanu na 17.00 oraz po każdym napadzie bronią masowego rażenia nieprzyjaciela.

III.

Warunki meteorologiczne o godz. 10.00 6.8:

- a) w przyziemnych warstwach atmosfery: zachmurzenie umiarkowane, temperatura — w dzień (na wysokości 50 i 200 cm od ziemi) ok. +20°C, w nocy ok. +12°. Wiatr z kierunku północno-zachodniego o prędkości 4 m/sek.;
- b) w górnych warstwach atmosfery:

Wysokość w km	Średni kierunek wiatru w stopniach	Średnia prędkość wiatru w km/godz.
0-4	280	46
0-5	285	48
0-7	293	48
0-9	305	50
0-12	311	51
0-15	320	50
0-17	329	50

W ciągu najbliższej doby większych zmian warunków meteorologicznych nie przewiduje się.

Tabela 1

STAN NAPROMIENIENIA PODODDZIAŁÓW 16 pz O GODZ. 10.00 6.8

Nazwa pododdziału	Dawka promieniowania otrzymana w dniach:	
	5.8	6.8
1	2	3
Dowództwo i sztab 16 pz	27	—
Sztab 1/16 pz	30	—
— 1 kpzmot	35	—
— 2 kpzmot	40	—
— 3 kpzmot	34	—
— bateria artylerii	30	—

1		2	3
2/16 pz	- sztab	15	-
	- 4 kpzmot	15	38
	- 5 kpzmot	20	-
	- 6 kpzmot	14	37
	- bateria art.	15	-
3/16 pz	- sztab	18	-
	- 7 kpzmot	13	-
	- 8 kpzmot	19	-
	- 9 kpzmot	20	-
	- bateria artylerii	25	-
16 bh	24		
OPpanc	15		
Krozp	17		
Kompania transportowa	21		
Kompania medyczna	27		
Pluton rozpoznania skażeń:			
	- 1 dr	27	
	- 2 dr	25	
	- 3 dr	48	?
	- 4 dr	45	?

Tabela 2

STAN RUCHOMYCH ZAPASÓW ŚRODKÓW OCHRONY PRZED SKAŻENIAMI

L. p.	Nazwa sprzętu	Jedn. miary	Stan zapasów na PPG	
			w czasie przejścia do natarcia	o godz. 10.00 6.8
1	Maska pgaz. filtracyjna	k-t	190	120
2	Maska pgaz. izolac.	-, -	15	10
3	Pochł. do maski pgaz filtrac.	szt	190	120
4	Pochł. do maski izolacyjnej	-, -	10	10
5	Odzież ochron	k-t	7	7
6	Płaszcz ochronny OP-1	-, -	285	200
7	Rękawice ochronne	par	285	200
8	Pończochy ochronne	-, -	285	200
9	Przyrządy do rozp skażeń	szt	4	4
10	Zestawy odkażające	-, -	25	18
11	Zasadowy podchloryn wapnia	jedna jn przy sprzęcie		0,7 jn przy sprzęcie
12	Dezaktywator	jedna jn przy sprzęcie		0,7 jn przy sprzęcie
13	Granaty dymne	szt	9450	6450

SYTUACJA ŁĄCZNOŚCI 16 pz

I.

O 10.00 6.8 szef łączności 16 pz posiada następujące dane:

1. Węzeł łączności 6 DZ — w ruchu (patrz szkic położenia wojsk własnych i wiadomości o nplu na godz. 10.00 6.8). Węzeł łączności KSD 6 DZ — m. RYSZEWO (na postoju).
2. Pomiedzy SD 6 DZ a SD 16 pz jest zorganizowana łączność: środkami radiowymi — zgodnie z tabelą składu sieci, kierunków i danych radiowych 2 DZ (tabela nr 1 do sytuacji łączności).
Z chwilą przejścia 16 pz do obrony łączność pomiedzy SD 6 DZ a SD 16 pz będzie zapewniona następująco:
 - łączność środkami radioliniowymi — na kierunku radiolinio-
wym, w dwóch kanałach telefonicznych;
 - środkami ruchomymi — na kierunku, przy pomocy łącznika na
motocyklu oraz śmigłowca. Wymiana korespondencji — o 8.00
i 20.00.
3. Łączność współdziałania z elementami ugrupowania bojowego dy-
wizji za pomocą środków radiowych — w sieci radiowej współdzia-
łania 6 DZ.
4. Łączność pomiedzy KSD 6 DZ a KSD 16 pz zapewnia się nastę-
pująco:
 - środkami radiowymi — zgodnie z tabelą składu sieci, kierun-
ków i danych radiowych 2 DZ;
 - środkami ruchomymi na kierunku — za pomocą łącznika na mo-
tocyklu.
5. Odbiór sygnałów ostrzegania — jak dotychczas. Sygnały alarmowe
i ostrzegania przekazywać ponadto za pomocą technicznych środ-
ków łączności wykorzystywanych dla potrzeb dowodzenia, współ-
działania, tyłów i powiadamiania.
6. W celu zabezpieczenia sił i środków łączności przed bronią maso-
wego rażenia szeroko wykorzystywać właściwości ochronne terenu.
Mieć na uwadze, że radiostacje krótkofalowe nie będą pracowały
przez dłuższy okres czasu w strefie wybuchu jądrowego. Przedsię-
wziąć możliwe środki mające na celu zapewnienie łączności radio-
wej w warunkach stosowania przez nieprzyjaciela aktywnych za-
kłóceń radiowych.
7. Stacja poczty polowej 6 DZ w rejonie KSD 6 DZ. Ze składu poczty
polowej 6 DZ, przy składnicy meldunkowej (w rejonie SD) zorga-
nizowany został usługowy punkt wymiany poczty polowej. Wymia-
na poczty — codziennie o 8.00 i 20.00.
8. Regulacja czasu — codziennie o 7.00 i 22.00 sygnałem radiowym
radiostacji głównej w sieci radiowej sztabu 6 DZ oraz telefonicz-
nie — przez węzeł łączności SD 6 DZ.

9. Magazyn i warsztat sprzętu łączności w rejonie rozmieszczenia 6 batalionu łączności przy SD 6 DZ.
10. Meldunki o stanie łączności przedstawiać codziennie o 22.00 według stanu z 20.00.

II.

Dane dodatkowe:

1. od 10.00 6.8 łączność radiowa pomiędzy 6 DZ a 16 pz utrzymywana jest:
 - w sieci radiowej dowódcy 6 DZ — za pomocą radiostacji R-105-PM;
 - na kierunku radiotelefonicznym 6 DZ — za pomocą radiotelefonu K-1;
 - w sieci radiowej sztabu 6 DZ — za pomocą radiostacji R-118. Utrzymanie łączności za pomocą tej sieci radiowej jest utrudnione z powodu stosowanych przez nieprzyjaciela aktywnych zakłóceń radiowych;
 - w sieci radiowej rozpoznania 6 DZ — za pomocą radiostacji R-105-PM;
 - w sieci radiowej współdziałania — za pomocą radiostacji R-114-PM;
 - w sieci radiowej kwatermistrza 6 DZ — za pomocą radiostacji R-118;
 - w sieci radiowej ostrzegania 6 DZ (do sieci tej 16 pz oraz bpz włączyli odbiorniki radiowe R-312).Łączność radioliniowa nie pracuje. Łączność środkami ruchomymi zapewnia się na kierunku za pomocą śmigłowca.
2. Kompania łączności 16 pz znajduje się w ruchu przy kolumnie sztabu pułku, skąd zapewnia łączność radiową. W eksploatacji znajduje się następujący sprzęt: radiostacje R-118, radiotelefon K-1 oraz radiostacje R-105-PM i R-114-PM. Środki te zapewniają ciągłą łączność z dowódcą i sztabem 6 DZ oraz z dowódcami i sztabami podwładnymi.
3. Z dotychczas otrzymanych meldunków szefowi łączności 16 pz wiadomo, że:
 - łączność radiowa dowódcy i sztabu 16 pz z pododdziałami podległymi utrzymywana jest w sieci radiowej dowódcy 16 pz za pomocą radiostacji R-105-PM. Praca w tej sieci radiowej odbywa się bez zakłóceń. Uszkodzony jest jeden komplet stacji radioliniowej R-401-M;
 - w 2/16 pz zniszczone są następujące radiostacje: 2 radiostacje R-105 oraz 4 radiostacje R-126;
 - uszkodzona została radiostacja R-118 kwatermistrza 16 pz pracująca w sieci radiowej kwatermistrza 6 DZ;
 - brak łączności współdziałania z 6 pcz.

Organizacja łączności środkami ruchomymi 16 pz z przełożonym i podwładnym — patrz szkic sytuacji łączności — załącznik nr 2 do części drugiej.

III.

Niniejsze zadanie łączności polega na opracowaniu systemu łączności w dotychczasowych działaniach zaczepnych 16 pz oraz dostosowaniu go do potrzeb działań obronnych, uwzględniając braki i straty w sprzęcie łączności.

Załącznik nr 2 do części drugiej: Szkic sytuacji łączności 16 pz o godz. 10.00 6.8.

Uwaga: Do rozwiązania zadania przyjąć skład osobowy i wyposażenie pododdziałów łączności pz podane w Zeszycie Taktycznym nr 7/1965 r. Dotyczy to również wykazu ukończenia aparatowni łączności pułku zmechanizowanego.

Tabela nr 1 do sytuacji łączności

T A B E L A

T A J N E
Egz.nr...

składu sieci, kierunków i danych radiowych 6 DZ /wyciąg dla 16 pz/

1	2	3	4	5	6	7	8
Numer sieci lub kierunku	Nazwa sieci lub kierunku	Skład sieci lub kierunku	Stacyjny numer radiostacji	Kryptonim korespondenta	Kryptonim okólnikowy	Częstotliwość	Uwagi
1.	Sieć radiowa dowódcy 6 DZ	Dowódca 6 DZ Sztab 6 DZ Dowódca 12 pz Dowódca 16 pz Dowódca 19 pz Dowódca 6 pcz	101 102 103 104 105 106 107	AZOT BETON BANIA TORNISTER BAJKA SUPIT SZATA	EMOCJA	38450 42250	R-105-PM
2.	Sieć radiowa dowódcy 6 DZ	Dowódca 6 DZ Sztab 6 DZ Dowódca 12 pz Dowódca 16 pz Dowódca 19 pz	108 109 110 111 112 113	TULIPAN TOPAZ TARA SEZON SAGAN GLINA	RÓŻA	3560 4230	R-112/odb. R-311/
3.	Sieć radiowa sztabu 6 DZ	Sztab 6 DZ KSD Sztab 12 pz Sztab 16 pz Sztab 19 pz Sztab 6 pcz	114 115 116 117 118 119 120	KOZAK KRATA OZCZEK PUDEŁKO PALETA AGAWA BAROK	KABURA	1280 2172	R-118/R-311/
4.	Sieć radiowa sztabu 6 DZ	Sztab 6 DZ KSD Sztab 12 pz Sztab 16 pz Sztab 19 pz Sztab 6 pcz	121 122 123 124 125 126 127	CEBULA DARWINA EFEKT FARAD GAJKA JAWOR HUEER	OSKAR	40500 42160	R-105-PM

1	2	3	4	5	6	7	8
5.	Sieć radiowa taktycznego rozpoznania lotniczego	Samoloty rozpoznawcze	128	WIARUS	-	114500	R-800/w pułkach R-313/
6.	Sieć radiowa rozpoznania 2 DZ	Sztab 6 DZ OR Sztab 12 pz Sztab 16 pz Sztab 19 pz Sztab 6 pcz	129 130 131 132 133 134 135	IGŁA KOBALT KOKWA NARTA OMEGA POLOT REKIN	SARNA	27670 43156	R-105-PM
7.	Sieć radiowa współdziałania 2 DZ	Sztab 6 DZ Sztab 12 pz Sztab 16 pz Sztab 19 pz Sztab 6 pcz Sztab 6 pa	136 137 138 139 140 141	SŁOMA TAJGA AZBEST ERONA COMEBR DAWKA	ORKAN	22500 23150	R-114-PM
8.	Sieć radiowa kwatermistrza 6 DZ	Kwatermistrz 6 DZ Kwatermistrz 12 pz Kwatermistrz 16 pz Kwatermistrz 19 pz Kwatermistrz 6 pcz Kwatermistrz 6 pa	142 143 144 145 146 147 148	PAZAC KUREK BZURA RABA ŁĄŻYLA NAZOG WEZERA CZAJKA	EDAŁ	2822 4504	R-118
9.	Sieć radiowa ostrzegania 6DZ	Posterunek OPL 6 DZ	-	-	-	28100 26500	R-109-PM
10.	Fala dyżurnego odbioru 2 DZ	Sztab 6 DZ	-	KORA	-	44072 47380	

Uwaga: 1. Klucz do TRR pion - 1943879652
poziom - 8206591473

- Przejdźcie do pracy na częstotliwości zapasowe na sygnał "523".
- Stały kryptonim dowódcy 6 DZ - "SOKÓŁ". Kryptonim ten powinni znać wszyscy radiotelegrafisci i radiotelefonisci pracujący w sieciach i na kierunkach radiowych dywizyjnych i pułkowych i na wywołanie niezwłocznie się zgłaszać.

SZEF ŁĄCZNOŚCI 5 DZ

/-/

92

SYTUACJA TYŁOWA 16 pz

I.

1. Rozmieszczenie urządzeń tyłowych pułku i batalionów o 10.00 6.8 — patrz mapa — załącznik nr 1.
2. Stan zaopatrzenia materiałowego:
 - a) pododdziały pułku posiadają:
 - 1 bpz:
 - amunicji — około połowy zapasów ruchomych,
 - żywności 1 rdz. „R” i 1 rdz. „W”,
 - benzyny 0,7 jn,
 - oleju napędowego 0,5 jn,
 - 2 bpz:
 - w pododdziałach — pełne zapasy ruchome,
 - w plutonie zaopatrywania — zapasy ruchome na stan etatowy batalionu,
 - 3 bpz:
 - amunicji strzeleckiej 0,5 jo,
 - amunicji moźdz. 32 mm 0,5 jo,
 - amunicji moźdz. 120 mm 0,5 jo,
 - amunicji PPK 1,0 jo,
 - benzyny 0,75 jn,
 - oleju napędowego 0,6 jn,
 - żywności 1 rdz. „R” i 1 rdz. „W”,
 - bhb:
 - amunicji 122 mm 0,5 jo,
 - amunicji strzeleckiej 0,7 jo,
 - benzyny 0,7 jn,
 - żywności 1 rdz. „R”,
 - b ppanc:
 - amunicji PPK 0,8 jo,
 - amunicji 85 mm 0,4 jo,
 - amunicji strzeleckiej 0,6 jo,
 - benzyny 0,9 jn,
 - żywności 1 rdz. „R”.
 - pozostałe pododdziały:
 - amunicji strzeleckiej 0,6 jo,
 - amunicji czołgowej 0,7 jo,
 - benzyny 0,7 jn,
 - oleju napędowego 0,6 jn,
 - żywności 1 rdz. „R” i 1 rdz. „W”,

- b) w PPG znajdują się:
— mps — pełne zapasy ruchome,
— żywność — 1 rdz. „W”.
3. Stan rannych, chorych i porażonych:
— w rejonie uderzenia jądrowego — 30 rannych,
— PPM — 10 ciężko i średnio rannych oraz 15 lekko rannych,
— w bpm 1/16 pz — 7 rannych,
— w bpm 3/16 pz 10 rannych.
4. Ukompletowanie i wyposażenie pododdziałów tyłowych — patrz tabela nr 1 do sytuacji tyłowej.

II.

Kwatermistrz 16 pz o 9.50 otrzymał na KSD pułku zarządzenia z dywizji (przekazane drogą radiową) następującej treści:

1. Posiadanych obecnie rannych ewakuować własnym transportem do DPM m. ŁOBEZ (4640).
2. W godzinach od 12.00 do 14.00 przyjąć z transportu armijnego w rejonie RZEŚNICA (3262) następujące ilości środków materiałowych:
— amunicji czołgowej	17 ton;
— amunicji 122 mm hb	5 ton;
— amunicji 85 mm ppanc.	2,5 tony;
— amunicji PPK	4 tony;
— amunicji moździerzowej 120 mm	3 tony.
- Kolejne uzupełnienie zaopatrzenia nastąpi w godzinach wieczornych 6.08.

III.

Dane dodatkowe:

1. Pułk posiada w wyposażeniu czołgi T-54 i transportery opancerzone „TOPAZ”.
2. Pluton dowozu amunicji powrócił z pododdziałów pułku do PPG po dostarczeniu amunicji.
3. Samochody sanitarne kompanii medycznej wyruszyły do 1 i 3 batalionu po rannych.
4. Gorąca strawa wydana była dla całego stanu osobowego pułku w godzinach od 1.00 do 5.00 6.08.
5. Ciężary jednostek kalkulacyjno-operacyjnych pododdziałów pułku — patrz tabela nr 2 do sytuacji tyłowej.

Tabela nr 1

UKOMPLETOWANIE I WYPOSAŻENIE PODDZIAŁÓW TYŁOWYCH 16. PZ

	stan osob.	T r a n s p o r t			jedno- razowa zdol- ność załad. /ton/
		ciężar. teren. STAR 6x6	cysterny	sanitar- ne	
Kompania transportowa:	42	22	6	-	98
- pluton transp. amunicji	13	10	-	-	40
- plut. transp. mps. żywn. techn.	20	10	6	-	58
- pozost. pododdziały komp.	7	2	-	-	-
Pluton gospodarczy	13	2	-	1	-
Składy	12	-	-	-	-
Kompania medyczna	20	3	-	2	-
Warsztat naprawczy	50	25	-	-	-
Pododdziały tyłowe bpz:					
- pluton zaopatrzenia bpz	10	6	-	-	12
- pluton medyczny bpz	4	-	-	1	-
- drużyna naprawcza bpz	6	1	-	-	-
Pododdziały tyłowe bcz:					
- drużyna gospodarcza bcz	3	1	-	-	-
- drużyna naprawcza bcz	7	1	-	-	-

Tabela nr 2

Ciężary 1 jko pz w tonach / przyjęte do ćwiczenia/

Rodzaj zaopatrzenia	1 bpz	2 bpz	3 bpz	bateria hb 122 mm	bateria ppanc	pozostałe pododdz.
Amunicja strzelecka	6,0	5,0	6,5	0,5	0,5	5,0
Amunicja hb 122 mm	-	-	-	16,0	-	-
Amunicja moźdz. 120 mm	15,0	14,0	16,0	-	-	-
Amunicja moźdz. 82 mm	9,5	7,0	9,5	-	-	-
Amunicja armat. 85 mm	-	-	-	-	7,0	-
Amunicja PPK	0,8	0,8	0,8	-	1,5	-
Amunicja PKM-2	-	-	-	-	-	2,5
Amunicja czołgowa	10,0	8,0	10,0	-	-	1,5
Benzyna	3,0	2,5	3,0	1,0	1,0	12,0
Olej napędowy	17,0	12,0	15,0	-	-	10,0
Żywność "W"	0,8	0,6	0,8	0,2	0,2	1,8

SYTUACJA TECHNICZNA 16 pz

I.

Stan techniczny wozów bojowych i pojazdów mechanicznych 16 pz o godz. 10.00 6.8

1. Obsługa techniczna i zapas przebiegu.

W okresie poprzedzającym działania zaczepne służba techniczna 16 pz przeprowadziła niezbędne zabiegi obsługowe i naprawcze. Jednak ze względu na ciągłość działań bojowych od chwili wejścia 16 pz do walki, sprzęt techniczny pułku potrzebuje obsługi technicznej. Przy czym wozy bojowe wymagają obsługi technicznego nr 1, a pojazdy mechaniczne — obsługi codziennego. Jedyne sprzęt techniczny 1/16 pz w ostatnią noc był poddany zabiegom obsługowym.

W sytuacji na godzinę 10.00 6.8 sprzęt techniczny 16 pz posiada średnio następujący zapas przebiegu:

- czołgi — 1000 km;
- transportery — 12000 km;
- samochody — 21000 km.

2. Aktualne położenie funduszu naprawczego:

- a) grupa remontowo-ewakuacyjna nr 1 działająca za 1/16 pz w lesie przy rozwidleniu dróg (2324) zgromadziła następujący sprzęt techniczny: dwa czołgi — jeden wymagający naprawy średniej, a drugi — głównej oraz transportery: jeden — do naprawy średniej i jeden — do naprawy głównej. Ponadto dowódcy GRE nr 1 wiadomo, że w 3 k znajduje się transporter wymagający naprawy bieżącej. Pozostały uszkodzony sprzęt techniczny wymagający naprawy bieżącej znajduje się w rejonie walki pododdziałów batalionu, gdzie oczekuje na pomoc techniczną;
- b) grupa remontowo-ewakuacyjna nr 2 działająca za 3/16 pz we wsi KAMIENNY MOST (2424) zgromadziła następujący sprzęt techniczny: dwa czołgi, dwa transportery i jeden samochód; sprzęt ten wymaga naprawy bieżącej. GRE-2 udzieliła mu pomocy technicznej i załogi pracują nad przywróceniem sprawności technicznej sprzętu. O godzinie 9.50 6.8 dowódca GRE nr 2 został powiadomiony, że nasza 9 kompania pod naporem nieprzyjaciela zaczyna się wycofywać i istnieje niebezpieczeństwo opanowania wsi KAMIENNY MOST (2424);
- c) grupa remontowo-ewakuacyjna nr 3, która zabezpieczała działanie 2/16 pz, udziela pomocy technicznej sprzętowi batalionu, gromadząc go we wsi STARE WĘGORZYŃKO (3038);

- d) warsztaty pułkowe zakończyły prace na poprzednim PZW i PU i o godzinie 10.00 6.8 znajdują się w marszu — czołem dochodzą do WĘGRZYNO (3436);
- e) czas trwania napraw bieżących średnio — około 5 godzin.
3. Ogólne zestawienie i stan techniczny wozów bojowych i pojazdów mechanicznych 16 pz o godz. 10.00 6.8.

Nazwa pododdziału	Należność wg etatu			Sto faktyczny sprawnej techniki			Są w naprawie:									Uwagi	
	czołgi	transp.	samoch.	czołgi	transp.	samoch.	czołgi			transportery			samochody				
							bieżącej	średniej	głównej	bieżącej	średniej	głównej	bieżącej	średniej	głównej		
1 bpz	—	23	16	12	20	14	—	1	1	1	1	1	1	2	—	—	
2 bpz	—	23	16	9	16	11	2	—	1	3	1	1	2	—	1		
3 bpz	—	23	16	10	18	13	2	1	—	2	2	—	1	1	—		
bcz	40	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Pozostałe	3/3	27	83	2/3	22	66	—	—	—	3	1	—	8	4	2		
Razem	43/3	96	135	33/3	76	108	4	2	2	9	5	2	13	5	3		

Uwagi:

*) W mianowniku podano czołgi pływające PT-76.

**) Straty bezpowrotne w sprzęcie do godziny 10.00 6.8 przedstawiają się następująco:

- 2 czołgi,
- 4 transportery,
- 6 samochodów.

II.

Stan środków naprawczych i ewakuacyjnych

Pułk posiada tylko etatowe środki naprawcze i ewakuacyjne. Kierunek działania 1/16 pz obsługiwały dwa wozy techniczne: WPT i A/Sam. GRE nr 2 w składzie: WPT i A/Sam. zabezpieczała działanie 3/16 pz. 2/16 pz ze środków technicznych miał przydzielone: A/Panc, A/Sam. i CW, które tworzyły GRE nr 3. Pozostałe etatowe środki warsztatów pułkowych obsługiwały pułkowy PZW i PU.

III.

Stan zaopatrzenia materiałowo-technicznego

W ciągu nocy z 5 na 6.8 stan zapasów materiałowo-technicznych został uzupełniony do norm etatowych.

IV.

Wiadomości dodatkowe

1. Wydział techniczny dywizji powiadomił sekcje techniczne pułku, że na okres działań obronnych do dyspozycji pomocnika dowódcy 16 pz do spraw technicznych przydziela się grupę remontowo-ewakuacyjną w składzie: WPT-2; B/Panc — 1; ciągniki panc — 2; B/Sam — 1. Wymieniona grupa znajduje się w marszu — czołem podchodzi do RYDZEWA (4254). Za przejęcie dowodzenia nad grupą i jej właściwe wykorzystanie odpowiada pomocnik dowódcy 16 pz d/s technicznych.
2. Wydział techniczny 6 DZ szczególną uwagę zwraca na właściwą organizację ewakuacji uszkodzonego sprzętu technicznego w toku walki obronnej.
3. W roli pomocnika dowódcy 16 pz d/s technicznych ocenić sytuację techniczną oraz podjąć decyzję dotyczącą zorganizowania pomocy technicznej w świetle nowo otrzymanego zadania.

Wydrukowano w 500 egz.

Egz. Nr 1—500 Bibl. Tajna ASG

Wyk. Zespół oficerów

Druk. Ak. Szt. Gen. — Nr z. 12 (0784)